Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 19. szám. Szombat, január 20.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

KÖNYVTÁRA

Liberalizmus.

Budapest, január 19.

(v.) Abban az előkelő irodalmi szinvonalu *revue*ben, mely *Új magyar szemle* cimen indult meg mostanában, egy névtelen irótársam nagyon keményen nekiront a szabadelvüségnek. Ezt teszi felelössé a nemzet minden bajáért s kivált a közélet erkölcsi hanyatlásáért. S ha csak *vádolná* a liberalizmust! De le is szidja s meg is bélyegzi. Anakronizmus, együgyü babona, ócska rongy: ilyen epithetonokat vág a szabadelvüség fejéhez az essay szerzője, akinek valójában nem is volna semmi szüksége ilyen *Abraham a Sancta Clara* izü kitételekre, mert különben eredeti gondolkodásra, öserejü ötletességre és józamatu pennára vall ez az irása. Ugy kell hát lennie, hogy a szerző erösen haragszik a szabadelvüségre s ez az indulata elfogulttá tette tárgya iránt. Annyira elfogulttá, hogy sokszor mintha szándékosan kerülné el a neki nem tetszö igazságot. Pedig nincs hiábavalóbb fáradozás, mint az ilyen széles vargabetüben való megfutamodás az igazság elöl. Az igazságnak ugyanis szárnyai vannak s gyorsabban tud repülni, semmint az ellensége szaladni; igy hát könnyen vág elébe a menekvönek s lebocsátkozván röptéből utjába áll emennek s kényszeriti, hogy szembe nézzen vele.

Az elsö igazság, amelybe a mi szerzönk nem akart belebotlani, az, hogy nincs semmi okozati összefüggés a korrupció és a szabadelvüség között. Csak a felületes szemlélöt tévesztheti meg az, hogy nálunk a közerkölcsök hanyatlása történetesen a szabadelvü párt kormányzata idején jelentkezett. Idöben egyszerre s térben egymás mellett haladt a két folyamat, de függetlenül egymástól s korántsem ugy, mint ok és okozat. A konzervativ korszakoknak is megvannak a maguk mocsarai, amint a szabadelvü epocháknak is vannak posványaik. Amazok se nem ritkábbak a történelemben, se nem jobb illatuak emezeknél. A korrupció egy *társadalmi* kórság, amelynek megvannak a maga külön pathogén okai s amely spontánul keletkezik, fejlödik és befolyik, akármilyen *politikai* irányt követ abban az idöben az illetö társadalomnak *állami* szervezete. Párvonalban haladván a társadalmi és a politikai élet, köztük is támadnak persze indukciós áramok, amelyek zavaró vagy ösztönzö egymásrahatásokat idéznek elö. De ezt az egymásra hatást nem szabad az okozati összefüggéssel összetéveszteni. A mi konkrét esetünkben a korrupció ugy viszonylott a szabadelvüséghez, mint a folyondár ahhoz a tölgyhöz, melyre felkuszik. Idöben egyszerre s térben egymás mellett vannak, de a tölgy nem oka a folyondárnak, valamint a folyondár sem adott életet a tölgynek. Mint ez a két növény, a korrupció és a szabadelvüség is egyazon talajból kelt: amaz mint élösdije emennek, emez pedig mint önkéntelen életmédiuma és áldozata amannak. Az essay a tölgyet szidja. Mi pedig a parazitát igyekszünk róla letépni. Melyikünk végez okosabb dolgot? Melyikünk igazságosabbat?

A korrupciót utálatos és gyülöletes dolognak tartjuk mi is, csakugy mint az essay szerzője; nem is a korrupciót mentegetjük mi, hanem csak védelmezzük a szabadelvüséget. A liberális korszak nem tehet róla, hogy amióta ö bekövetkezett, ugyanakkor állott be a közerkölcsök kórfolyamata. E század első negyedének magyar liberalizmusa megmutatta, hogy a szabadelvüség nem melegágya a korrupciónak. Abban a höskorában a magyar liberalizmusnak tündöklö fényben ragyogott a nemzeti közélet szeplötlen tisztasága. Ha akkor volt szabadelvüség korrupció nélkül, mért ne támadhatott volna ujabban korrupció szabadelvüség nélkül is? A valóság az, hogy ezelött három évtizeddel benne erjedett a magyar társadalom szervezetében az erkölcsi kóranyag s hogy ez az erjedés szükségképpen okozta a korrupciót. Ránk szakadt volna akkoriban a korrupció bármilyen kormányforma és bármelyik politikai irányzat uralma alatt is. Annak a korszaknak az államférfiait legfeljebb az a gáncs érheti, hogy nem küzdöttek egész erejükkel a nyavalya ellen, söt fel is használták eszközül a maguk kormányzati létösztönének kielégitésére. Elfogadták a társadalmat ugy, amint volt, s nem igyekeztek a jobbátételére. Ama támogatás fejében, amelyet a társadalomtól kaptak, nem háborgatták, söt bátoritották is perverz kedvteléseit és veszélyes szenvedélyeit. De ha enyhitö körülményül arra hivatkoznának, hogy e romlott társadalom politikai támogatását nem utasithatták vissza, mivel a szociális szervezet lényegben azonos a politikai nemzettel, s hogy alulról legalább is ugyanannyi ösztönzést kaptak a korrupcióra, mint amennyi tölük indult ki felülről lefelé: vajjon e mentegetözés elöl elzárkóznék-e mereven a birásokodó történelem? Léha, renyhe, hiu és élvhajhászó társadalom, amely eldobta magától ideáljait s az önösség fertöjében hentereg, nem türi azt, hogy alacsony szenvedélyeit erőszakkal gyürje le valamely politikai irányzat; keresztülgázol az minden államböcsején, amely utjába áll orgiáinak és höbortjainak. Annak a korszaknak nem az a büne, hogy létrehozta, vagy le nem bunkózta a korrupciót, hanem az, hogy nem mérsékelte, söt ki is használta. De mit tehet erről a liberalizmus?

Egy másik vádja az essay szerzöjének az, hogy a liberalizmus a maga tultengésével kiirtotta a konzervativ eszmét s ezzel satnyává tette nemzeti idegrendszerünket, amelynek a konzervativság épp olyan fontos

TÁRCA.

Apa és fiu.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: ***Henry Kistemaeckers.***

(Történik egy nagy szinház valamelyik férfiöltözöjében. Briant ur, aki a legfontosabb szerepet játszsza abban a darabban, amelyet éppen most adnak, nagy karosszékben ül s ujságot olvasva várja, mikor kerül sorra. Lenn a szinpadon éppen most huzták fel a függönyt. Kopogtatás hallatszik az ajtón.)

Briant: Szabad!

A portás: (Fél testét bedugja az ajtón.) Bocsánatot kérek, Briant ur, ugy-e ön Nantesban született?

Briant: Igen, ott születtem. Mért kérdezi?

A portás: Bocsánat — — — Nem René a keresztneve?

Briant: Honnan tudja ezt mind, barátom? René . . . Igen, René.

A portás: Negyven éves?

Briant: Csitt! Jöjjön be. Ne hagyja nyitva az ajtót! (A portás belép.) Mit kérdezösködik annyit? Talán valami asszony . . . ?

A portás: Nem annyira asszony, bocsánatot kérek, mint inkább egy öreg ember.

Briant: Egy öreg ember?

A portás: Se több, se kevesebb és még hozzá nem is valami jól öltözött ur! Már nyolc napja jár a nyakamra és kérdezösködik. Eleinte elkergettem. Aztán hogy nem hagyott békében, megigértem neki, hogy beszélek önnel . . . Végre azt mondtam neki, hogy jöjjön el egy este tiz órakor, miután ön nem játszik a második felvonásban . . . Ma este jött el. Megint megpróbáltam, hogy valami kifogást mondjak neki. De oly nyomoruit külseje van és oly szomoruan kért, hogy . . . Bocsánatot kérek, feljöttem . . .

Briant: Mit akar tölem?

A portás: Semmit! Azt akarja tudni, hogy Nantesban született-e, hogy Renének hivják-e és hogy . . .

Briant: Jó, jó, Isten áldja meg!

A portás: Köszönöm Briant ur, bocsánatot kérek, de oly szomoru volt, hogy kénytelen voltam zavarni önt . . . (Kimegy.)

(Briant egy ideig álmodozva nézi cigarettáját, annak füstjét, aztán ujra belemerül az ujság olvasásába, igy telik el néhány pillanat, aztán megint kopogtatás hallatszik.)

Briant: Szabad!

A portás: Bocsánatot kérek, megint én vagyok. Tessék, ezt a papirost adta ide.

(Átad Briantnak egy ujság szélérol leszakitott darab papirost, amelyre ceruzával két szó van irva.)

Briant: Ki adta ezt?

A portás: Hát az az öreg ember!

Briant: Hát még mindig itt van? (Elolvassa: „Pierre Briant". Megdöbben.) Oh! . . . Lehetetlen . . . Küldje fel azonnal.

A portás: No iszen képzelem, hogy fog ennek örülni! Bocsánatot kérek . . . (Kimegy.)

(Nemsokára belép az öltözöbe egy magas termetü, de görnyedt, ráncos, reszketö aggastyán . . . Látszik rajta a nyomoruság, de azért tiszta. Kopott cilinder van a fején. Egymásra néznek. A szinész elsápad a festék alatt. Az öreg ember egyre jobban reszket, mind mélyebben görnyed és megnedvesedik a szeme.)

Briant: Tehát . . .

Az öreg: Igen, én vagyok . . . Szegény fiam! Végre látlak!

Briant: (Dadogva.) Üljön . . . Üljön le!

Az öreg: (Leül.) Tudod, hogy már mióta nem láttalak? . . . Huszonkét éve, fiam!

Briant: Huszonkét éve . . .

Az öreg: Képzelheted, mennyire meg vagyok hatva . . . ugy-e megérted? Mindazok után, amik történtek, találkozunk, ugy — — — Egy egész élet van közöttünk.

Briant: Egy egész élet.

(Hosszas csend. Most már zokog az öreg ember. Briant is mélységesen meg van hatva, de az ö meghatottságához nagy zavar is járul, mert még mindig nem pattant ki közöttük az a szikra, amely a szíveket lángra tudja gyujtani.)

Az öreg: Hadd ölellek meg — — — Huszonkét év!

Briant: (Feléje közeledik, de hirtelen megáll.) Oh! . . . De éppen most ki vagyok festve!

(Mégis megöleli apját; az öreg kezébe fogja fia kezét és ugy is tartja.)

Az öreg: Mennyire örülök! Milyen boldog vagyok! Már alig ismertem rád. A mikor elváltunk, kis gyermek voltál. Most már igazán felnött ember vagy! Milyen szép szakállad van!

Briant: Ez ál-szakál.

Az öreg: Igaz, igaz. Erre nem is gondoltam. Szeretnélek ugy látni, a minö vagy — — — De még mindig nem tudom elhinni, hogy találkoztunk — fiam, ez legboldogabb órám, hisz már oly öreg vagyok! Találkoztunk és mégse láttalak! Végre! Hát most boldog vagy — — — Hires — — — Gazdag — — —

életszerve, mint a szabadelvüség. Ez a vád nem egyéb, mint eliramodás az igazság elől. Az igazság pedig az, hogy nálunk a szabadelvüség ártatlan a konzervativ eszme elsenyvedésében. Ennek a bajnak egyesegyedül a mi közjogi helyzetünk az oka. Nálunk az uralkodó pártnak szükségképp a közjogi alapon kell állnia, különben nem lehetne *uralkodó* párt. *Fölfelé* a többség a *közjogi állandóság* miatt kivánatos; *lefelé* a *szabadelvüségével* pályázik a népszerüségre. Azok pedig, akik a szabadelvüség tekintetében a többség ellenpólusát alkotnák, *a konzervativ eszme hivei* még a liberális pártnál is elszántabb védői a közjogi alapnak. Gyülölik a többséget liberális volta miatt, de nem bántják, sőt távol tartják magukat a közélettől, nehogy valami baja essék a közjogi rendnek. Ezért hiányzik nálunk a politikai irányok polarizációja, s ennek az állapotnak a nyavalyása a mi közéletünk. Ahol nincs meg a pártok váltógazdasága, ott elkerülhetetlen a poshadás. Olyan az, mint a holt laguna, amely nem ismer apályt s dagályt s amelyben elmaradhatatlan tehát a rothadás.

Ime, erről sem tehet a liberalizmus. Szóljunk-e még arról, hogy ócska rongynak és magát tulélt babonának sem mondható a szabadelvüség? Nem ócska rongy az, hanem dicsőséges harcokban megviselt lobogó. S nem magát tulélt babona az, hanem eleven hit, amelyet büszkén vall és buzgón hirdet nemzetünk.

Fejérváry ötletei.

Budapest, január 19.

Az ülésről voltaképpen kevés a referálni való. Déli tizenkét órára részleteiben is le volt tárgyalva az ujoncmegajánlásról szóló javaslat s ilyenformán alig másfél ülés is elég volt valamennyi katonai javaslathoz, holott az ijedt és ijesztő jóslatok hetekről, sőt hónapokról regéltek. Déire tehát részleteiben is el volt intézve, sőt már korábban is vége lehetett volna, ha egy közbeszólás ötletéből *Gajári* Ödön meg nem ragadja az alkalmat, hogy lojálisan lerontsa azt a pikáns legendát, mintha ő valami titokról rántotta volna le a leplet, mikor az ujonclétszám állitólagos fölemeléséről beszélt. Gajári ma kijelentette, hogy az ilyen titokhoz csak indiskréció utján juthatott volna, de nem jutott. Egyszerüen kombinált, ahogy más is kombinál, aki a véderő szervezetének problemáival foglalkozni szokott. Mégis ez a nyilatkozata megnyujtotta egy kicsit a vitát, mely Rátkay László felszólalásával már bevégződött volna. Gajári nyilatkozata most még felszólalásra birta *Barta* Ödönt, Pichler Győzőt és Pulszky Ágostont. De azért féltizenkettőkor az elnök már berekesztette a vitát. S ekkor szólalt fel báró Fejérváry Géza.

A honvédelmi miniszter pedig talán beszédet akart mondani, de — beszélgetés lett belőle. Sokat szóltak neki közbe és tudvalevő, hogy a honvédelmi miniszterből a közbeszólások szokták kicsalni a legkedvesebb ötleteket. Hát ezekből való ez a bokréta:

*

— Azt mondta tegnap Komjáthy, hogy ő a törvényekből nem tudja kiolvasni a hadsereg közösségének kényszerét. Igy mondta?

— Igen.

— Hát én nem vagyok jurista s *az eszemet szerencsére nem ficamitották ki paragrafusok.* Csak egyszerü józan eszem van, de én ezzel is beérem. Hanem azért *segitségére sietek a juristának* . . .

És felolvasta az 1867 : XII. t.-c. 9. és 10. §-át . . .

*

— Azt mondja Rátkay képviselő ur, hogy én nem törvényekkel jövök a parlament elé, hanem *napiparancsokkal.*

— Ugy is van — szól Rátkay.

— Nincs ugy. Sajnos. Tessék elhinni, hogy *ha én napiparancsokkal jöhetnék a parlament elé, azt nem tetszenék megköszönni* . . .

*

Árról beszél, hogy nem lehet a nemzet jogainak elkobzásáról szólni, mert hiszen a kiegyezést 67-ben a nemzet többsége csinálta meg.

Közbeszólnak:

— A parlament többsége s nem a nemzeté!

— A parlament többsége a nemzet többségét jelenti.

Kubik Béla: És mennyibe kerül?

— Nem tudom, de hogy *Kubik urnak semmijébe se kerül, azt tudom* . . .

*

— Azt mondta Barta Ödön ur tegnap, az előadó beszéde alatt közbeszólván, hogy a közös hadseregből a honvédséghez áthelyezett tiszteknek nincs kvalifikációjuk a — hazafiságból.

— A *magyar* hazafiságból — jegyzi meg *Barta.*

— A magyar hazafiságból, hát persze hogy a magyarból. Hiszen nem lehet Magyarországon *kinai hazafiság* . . .

*

— Azt kérdezik tőlem, hogy mért nem akarok nyilatkozni az ujonclétszám fölemelésének állitólagos tervéről.

— Igen. Erre tessék felelni!

— Hát kérem. Vagy tudok erről a tervről, vagy nem tudok. Ha nem tudok róla, akkor nem is beszélhetek, mert én nem vagyok ellenzéki, hogy arról is beszéljek, amit nem tudok. Vagy pedig tudok róla s akkor csak *nem vagyok bolond, hogy kiadjam időnap előtt agitacionális eszköznek az önök számára.*

— De mi az egyéni álláspontja?

— Az nem mérvadó. S ezt is csak akkor jelezhetném, ha tudnék valamit. De nem tudok. *Semmit sem tudok* . . .

*

— Sürgetik a katonai igazságszolgáltatás reformját. Csináljuk. kérem. De nem megy az olyan gyorsan. Nehéz munka s éppen azért nem mondhatok határidőt.

— Hát nem volt még elég idejük?

— Ugyan kérem. *Hát Magyarországnak nem volt elég ideje s harminc év után csak most csinálta meg az igazságügyi roformjait* . . .

*

— Ne kivánják, hogy annyi vita után még most is szaporitsam a szót a hadsereg egységes nyelvéről.

— Hát legyen a *boer* nyelv az! — elmés-kedik a szélsőbal.

— Áh, önök tudnak boerul? *Ha garantálják, hogy akkor mindenki boer nyelven fog jelentkezni* — én nem bánom . . .

*

— Hogyis mondjam? Komjáthy képviselő ur egy kicsit meggondolatlanul dobja ki a nagy szavakat.

— Máskor óvatosabb leszek — nevet *Komjáthy.*

— Jó!

Ennyit mond röviden a miniszter, vagy talán a katona . . .

*

Egyébként pedig, ismételjük, déli tizenkét órakor már részleteiben is el volt intézve a javaslat s az ülés is bevégződött . . .

— —

A képviselőház ülése január 19-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, báró *Fejérváry* Géza, *Lukács* László, *Darányi* Ignác, *Plósz* Sándor, *Hegedüs* Sándor, *Wlassics* Gyula.

Elnök: Megnyitja az ülést s előterjeszti a kérvényeket.

Lukács László pénzügyminiszter jelentést nyujt be a költségvetés némely tételének módositásáról.

Következik a véderő-provizóriumról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása, majd az ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Briant: Óh!

Az öreg: Olvastam mindig az ujságokat. Megkapjuk őket (Hirtelen észreveszi, hogy elszólta magát s hamar helyreigazitja), megvásárlom őket. Mindig mondtam magamban: Briant, Briant, hát lehetséges volna ez? Megkérdeztem a portást. No hiszen nehéz volt avval a portással beszélni! Mindennap eljöttem ide gyalog, gyalog, mert az orvos megtiltotta a kocsizást, tudod, a szivbajom miatt . . . . De azért az én koromban is csak fárasztó dolog ily sokat gyalogolni. És haza kellett mennem a nélkül, hogy valamit is megtudtam volna. Végre ma este . . . óh, kedves fiam!

Briant: (Halkan.) Igen . . . Mennyi idő! Mennyi idő telt el és mennyi dolog történt azóta, mióta elhagytam a szülei házat!

Az öreg: Ha te nem mentél volna el, nem tettem volna meg az ostobaságot.

Briant: Ne mondd ezt apám. Én azért mentem el, mert az ostobaság meg volt téve és igazán nem tudtam már tovább nézni a dolgot. Megházasodni ötvenöt éves korodban! Aztán elvenni egy ilyen asszonyt, akiről láttam, hogy gyalázatosan megcsal . . . De bocsánatot kérek, ehhez semmi közöm. Bocsásd meg ezt a felhevülést . . .

Az öreg (sirva): Jó, jó . . .

Briant (kis szünet után): Mi lett abból az asszonyból?

Az öreg: Nem tudom.

Briant: Ah, elment?

Az öreg: Igen. Egy évvel azután . . . Megszökött egy hivatalnokkal . . . Es minden pénzemmel. Már huszonegy éve egészen egyedül vagyok.

Briant: A nyomorult!

Az öreg: De beszéljünk rólad, fiam, csak rólad akarok beszélni! Neked szerencsecsillagod volt, ugy-e?

Briant: Sok nyomoruságon mentem keresztül.

Az öreg: Miért nem fordultál hozzám?

Briant: Bejártam az egész világot, nyomorogtam az egész világban. De nem sajnálom. A nyomor tett azzá, ami vagyok. Előbb végig kell csinálni minden mesterséget, hogy az ember megtalálja a magáét. Most végre megtaláltam.

Az öreg: Igen, igen! Ugy-e most mindened megvan, amit csak kivánsz?

Briant: Az embernek soha sincs meg mindene, amit kiván. Aztán nagyon sok csunya dolgot láttam.

Az öreg: De nagy müvész vagy, olvastam az ujságban.

Briant: De te, te . . . apám? Ez jobban érdekel.

Az öreg: (kissé megijedve.) Én? . . . Én . . . visszavonultam az üzlettől. Hisz érted, ha az ember megöregszik . . . Most nyugodtan élek.

Briant: Hol?

Az öreg: Egy barátommal élek együtt, egy régi barátommal. Nőtlen ember. Ketten lakunk egy lakásban. Kis jövedelmeink . . .

Briant: Szóval boldog vagy.

Az öreg: Oh, nagyon boldog vagyok! Az én koromban már nincsenek nagy igényei az embernek. Igaz, hogy nem valami nagy a jövedelmem, de hát öreg embernek nem kell sok.

Briant: Láttál már a szinpadon?

Az öreg (zavartan): Nem, nagyon ritkán megyek el hazulról este, meg van tilva. (Ajkába harap.) Igen, meg van tiltva, az orvos tiltotta meg! Az igazat megvallva, sohasem megyek ki a házból. Ma megtehettem, mert már régóta készültem rá. Sok bajom volt, mig engedelmet kaptam. Nagyon szigoru az orvosom. Szóval itt vagyok. Most már csak azt mondd meg, hogy napközben hol láthatlak? Legjobb szeretném, ha három óra körül találkozhatnánk. Ez a legjobb idő.

Briant: Dehogy! Velem fogsz ebédelni, ahányszor csak lehet!

Az öreg: Nem. Hiszen tudod, az öreg ember milyen különös. Nekem már megvannak a magam kis szokásai otthon, a barátommal . . . Hol lakol?

Briant: A Maillot kapu közelében béreltem lakást.

Az öreg: Ez nagyon messze van, kocsiznom nem szabad. Hiszen tudod, a szivbajom.

Briant: Ha te nem jöhetsz hozzám, majd én megyek hozzád.

Az öreg: (Hirtelen.) Nem! Nem! Jobb lesz, ha én megyek hozzád . . . Igy legalább gyalogolok egy kicsit. Ha ezt nem teszem, ismerem magamat, hónapokig is otthon maradok.

Briant: Nem baj! Hisz épp az imént mondtad, hogy nem szabad oly sokat gyalogolnod.

„VASUT“ Ausztria-Magyarország legelterjedtebb szaklapjának mai száma rendkivül érdekes tartalommal jelent meg. Felelős szerkesztő és laptulajdonos **Keleti Lajos** m. á. v. igazgatósági hivatalnok. — Előfizetési ár negyedévre 2 frt. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 84.**

Rátkay László: Annak a hadseregnek kérnek ujoncokat, amely hadsereg szemében az hazaárulás, ami a nemzet szemében hazaszeretet.

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: *Nem áll!*

Rátkay László: Nem kellett volna a hadseregnek megjelennie a honvédek sirjánál? Nem kellett volna elmaradnia a Hentzi-szobrától? Nem ülközik össze a két fölfogás? Jellemző, hogy a törvényjavaslathoz a honvédelmi miniszter megokolást nem csatolt. A sorok közt szinte éreztetni akarja, hogy ez nem törvényjavaslat, hanem napi parancs. (Ugy van! a szélsőbalon.) Helyteleniti, hogy az ujonc saját költségén vonul be, de a miniszterek különvonaton járnak.

Báró **Fejérváry Géza**: Mikor mentem én különvonaton?

Rátkay László: Felpanaszolja, hogy a szegény ember kenyér nélkül marad, amikor fiait elviszik katonáknak.

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: Van rá rendelet s rendkivüli körülmények esetén szabadságolják!

Rátkay László: Ha folyamodik érte, a minisztériumban elvetik kérvényét. Miért nem veszi le a közkatona a biróság előtt a csákóját? Amikor mindenkit forrongásba hoz az, hogy a hadilétszámot felemelik, a honvédelmi miniszter nem tartja méltónak a magyar törvényhozást arra, hogy tájékoztassa erről.

Barta Ödön: A miniszter nem is tudja, de tudja *Gajári* Ödön!

Rátkay László: Jó lesz nem elfelejteni, hogy a hadsereg megszünt „Házam" hadsereg lenni, az a nemzet hadserege. Nem szavazza meg a törvényjavaslatot.

Gajári Ödön személyes kérdésben azt feleli Barta közbeszólására, hogy ő annak idején a pénzügyi bizottságban azt kérdezte, vajjon tekintettel a nóttartalékosok behivásával tett tapasztalatokra és arra, hogy esetleg az ujoncjutalékot is fölemelhetik, nem lehetne-e a hároméves szolgálatot két évre leszállitani. A miniszter azt felelte: nem nyilatkozik arról, fölemelik-e az ujoncjutalékot, de kijelenti, hogy csak addig menne ebben, amennyire a monarkia mindkét államának anyagi ereje megengedi. Csak ennyit mondott. Mint pozitivumot nem állitotta a dolgot.

Barta Ödön szintén személyes kérdésben azt feleli, hogy szegyennek találja, hogy a kormány most sem világositja föl a nemzetet erről a kérdésről, holott a verebek is csiripelik, hogy tavaszra éppen ennek kedvéért hivják össze a delegációt.

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: *Nem áll!*

Fichler Győző azt kérdezi, igaz-e, hogy a hadtestek számát *kettővel* szaporitani akarják?

Pulszky Ágost: Az ujoncjutalék fölemelése és a hadtestek szaporitása oly kérdések, melyekről mindenki beszélhet, csak a honvédelmi miniszter nem. A kormány tagja, mintnogy felelősség sulya alatt áll, csak akkor nyilatkozhatik, ha kész tervei vannak és azokkal szemben megállapodott az álláspontja.

Fichler Győző: Személyes kérdésben kér szót. Furcsa változásnak tartja, hogy eddig mindig a miniszterek adtak direktivát a kormánypárt tagjainak, mikor és mit mondjanak, most pedig a szabadelvüpárt egy tagja feláll és mintegy utasitja a minisztert, hogy valaszolhat-e egy kérdésre, vagy sem. Csak hagyja rá Pulszky a miniszterre, majd tudja ő, mit feleljen. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Elnök: Bezárja a vitát.

Az öreg: Hát jó! Én is megyek elibéd, te is gyere elibém, majd találkozunk utközben, mondjuk, a Montsouris sétatéren. Ez nagyon szép hely, különösen tavaszszal.

Briant: De kedves öreg apám, hiszen tél van!

(Látva ezt a nagy ellenállást, hirtelen eszébe ötlik valami. Kegyetlen érzés fogja el, amely erősen a szivébe markol. Ugyanakkor jobban szemügyre veszi apja kopott vékony ruháját. Egész testében megreszket.)

Briant: Nem, nem! Ne is vonakodjál. El fogok menni hozzád . . . Elmegyek, mindennap, amikor csak nem lesz próbám. Mi a cimed?

Az öreg: Kérlek szépen . . . Csak ne nálam! Nagyon unatkozol nálam. Hiszen tudod, milyen unalmasak az öreg emberek. Aztán megvallom az igazat: barátom, az öreg barátom, akivel együtt lakom, nagyon mogorva ember, kesernyés. Nem szereti a látogatásokat és mivel már együtt lakom vele, hát nem akarok veszekedést a házban. Látod, a Montsouris sétatéren . . . Vagy máshol . . .

Briant: Apám!

Az öreg: Fiam!

Briant: Apám! Mondd meg az igazat. Valamit titkolsz! Mondd meg az igazat!

Az öreg: (Reszkető hangon.) De' isz ez az igazság, biztositlak!

Briant: Nem igaz!

Az öreg: (Hosszas habozás után) Oh! . . . ugy szerettem volna eltitkolni előtted . . . Nem szerettem volna . . . Fiam, az az asszony mindenemet elvitte, tönkre tett, adósságokat csinált . . . És most . . .

Briant: (Fuldokló hangon.) És most?

Az öreg: És most a hajléktalanok menhelyében lakom.

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: Ugy is tudja, hogy az ellenzéket nem fogja meggyőzni s azért csak röviden válaszol. Komjáthynak azt feleli, hogy a nemzet jogait 1867-ben el nem kobozták, mert ki kobozta volna el? A nemzet? A nemzet többsége éppen az ellenkezőjét tette ennek! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *A többség nem a nemzet többsége! Három millió!*)

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: A törvényhozás többsége a nemzet többsége! A közös hadseregben a királyhüség, hazaszeretet, kötelességérzet épp ugy képviselve van, mint lenne az önálló hadseregben. Lord Beresford, mikor az angol szárazföldi hadsereg szervezéséről volt szó, azt mondta, hogy eddig a hibák abból származtak, hogy a parlamenti politikusoknak és pénzembereknek nagyon nagy befolyást engedtek a hadseregre. Nem jó, ha a politikusok nagyon beleavatkoznak a hadsereg dolgaiba, mert a védelem szervezéséhez nem értenek. (Derültség.) Az ő eszét nem csavarták még el a paragrafusok. Megelégszik az egyszerü, józan, praktikus eszével. De azoknak, akik kérdik, hogy milyen a hadsereg, a törvény paragrafusaiból mondja, hogy a hadsereg közös.

A mi a hadsereg szolgálati nyelvét illeti, arra azzal a kérdéssel felel, hogy legyen talán magyar, német, cseh, lengyel hadsereg? (Nagy zaj a szélső baloldalon.) *Rátkay* azt mondotta, hogy ez nem törvényjavaslat, hanem napiparancs. Legyen meggyőződve a tulsó oldal, hogyha itt a honvédelmi miniszter napiparancsokat adhatna ki, akkor ő *másképpen beszélne.* (Hosszasantartó zajos derültség.)

Fichler Győző: Akkor Rátkay nem beszélne!

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: Csak hiábavaló munkát nem akart csinálni a megokolással. A munkaképtelen apák hadköteles fiai dolgában sok a könnyités.

Gravámenként panaszolták fel, hogy a közkatona a biróság előtt nem veszi le a csákóját. Nos, a közkatona még ő felsége előtt sem veszi le a csákóját!

Kubik Béla: Az katona-parádé!

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: A katona csakis katona-parádét ismer!

Ami a hadilétszám felemelésének kérdését illeti, arra az a válasza, hogy ha tudja a dolgot, ugy sem mondja meg, (Zajos derültség.) de különben is nagyon meggondolandó, helyes-e agitacionális eszközt adni az ellenzék kezébe, mielőtt a törvényjavaslat itt van. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Csak akkor fog nyilatkozni, ha tud róla valamit, most semmit sem tud. (Zajos derültség.)

Barta közbeszólásában gyanusitás volt, amikor azt kérdezte, hogy milyen a klasszifikációjuk a közös hadseregből a honvédséghez áthelyezett tiszteknek a hazafiságáról.

Barta Ödön: A magyar hazafiságról!

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: *Nem is kinai!* Itt csak magyar hazafiság lehet. Barta vagy nagyon szellemes, vagy nagyon vitéz akart lenni. Ha szellemes akart lenni, nem sikerült, mert gyanusitott, ha vitéz akart lenni, tessék a tiszteknek ezt szemtől-szemben megmondani, mert az immunitás védelme alatt gyanusitani nem nagyon vitéz dolog. Ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

(Személyes kérdésben.)

Barta Ödön: Eszeágában sincs arra vágyódnia, hogy őt a miniszter szellemesnek tartsa. Tényt konstatált s fölvetette ezt a sajnálatos körülményt, hogy a honvédségbe való áthelyezéseknél a hazafiasságra nincsenek kellő tekintettel.

Komjáthy Béla szintén személyes kérdésben ismétli, hogy a hadsereg szelleme a magyar nemzetnek idegen.

Báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter: A hadsereg szelleme a nemzet szelleme.

(Szavazás. Napirend.)

Elnök: Fölteszi a kérdést szavazásra. A Ház a törvényjavaslatot elfogadja.

Holnap nem lesz ülés. A hétfői ülés napirendjére a most elfogadott javaslat harmadik olvasását, a miniszterelnök átiratát és a módositott házszabályokat tüzi ki.

Az ülés 1/41 órakor végződik.

BELFÖLD.

A váci püspökség betöltése. Egy könyomatos után több lap közölte *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternek a váci püspökség betöltésére vonatkozó állitólagos nyilatkozatát. Minden félreértés és félremagyarázás elkerülése végett ki kell jelentenünk, hogy a miniszter személyekről vagy személyre való vonatkozással semminemü nyilatkozatot nem tett és igy közölt nyilatkozatából hiven közöltnek egyedül nem ismerhet el, mint azt, hogy a *váci püspökség betöltésével a kormány eddig nem foglalkozott.*

A módositott költségvetés. A képviselőház mai ülésének elején *Lukács* László pénzügyminiszter jelentést terjesztett elő az 1900. évi költségvetés némely tételeinek módositásáról, amely a kvóta fölemelése és a delegációknak a tiszti fizetések emelésére és a legénységi vacsora javitására vonatkozó határozatai folytán vált szükségessé. Minthogy a fizetésemelés kiterjed a honvédség és csendőrség tisztjeire is, valamint az állami lótenyésztő-intézeteknél alkalmazott tisztekre és katonai hivatalnokokra is, az előállt kiadási többlet tetemes része a honvédelmi, belügyi és földmivelési tárcákat fogja terhelni. Emelkednek a kiadások:

a közösügyi kiadásoknál .	6,045.788	koronával
a honvédelmi tárcánál . .	1,988.712	„
a belügyi tárcánál	110,168	„
a földmivelési tárcánál . .	59.584	„
vagyis *összesen* 8.204,252	koronával.	

E kiadási többlet fedezésére a miniszter emelte a pénzügyminiszteri tárca költségvetésének több bevételi tételét is, még pedig:

a keresetadó bevételi előirányzatát	1,860.000	koronával,
a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adóját	155.000	„
a tőkekamat- és járadékadóét .	472.000	„
a vasut és gőzhajózás szállitási adóját	663.000	„
az általános jövedelmi pótadót	1,000.000	„
a szeszadóét	400.000	„
a szeszadó-pótlékét	400.000	„
az italmérési illetékét	400.000	„
a jogilletékét	460.000	„
a dijakét	760.000	„
Összesen .	6,570.000	korona.

Ehhez hozzáadva az eredeti előirányzat *1,781 583* korona fölöslegét, összesen 8.351.583 korona fölösleg áll a kvótaemelésből és a delegációk határozatából származó kiadási többlet fedezésére.

Az uj rend. A választóknak az a nagy szaporodása, amely a kurisi biráskodásról szóló törvény hatásaként a fővárosban mutatkozik, még feltünőbben jelentkezik a vidéken. *Pest*vármegyében az idén 3465 választóval van több, mint tavaly volt. Mig tavaly *Gömör*megyében 12.780 választó volt, az idén 13.638, tehát 888-cal van több, mint a mult évben. *Bihar*megyében 7100-cal, *Arad*megyében 1899-cel, *Udvarhely*megyében 279-cel, *Sáros*ban 464-gyel emelkedett a választók száma. *Borsod*megyében a mult évben 11.479, az idén 11.731, *Pozsony*megyében 15.560, az idén 19.381 a választók száma.

Uj községi jelzőtáblák. A belügyminiszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

A községneveknek az 1898: IV. t.-c. alapján folyamatba tett rendezése alkalmával mindazon községek, amelyek nevei a hivatkozott törvény határozmányainak megfelelően végleg meg fognak állapittatni, az országos községi törzskönyv bizottság szervezeti és ügyviteli szabályzatának 9. §-ához képest az illető községek terhére központilag előállitandó jelzőtáblákkal fognak elláttatni. Tekintettel arra, hogy az ország összes községei, tehát oly községek is, melyek jelenleg jelzőtáblákkal birnak, el fognak láttatni központilag előállitott uj jelzőtáblákkal, mihelyt neveik végleg megállapitva lesznek: felhivom a törvényhatóságot, hogy megfelelően intézkedjék az iránt, hogy a községek költségkimélés szempontjából uj jelzőtáblák beszerzésétől saját érdekükben tartózkodjanak. *Budapest*, 1899. december 31. A miniszter helyett:

Jakabffy s. k. államtitkár.

Csekélynek tetsző, de alapjában igen fontos kérdésben rendelkezett itt a belügyminiszter még pedig akként, hogy bizonyára elismerésre fog találni azokban a körökben is, amelyek nemzeti szempontból tulóvatosnak találták a helynevekről szóló törvényt. A községi jelzőtáblák a maguk szineivel és felirásaival a magyar állam méltóságának és egységének kifejezői s azért elvárható, hogy minden község határában a magyar állam szineit viseljék s rajtuk a kellő tisztelet adassék a magyar állam nyelvének. Eddig ez sok helyütt nem igy történt és félő, hogy egyes félrevezetett községek hivatalosan megállapitott nevükben sérelmet keresve megtagadnák oly „jelző-táblák"-nak beszerzését, amilyent a törvény követel meg tőlük. Ily tüntetésnek veszi elejét bölcsen a belügyminiszter, amidőn maga gondoskodik az uj jelzőtáblák előállitásáról.

Az uj autonóm vámtarifa. Az 1899. évi XXX. t.-c. tudvalevőleg arra kötelezi a magyar kormányt, hogy az osztrák-magyar vámterület uj autonóm vámtarifájának megállapitása céljából a tárgyalásokat az osztrák kormánynyal legkésőbb 1901-ben inditsa meg. A törvény e rendelkezésének eleget teendő a

magyar kormány célszerünek látta már most érintkezésbe lépni az osztrák kormánynyal és együttesen megállapodtak abban, hogy az uj autonóm vámtarifa kidolgozására vonatkozó előmunkálatok haladék nélkül megindittassanak. Ebhez képest *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter f. hó 20-án kiadott körrendeletével felhivta a különböző mezőgazdasági szakegyesületeket, hogy az uj autonóm vámtarifát illető óhajtásaikat és nézeteiket tapasztalataikkal és az előző évek gazdasági adataival kellően indokolva, legkésőbb folyó évi május hó 1-éig eléje terjeszszék.

A szabadelvü pártkör e hónap 21-én, vasárnap este 7 órakor értekezletet tart, amelynek tárgya a házszabályok módositása.

A telepités reformja.

— A telepitési ankét második napja. —

Budapest, január 19.

A telepités ügyében összehitt ankét ma folytatta tanácskozásait és a mai vita is ugyanoly magas szinvonalon mozgott, mint a tegnapi tanácskozás. A gazdasági és nemzeti törekvések több ismert harcosa mondotta el ma véleményét s különösen nagy figyelemmel hallgatták *Dessewffy* Sándor csanádi püspöknek fejtegetéseit, az első egyháznagyét, aki a kormány által összehitt ily ankéten valaha résztvett s a vitát állásának tekintélyével és diszével gazdagitotta.

Az első felszólaló a mai vitában *Bujanovich* Sándor, az *Országos Gazdasági Egyesület* alelnöke volt.

Bujanovich Sándor kifejti, hogy a felsőmagyarországi északi határszéli vármegyék az erdélyrészieknél sokkal veszélyeztetebb helyzetben vannak, mert a nagybirtokok ott egymásután idegenek kezére kerülnek. Abban a járásban, ahol Rákóczy birtoka feküdt, ma egyetlen magyar birtok sincsen. Módot kell találni a középbirtokos osztály megteremtésére, illetőleg megerősitésére, megfelelő járadékbirtokok utján. Ez a forma az, amely aránylag a legcsekélyebb áldozatot igényli. A telepitésnél a célokat az állam tüzze ki, az ellenőrzés az ő kezében összpontosuljon. A magántelepitést megengedhetőnek tartja, de feltételei mindig előzetesen állapittassanak meg, nehogy üzérkedéssé fajuljon. A telep nagysága átlag olyan legyen, hogy azt a telepes és családja két igavonó marhával becsületesen megmunkálni képes legyen.

Sándor János főispán: Az erdélyrészi megyékben adminisztracionális szempontokból csak a hozzátelepitések eszközölhetők. Valamiféle akciót azonban kell kezdeményezni, mert az erdélyrészi birtokosságnak sok és nagy baja van. Midőn a budapesti börzén a buza ára 7 forint, Erdélyben 5½ forint és viszont az az iparcikk amely itt 5 forint, Erdélyben már 6 forint és az a pénz, amely itt 4%, az erdélyi részekben 12%. (Mozgás.) Nagy intézetek adnak pénzt, de ez közvetitő kezeken megy keresztül. Mondjuk 10%, elég drága ez is. (Felkiáltások: Maradjunk a 12-nél.)

A hazafenntartó középbirtokos-osztály pusztul és igen sok birtok megy át alapitványi holtkézre és olyan alapitványi kézre, amelyeknek nem mindegyike szolgál hazafias célra. (Mozgás.) A székely kérdést telepités által megoldani nem lehet. A székelyt a kivándorlásra nem a földéhség viszi, hanem munkaerejét kinálja Romániában, amit otthon nem értékesithet. A székelységen csak otthon lehet segiteni; ebben a tekintetben pedig, fájdalom inkább hátrafelé megyünk. Az u. n. mezőségen telepitésre szükség van, erkölcsi, de gazdasági szempontból is azért, mert a mezőségen hiányzanak a kellő mennyiségü képzett munkaerők, hogy a birtokokat intenzive müvelni lehessen. Itt azonban óvatosan kell eljárni, mert a székelység nem szivesen megy a mezőségre. Kivánatosnak tartja, hogy a telepeseknek, ott ahol lehet, mód adassék megfelelő házi ipar üzésére, hogy mellékkeresetre tehessenek szert.

Beksics Gusztáv: A telepitésnek három fő faktora van: a föld, a nép és a pénz. A nemzeti szempontból való telepitésre föld van Magyarországon elég. Bujanovich emlitette, hogy a felvidéki erdőket külföldiek veszik meg. E bajon egészséges birtokcserélési politika segithet. Az alföldi rónák nagy birtokainak tulajdonosai parcellázzák ezeket és az igy szerzett nyereséget ruházzák be felvidéki erdők megvásárlásába és igy állitsák a nemzeti cél szolgálatába. Meg van győződve, hogy nép is lesz elég bármely nagy telepitési akció számára. Felhivja e tekintetben az értekezlet figyelmét a kivándorlás kérdésére.

A pénzkérdésre nézve megjegyzi, hogy ha a nemzetet áthatja az a meggyőződés, hogy csakis a telepitési politika által biztosithatjuk nemzeti konszolidációnkat, akkor a pénz nem hiányozhatik. Hiszen számitása szerint a telepités ha legmagasabb fokát éri is el, nem fog tulmenni évenként egy-két millión. (Felkiáltások: Akkor inkább hozzá se fogjunk!) — Ha több kell, akkor több is fog előkerülni! — Szóló mindig hajlandó többet adni; ennek a pénznek meg kell lennie, bármibe kerül és meg is lesz. Miután pedig ezt a pénzt csak az állam szerezheti meg, annak kezelése szintén az államra tartozik. Az állami kezelést azonfelül egy fontos szempont teszi indokoltá: a liberalizmus kérdése...

Bartha Miklós: És a kötelező polgári házasság. (Derültség.)

Beksics Gusztáv: Ha a telepités nemzeti ügy — amint hogy az — akkor csak nemzeti szempontoknak szabad hódolni. Ha követelnének megszorításokat, elfogadná őket liberalizmusa daczára; ez megnyugtathatja Barthát. Egyetlen eszköz az állam kezében elég minden baj elhárítására: a visszavásárlási jog.

Dessewffy Sándor püspök: Mindenekelőtt köszönetet mond a miniszternek, hogy alkalmat adott tizesztendei püspöksége alatt, bár nem szakszerüleg, de gyakorlatilag szerzett tapasztalatainak előadására. A kérdésekre válaszait irásban adja a miniszternek, azonban reflektálni ohajt az elhangzott felszólalásokra is. A telepités kerdését nem akarja elméleti uton tárgyalni és eldönteni, a kérdés megoldása nagyon is sürgős; mindenesetre a tulajdonjog sérelme nélkül akarja megoldani. Ovatosságra int ugy a kifejezésekben, mint az eljárásban, nehogy a nemzetiségeknél ujabb ellentéteket idézzünk fel. A létező bajok orvoslására elfogad minden módot, amely az illető helyen alkalmazható, legyen az akár telepités, akár parcellázás, akár örök-bérlet; legtöbbre becsüli azonban magát a telepitést. Délmagyarországon nem apró telepek, hanem nagy községek létesitését kivánja, mert ezek a közszolgáltatásokat sokkal könnyebben teljesithetik, mint a kis telepek. A hozzátelepitésnél vigyázni kell arra, hogy rokonérzelmü népet telepitsünk a községhez. A parcellázást nem ellenzi, ha az a tulajdonjog sérelme nélkül történik.

A telepesek biztositására nézve ajánlja, hogy a községi képviseletnek adassék meg a jog, hogy tudta és beleegyezése nélkül idegent befogadni nem lehet, másodszor, hogy a földet a telepes el ne adhassa, harmadszor, hogy legalább egy esztendeig adómentesség adassék és végül, hogy minden telepnél előre konstruálni kell az egész községet, hogy mikor a telepesek bejönnek, már ott legyen az iskola, a templom stb. és legyenek vezető emberek, akik irányt és utbaigazitást adnak a telepeseknek.

A telepitésre csak jobb minőségü földet tart felhasználandónak, amelyen a telep felvirágozhatik, lehetőleg közel egy városhoz a terények értékesitésének könnyitésére. A telepek terjedelmére nézve, mely vidékek szerint változó, elvül kimondandónak véli, hogy 10 hold legyen a minimum, vagy pedig akkora terület, amelyből a telepes 300 forint jövedelmet tud kihozni. (Helyeslés.) A belső telek nagyságát 6—800 □ öl területben véli megállapitandónak. A telepesek mértékletességének megóvása céljából az italmérések számának korlátozásáról és megbizható korcsmárosokról és szatócsokról kell gondoskodni. Végül sulyt helyez azzal, hogy az egyes telepeken legyenek német telepesek is — természetesen nem többségben — akiktől a magyarok sok jót tanulhatnak. Végül ismétli, hogy nem szakszerü ismeretek alapján szólott a kérdéshez, hanem csak attól a törekvéstől vezéreltetve, hogy gyakorlati tapasztalatairól számot adva, a sok ezer ember sorsát érdeklő ügy megoldásához gyenge szavával szintén hozzájáruljon. (Elénk éljenzés.)

Darányi Ignác miniszter köszönetet mond *Dessewffy* püspöknek nemcsak felszólalásáért, hanem irásban beadott munkájáért is, amelyet ki fog nyomatni és szét fog osztatni.

Gaál Jenő: A telepitési politikát lehetőleg függetleniteni kell a kormányváltozásoktól. Bizonyos jótékonysági és ápolási elem van minden telepitésben, ami bizonyos áldozatokat okvetlenül igényel. A telepesek közül az oda nem való elemeket idejekorán eliminálni kell; és a középosztálynak oly tagjaira kell őket bizni, akik nobile officiumként elvállalják a telepesek gondozását; ezek felett állana egy conseil supérieur, amely a központi egységes vezetést megkönnyitené.

Csernovics Diodor tekintettel a fennforgó nagy veszélyekre nagy akciót lát helyén levőnek. Ennek két irányban kell haladnia, és ezek: a középosztályu fenntartása és a telepitési akció. Az első irányban a főfeladat a társadalomra hárul. Utánozzuk azt, amit a nemzetiségek mivelnek Erdélyben, társadalmilag alapitani kellene nagy pénzintézeteket, amelyek olcsó kölcsönök nyujtásával konvertálnák a nemzetiségi pénzintézetek drága kölcsöneit. Az állami telepitésnek is, hogy sikerrel járhasson, nagyszabásunak kell lennie. Nagy pénzáldozatba kerül ez, de a cél oly nagy, hogy annak elérésére semmiféle áldozat sem nagy. Eddig az összemüködés is hiányzott a kormány egyes ágazatai közt, ez pedig ily nagy nemzeti cél elérésére okvetlenül szükséges. Felhozza erre nézve, hogy 1881—1898-ig 63 millió értékü állami birtok adatott el Erdélyben és igy most ott állunk, hogyha nagy szabásu telepitési akciót akarunk, ismét meg kell vásárolnunk talán ugyanazon birtokokat, amelyeket eladtunk. A telepitési akciónak az ország délkeleti részén a Királyhágón innen kellene megindulnia. A Szilágyságtól le Torontálmegye alsó részeig, Pancsováig, persze beleértve Krassó-Szörénymegyét, egy övet kellene vonni és ezen telepitési övből kiindulva, a völgyeken vagyis a jó minőségü földeken haladni be Erdélybe a folyók és vasuti vonalak mentén, ugy hogy a székelyföldet egyesülni lehessen. E terv végrehajtása természetesen csak évek hosszu során át volna eszközölhető. Az alap, amelyből kiindulna, nem tulajdonképpeni jogalap. Birtokok tervszerü vásárlása, a meglevő kincstári birtokok felhasználásával, szükség esetén a meg nem vásárolható birtokok bérbevételével, olcsó haszonbérrel 20 éves haszonbérleti tartammal.

Jeszenszky Ignác nagy jelentőséget tulajdonit annak, hogy a miniszter ily arányban propagálja a telepités ügyét, de sajnos, mig századokon át rendkivüli kedvezmények nyujtásával, nemzetiségi telepitésekkel ékeket vertünk a nemzet testébe, most meg, amidőn nagyobbszabásu magyar telepitésekről volna szó, attól kell tartanunk, hogy eszközeink csekélysége miatt a vállalkozás eltörpül. Szinte előtérbe nyomul némelyek aggodalma, hogy alig tanácsos bolygatni a földéhes oroszlánt, amelynek csak mutogatjuk a kivánatos étket, de majd nem adunk belőle. Bármint forduljon is azonban a kérdés sorsa, időszerü volt annak felvetése. De szükség, hogy a benne rejlő feladatok teljes méretekben domborodjanak ki előttünk. E tekintetben Jeszenszky uj szempontokat visz a kérdésben. Szerinte fel kell venni a fejlődés elejtett történelmi fonalát, s amit az 1848. évi jobbágyszabaditás féimunkája kezdett, azt ki kell egésziteni.

Az 50 év előtti alakulás célja is az volt, hogy veszteglő faji erőket felszabaditson. Ha most ily szempontból vizsgáljuk tarsadalmunkat, ugy találjuk, hogy annak első rétegében a kis termelők és mezei munkások oly halmazát képviselik a veszteglő faji erőknek, hogy az 50 évi állapothoz képest az improduktiv erők 200%-os emelkedését jelenti, ami a multhoz képest megdöbbentő visszaesés. A kis termelőkre nézve nemcsak a vagyonszerzés, hanem a szerzett vagyon megtartásának lehetősége is kétségessé vált. Az össznépesség 50%-ában állapitja meg a megbénult faji erőket, amelyek csak igényeik teljes lefokozásával, társadalmi szinvonaluk nagymérvü sülyesztésével vegetálhatnak csak. A telepitésnek éppen az volna a feladata, hogy a veszteglő faji erőket, amelyek a mostani tüzhelyen nem érvényesülnek — elvezesse más térre, ahol azok faji, gazdasági s kulturális fejlődésünk életképes szerveivé válhatnának. Ha ebben fog kimagaslani a telepités célja, ugy világos, hogy nem olyanokat kell telepiteni, akik a régi tüzhelyen is életképesek. Sokszor történik hivatkozás arra, hogy a nagy arányu telepitést fajbeli tulszaporulatunk is parancsolja, de nem gondolják meg, hogy a magyar faj tulszaporulatát legfőképpen a napszámosnép adja, amelynek telepitését nem veszik számitásba. A gazda elem kétgyermekrendszerben él, a napszámos pedig szaporodik, mint az állatvilág proletárja. Egyrészt azért, mivel a természet pótolja nagy halálozási arányait, másrészt s kényszerből gyermekei kereseményére is rá van utalva. A telepitési akciónak semmiesetre sem szabad ezt a népet figyelmen kivül hagyni. Az általános nagy bajok orvoslása azonban nem szorithatő egy telepitési akció keretébe. Ez provokálja társadalmunk és kormányzatunk minden szervét nagy munkásságra és nagy áldozatokra. A telepités s vele kapcsolatba hozható szükséges intézkedésekre vonatkozólag a részletes vitánál tesz javaslatot.

Dr. *Darányi* Ignác földmüvelésügyi miniszter azután az értekezlet folytatását holnap délután 4 órára tüzte ki.

Szólásra fel vannak még jegyezve: gróf *Károlyi* Sándor, dr. *Mandello* Gyula, *Lukács* Béla, *Bedő* Albert, *Makkfalvay* Géza, *Papp* Géza, *Hoitsy* Pál, *Lippich* Gusztáv, gróf *Zselénszky* Róbert, *Bartha* Miklós, *Asbóth* János, *Fellner* Frigyes, *Molnár* Viktor, *Emődy* József, *Dévay* Ignác, *Forster* Géza, *Szily* Pongrác, *Pogány* Károly, *Hegedüs* Loránd, *Vadnay* Andor és *Rubinek* Gyula.

KÜLFÖLD.

Az uj osztrák kormány. A bécsi hivatalos lap holnap közli a mostani kabinet elbocsátásáról és az uj kormány kinevezéséről szóló legfelsőbb kéziratokat, melyeknek tartalma egy félhivatalos táviratszerint a következő:

Ő felsége e hó 18-án kelt legfelsőbb kézirattal dr. *Wittek* vasutügyi miniszternek a miniszteriumban való elnöklésről történt lemondását kegyelmesen elfogadta és ugyanarról a napról kelt legfelsőbb kézirattal kinevezte dr. *Koerber* Ernő titkos tanácsost miniszterelnökké és a belügyminisztérium vezetőjévé, továbbá a mai napról kelt legfelsőbb kéziratokkal kinevezte gróf *Welsersheimb* Zeno táborszernagyot ujból honvédelmi miniszterré, dr. *Wittek* Henrik titkos tanácsost ujból vasutügyi miniszterré, dr. *Böhm-Bawerk* Jenőt a közigazgatási biróság tanácselnökét pénzügyminiszterré, báró *Spens-Boden* Alajos titkos tanácsost és morvaországi helytartót igazságügyminiszterré, lovag dr. *Hartel* Vilmos titkos tanácsost és osztályfőnököt vallás- és közoktatásügyi miniszterré, dr. *Resek* Antal titkos tanácsost és osztályfőnököt miniszterré, rosenburgi és kulmbachi báró *Call* Guidó rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter cimével és jellegével felruházott diplomáciai ügynököt kereskedelmi miniszterré, báró *Giovanelli* Károly közigazgatási birót földmivelésügyi miniszterré, végül *Pientak* Leonard udvari tanácsost a lembergi egyetem rendes tanárát miniszterré.

Chlendowski Kázmér lovag miniszter, aki ujból való alkalmazásának fenntartásával hagyja el a szolgálatot, a titkos tanácsosi méltóságot kapta.

Az illető minisztériumok vezetésével megbizott *Blumfeld*, *Stummer*, *Jorkasch-Koch*, *Stibral*, *Schrott* lovag, és *Berndt* osztályfőnökök ismét elfoglalják előbbi állásukat.

A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta a távozó és az uj miniszterelnököt. Amannak elfogadta lemondását, emezt felruházta uj méltóságával s elfogadta a föntebbi miniszter-listát. Ebben a végleges névsorban sincs benne a *német* tárcanélküli miniszter. Az uj lengyel minisz-

teren, a Chlendowski helyébe lépő *Pientakon* kivül, ott látjuk *Resek* Antal nevét, mint *cseh* tárcanélküli miniszterét, aki elég pregnáns alak arra, hogy foglalkozzunk vele. Resek Antal alapos ismerője a magyar történelemnek és alkotmánynak és jól tud magyarul. Mint a prágai cseh egyetem tanára előbb a bölcsészeti, később a jogi karon német birodalmi és jogtörténetet adott elő, de ezenkivül minden harmadik félévben a *magyar történet és alkotmányjogról* is tartott előadást, melyet igen sokan látogattak. Dr. Resek a magyar tudósvilágban ismert és becsült személyiség, folytonos összeköttetésben áll a magyar tudományos akadémia tagjaival, különösen pedig a politikai történelem valamint a mütörténet ápolóival.

A háboru.

Budapest, január 19.

Az angol csapatoknak a Tugela folyón való átkelése — Potgieters Driftnél Buller főcsapata és öt angol mértföldnyi távolságra tőle Trichards Driftnél Warren csapata — természetszerüen szülte Londonban azt a hirt, hogy Ladysmith fölmentése máris megtörtént. Buller tábornok az átkelés után kiadott napiparancsában hangsulyozza ugyan ezt a célt és bizonyosként tüzi is ki, de Ladysmith ma is csaknem olyan messze van még az angol hadaktól, mint volt eddig. A Ladysmithhez közelebb eső Treachers Drift is legalább 25 angol mérföldnyire van a körülzárt várostól — légvonalban; az ut azonban a hegyek közt tetemesen hosszabb és azonkivül utjokat állja az angoloknak a boerok harcvonala is. A jelen pillanatig ugy áll a helyzet, hogy az angolok voltaképp csak helyet változtattak és immár nem délről törnek Colenson át Ladysmith felé, hanem nyugatról. Előnyük csupán az, hogy a Tugelán átjuthattak, amit Colenso mellett hasztalan kisérlettek volt meg. A boerok részint csekély ellenállás után, részint ellenállás nélkül elvonultak előlök s nem gátolták meg a kétrendbeli átkelést; de erősen elsáncolt állásaikban alighanem dacolni fognak az angol támadással és nincs kizárva, kogy Buller ismét vereséget szenved és Ladysmith fölmentése dugába dől.

A megkerülés nem ugy történt, amint föl lehetett tenni. Az angolok nem kétfelől kerültek a boerok oldalába, hanem csak egyfelől, még pedig a látszólag nehezebb és veszedelmesebb oldalon, nyugatról. A táviratok eleinte ugy szóltak, hogy Warren tábornok keletre ment Weenen felé s ott kelt át a Tugelán s igy keletkezett az a föltevés, hogy az angolok két tüz közé akarják fogni a boerokat. A mai hirek azonban, mint az elmondottakból kitünik, azt mutatják, hogy Warren együtt müködik Bullerrel. Ez pedig azt jelenti, hogy a boerok nincsenek két fronton lefoglalva, és ha sikeresen verik vissza most Buller és Warren támadását, még azt is megtehetik, hogy elvágják a visszavonulásokat, ami annál könnyebb lenne, mert az angoloknak visszafelé is két folyón kellene átkelniök a nagy Tugelán és a kis Tugelán.

Ismételjük ennélfogva: az angolok győzelme éppen nem bizonyos; sőt vereség esetén sokkal rosszabb lesz a helyzetök, mintsem valaha volt. Ezért vegyül Londonban az átkelés hirére támadt örömbe aggodalom is. Attól tartanak, hogy a boerok, akik különben sem forszirozzák a támadást — mert kimélik az emberanyagot és különben is: ráérnek — csak azért engedték át az angolokat a Tugelán, hogy a folyókanyaruláton belől annál biztosabban elbánhassanak velök, ha támadásra kerül a dolog.

Mai tudósitásaink a következők:

(Átkelés a Tugela-folyón.)

London, január 19.

A Tugela folyon való átkelésre vonatkozólag jelentik:

A boerok nyilván meg voltak lepve az angolok megjelenése által. Az angolok néhány tábort láttak a szemben fekvő magaslaton, de az ellenség a tábort elhagyta és magasabbra vonult vissza a hegyek közé. Láttak továbbá egy kis kocsit katonakisérettel, amelyben valószinüleg *Joubert* vagy a boerok egy másik paranesnoka lehetett, a jobboldali halmokról távozni. Végre ráakadtak a boerokra a folyó mentén, a Ladysmithig huzódó alacsony halmokon *erősen elsáncolva*. Második fővédelmi vonaluk egy hosszu megerősitett plateau, amely az angol jobbszárnyig terjed. *Poziciójuk erősnek látszik.*

Valamennyi reggeli lap *a legnagyobb tartózkodással örvend* az angoloknak előrenyomulásán. Kissé gyanakszik mindenki a boerokra, akik ellentállás nélkül engedték át az angoloknak a Tugela folyót. Tegnap estig semmi ujabb hivatalos hir nem érkezett a harctérről.

London, január 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a Potgieters-Driftet dominálo Mount-Aliceről 15-iki kelettel: Az angol hadak szerdán kezdtek Frereből és Chieveleyből előnyomulni Ladysmith fölszabaditására. Néhány mérföldnyire Frere mögött, a Springfield felé vivő uton a csapatok elhaladtak a boerok lövőgyakorlati céltáblái mellett. Az angolok egy csatarendben előnyomuló kisebb csapatot küldtek előre. A boerok a szomszéd halmokról lövöldöztek az angolokra. Minthogy a hirszerző csapatok azt jelentették, hogy Springfield nincs megszállva, az angol csapatok megszállták ezt a helyet. Az előnyomuló csapatok vonala több mérföldnyire nyult és valószinüleg ötezer kocsit foglalt magában. A csapat előrenyomult a Mount Alice felé, miután előbb gondosan kikémlelt minden gyanus vidéket. Az ellenséget, amely 14-én Potgieters-Driftben állott, nyilván meglepték az angolok. A gyarmati csapatok egy része az ellenség tüzelése közben átuszott a folyón és az ellenséges táborból áthozott egy szekérkompot. Az ellenség sietve fölszedte az Atlasz-hegygyel szemben lévő halmokon álló táborát. *Buller* tábornok abban a tanyában ütötte föl főhadiszállását, amely az eltünt *Pretorius* Mártoné volt. Pénteken erős robbanás hallatszott. Ma már konstatálták, hogy az ellenség Potgieters-Drifttől hét mérföldnyire elpusztitotta az épülő félben lévő hidat. *Buller* tábornok fölhivást és napiparancsot bocsátott ki, amely igy kezdődik:

— *Ladysmithben lévő bajtársaink fölszabaditására megyünk. Nincs hátrálás!*

A napiparancs figyelmezteti a katonákat, hogy *a fehér zászlót ne tekintsék a megadás megbizható jelének.* A csapatok biznak s lelkesedésük nagy. Egészségi állapotuk kitünő.

London, január 19.

A döntő nagy csatát mára várják. Tegnap estig semmiféle hir sem érkezett, hogy valami csatát vivtak volna Ladysmith körül.

Spearmans-Farmból tegnap estéről még a következőket jelentik: Zászlóaljaink előnyomultak a boer harcvonal ellen. A bombázást ma reggel ujra megkezdték. Mindnyájan jól vagyunk.

A legutóbbi csatározásokról még a következőket jelentik: *Buller* Spearmansfarmban rendezte be főhadiszállását, ahonnan a boerok az előző estén hirtelen eltüntek. Egyszerre nagy robbanást hallottunk s azt láttuk, hogy *a boerok az épülő félben levő hidakat fölrobbantották.* A masirozás Frereből nagyon fárasztó volt. Néhány mértföldnyire Frerétől céltáblát találtunk, amelyen a boerok lövőgyakorlatokat tettek. A fölvonuló angol csapatok vonala több mérföldnyire terjedt. A boerok mindenütt nagyon meglepetteknek látszottak, mindenütt gyorsan fölszedték táborukat s eltüntek a hegyek közt.

A *Times* katonai tudósitója azt irja, hogy a Tugela mentén levő angol haderő a következő csapatokból áll: *Warren* parancsnoksága alatt van tizenkétezer gyalogos, ezerötszáz lovas, harminc ágyu és öt mozsárágyu. *Buller* hétezer gyalogost és tizennyolc ágyut vezet. *Buller* és *Warren* Ladysmith előtt nyolc mérföldnyire akarnak egyesülni.

London, január 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Sterksstromból 18-iki kelettel:

A boerok tegnap a dordrechti vasut mentén levegőbe röpitettek három kis hidat. Ugyanennek az ügynökségnek táviratozzák Spearmans-farmból hogy *Littleton* dandára e hó 16-án egy taracküteggel Potgieters-Driftnél *akadálytalanul átkelt a Tugela folyón.* A csapat csatározva előrenyomult s a sikságon több kis halmot foglalt el. Másnap hajóágyukkal és taracküteggel hevesen ágyuzták az ellenség futóárkait, ugy, hogy rést ütöttek az ellenséges ágyuálláson, amelyet homokzsákok védtek. Azután látták az angolok, amint az ellenség kis csapatokban elhagyja a futóárkokat. Erre az angolok azt a dombot is kezdték ágyuzni, amely az angol hadállással szemben állott. Időközben *Warren* tábornok csapata is kierőszakolta az átkelést a Tugela folyón.

London, január 19.

A *Times* második kiadása jelenti *Spearmans-Farmból*: A boerok hadállása nyugot felé 6 mérföldnyire terjed a Podgieters-Drifttel szemben levő dombláncok mentén és sokkal mélyebben van, mint az angoloknak a Mount Alicen levő állása, ahol a hajóágyuk vannak. A boerok megszállva tartják a Tugela tőszomszédságában emelkedő *Sploen Kopot*; sáncaik hátrafelé több mérföldnyire terjednek.

Berlin, január 19.

Német lapok Londonon keresztül állitólag Durbanból érkezett táviratokat közölnek, melyek szerint *Burger* boer tábornok tüzérségével az Anderbrog magaslatokról megtámadta Buller tábornokot és előrehaladásában feltartotta.

(Ladysmith felszabaditásának hire.)

Berlin, január 19.

A *Berliner Tageblatt*nak azt jelentik Londonból, hogy az angol hadügyminisztérium tegnap délután magántáviratot kapott, amely szerint *Ladysmith fölszabaditása már meytörtént dolog.*

London, január 19.

A hadügyminisztériumhoz is beszivárgott az a másutt is elterjedt hir, hogy *Ladysmithet a boerokon aratott teljes győzelemmel fölszabaditották.* A hadügyminiszteriumban nagy a bizalom és azt hiszik, hogy ezek a hirek csak koraiak, de ugy gondolkoznak, hogy Ladysmith fölszabaditását előreláthatólag *komoly ütközetnek kell megelőznie.*

(Methuen.)

London, január 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Modder-Riverből tegnapi kelettel: Egy hirszerző csapat, amelyet *Methuen* tábornok vezetett, azt találta, hogy a nemrég fölfedezett boer tábort az éjjel fölszedték. Az angolok ágyuval és puskatüzzel kiverték a bozótból a boerokat, akik viszonozták a tüzelést, de kárt nem tettek.

(Ujabb csapatok.)

London, január 19.

Hivatalosan jelentik, hogy a jövő hét folyamán 72 ágyut, 3710 katonát és 2210 lovat küldenek Dél-Afrikába a tüzérség számára.

(A hajókobzások.)

Washington, január 19.

Illetékes helyen kijelentik, hogy az Egyesült-Államok és Anglia között *nincs nézeteltérés* az amerikai áruk lefoglalásának kérdésére nézve. Anglia határozottan kijelentette, hogy az amerikai áruk nincsenek elkobzásnak alávetve, ami a külügyi hivatalt teljesen kielégitette.

Hamburg, január 19.

Egy Durbanból érkezett tegnapi távirat szerint a *Bundesrath* gőzöst és rakományát felszabaditották, miután semmiféle csempészett dolgot nem találtak rajta. A *Bundesrath* ismét felveszi a Delagoa-öbölbe szánt rakományát és valószinüleg hétfőn elindul.

(Az angol belügyminiszter.)

London, január 19.

Ridley belügyminiszter tegnap Blackpoolban beszédet mondott, amelyben a hadviselésre vonatkozó kritikákról a maga és minisztertársai nevében kijelentette, hogy *az egész kabinet elvállalja a teljes felelősséget.* Miként a nemzet, ugy a kabinet is teljesen egyetértett a háboru kezdete óta. Nem kételkedik benne, hogy ha itt lesz az ideje, a miniszterek kellően védeni fogják magukat. A sajtónak és más tényezőknek nem lehet föladatuk, hogy a harctéren lévő vitéz tábornokok fölött itéletet mondjanak. Egy sincs köztük, aki nem birná teljesen az ország és a kormány bizalmát, másrészt pedig nincs rá eset a birodalom történetében, hogy a katonák bátrabban hadakoztak volna. A háboru *eredménye kétségtelen s csakis idő és költség kérdése.*

(Bernaert küldetése.)

Brüsszel, január 19.

Bernaert berlini missziója kétségkivül összefüggésben áll a *békefáradozásokkal.* Bernaert elutazása előtt nemcsak Lipót királylyal, hanem *Vilma* németalföldi királynővel is konferált. Bernaertnek az a feladata, hogy a mérvadó berlini körökben a békekérdésre vonatkozólag puhatolódzék. Bernaert valószinüleg Pétervárra is utazik.

Bülow a hajókobzásról.

Berlin, január 19.

A német birodalomgyülés mai ülésén *Möller* megokolta az angolok által lefoglalt német hajók dolgában beadott interpellációját s ezzel alkalmat adott gróf *Bülow*nak arra, hogy a kérdésben nyilatkozzék, ugy általánosan, a nemzetközi jog szempontjából, mint különösen a *Bundesrath, Herzog* és *General* elkobzását illetőleg. Az általános fejtegetéseken kivül, melyek a tengerészeti jog szabályozására vonatkozó komoly javaslatokat tartalmaznak, *Bülow* konstatálta azt a *méltó, mély kedvetlenséget és jogos felháborodást*, amelyet német gőzhajóknak angol hadihajók által való lefoglalása egész Németországban keltett; magáról az ügy lefolyásáról pedig a következőket adta elő:

Londonban azonnal komoly óvást tettünk az angol tengerészeti hatóságok eljárása ellen. (Tetszés.) Első sorban a *Bundesrath, Herzog* és *General* birodalmi postagőzösök haladéktalan szabadonbocsátását követeltük. A *General* és *Herzog* gőzösök követelésünkre

csakhamar szabadonbocsátattak; a *Bundesrath* szabadonbocsátása tegnap történt meg.

Másodszor *kártérítést követeltünk* hajóink igazolatlan lefoglalása és az érdekelt birodalmi alattvalóknak az által okozott károk fejében. *A kártérítési kötelezettség elvben elismertetett*: az angol kormány késznek nyilatkozott *minden jogos elégtételnek a megadására.*

Harmadszor utaltunk annak szükségére, hogy utasitsák az angol hajó-parancsnokokat, hogy az összes német kereskedelmi hajókat, amelyek nem mennek a háboru szinhelyének közelébe, de mindenesetre Adentől északra, ne zaklassák. Az angol kormány ennélfogva utasitásokat adott ki, hogy a jövőben a hajók feltartóztatása és átkutatása sem Adenben, sem a háboru szinhelyétől épp oly messze, vagy még messzebb levő helyeken meg nem engedhető.

Negyedszer nagyon kivánatosnak jeleztük, hogy az angol kormány utasitsa az angol hajóparancsnokokat, hogy tartóztassák fel azokat a gőzösöket, melyek német posta-lobogó alatt hajóznak. Az angol kormány utasitásokat adott ki, melyek szerint *német postagőzösök puszta gyanura fel nem tartóztathatók és át nem kutathatók.* Ezek az utasitások hatályban maradnak, mig esetleg a két kormány közt más megállapodás nem jön létre.

Ötödször Londonban javaslatba hoztuk más, egyéb módon el nem intézett vitás kérdéseknek egy sürgősen összeállitandó *választott bíróság* elé terjesztését. Az angol kormány azt a nézetét fejezte ki, hogy a választott bíróság kiküldését *nem óhajtaná*, de adott esetben a kártérítési követelések megállapitására beleegyezik ily bíróság kiküldésébe. *Végül az angol kormány sajnálkozását fejezte ki* a történtek felől.

Uraim, reméljük, hogy efféle sajnálatos esetek nem fognak ismétlődni. Reméljük, hogy az angol tengerészeti hatóságok nem fognak többé hajóink ellen kielégitő ok nélkül *elhamarkodott és barátságtalan* módon fellépni (Helyeslés.), amit kizár a barátságos államoknak egymás iránt tartozó figyelmessége is. (Helyeslés és tetszés.) Éppen, mert mi őszintén törekszünk a Németország és Anglia közt való jó és legbarátságosabb viszony fenntartására, óhajtjuk, hogy ne történjenek oly dolgok, amelyek *nagy mértékben alkalmasak* arra, hogy ily *viszony fenntartását megnehezitsék*, amely csak a teljes paritás és kölcsönös tekintet alapján lehetséges. (Helyeslés és tetszés.)

HIREK.

Heine.

Virágos álmok éber álmodója,
Költők királya, fent az ég felett;
Te, ki előtt csodálatát lerója
Minden gyerek, ki egyszer szeretett;
Te, kinek soha meg nem szünt szerelme,
Ki száz tavaszt áteltél, száz reményt;
Te könnycseppekben csillogó nagy elme,
Fogadd kegyesen ezt a költeményt!

*

Halálod napján hogy nem csendül ének,
S nem száll az ég felé a szent mise,
Hogy nem siratnak ősz szakállu vének,
S hogy sirodhoz nem jár majd senkise;
Ezt irtad egykor, titkon megremegve
Fanyar mosolylyal, kurtán, ridegen;
Mint a kinek zokogni volna kedve,
Ha meg nem látná annyi idegen!

*

Kérdezted, hogy hol fog pihenni tested;
Jeges vidéken, vagy pálmák alatt?
És jött a pere, mit annyiszor lefestett
Fantáziád! Elszállt, — és itt maradt
Törött lantoddal, szép szemébe' könnyel,
A szerelem múzsája özvegyen;
S te egybekeltél az örök közönnyel
A Montparnasse, a Parnassus hegyen.

*

De ott, ahova vonzott lelked álma,
Hol a kék tenger sziklaszirtre csap,
Hol enyhe szellő jár, hol int a pálma,
Hol melegebb, hol perzselőbb a nap,
S a természetből a te lelked árad,
Amerre a fenyő bús vágya szállt,
Ott, arra volt a te királyi várad;
Pálmák alatt egy márványszobrod állt!

*

Ott tisztelé, kit élve soh'se látott,
A királyné a holt költőkirályt;
Tisztelte mint költőt és mint barátot,
S márványszobrához társalogni járt.
Mert szép szemében az a nagy könny égett,
Mely a tiedben; míg elköltözött,
S ma-holnap már visznek utána téged,
És nem maradhatsz pálmáid között!

*

S majd Bécsben állsz; hátad mögött dacosan
Hazád, a vásott iskolás gyerek;
S körüljárnak majd lassan, óvatosan
Vasárnaponta a filiszterek.
Hisz melylyel egykor ádáz szenvedélylyel
Ütötted őket, már kihült a dac;
Hallgatva tűrsz, mig rád borúl az éjjel,
S te álmaiddal egymagad maradsz!

Latzkó Andor.

Tolsztoj a sirja előtt.

A pétervári telegramm igy szól:

Az orosz papság Tolsztoj halálának eshetőségével foglalkozik, noha az aggastyán ez idő szerint pompás egészségnek örvend. A moszkvai metropolita Pobjedonosszevvel, a szent szinódus mindenható ügyészével megbeszélte azt a kérdést, vajjon megilleti-e még az egyházi temetés Tolsztojt, aki Föltámadás cimü regényében elszakadt az orthodox egyháztól.

Dermesztően irtóztató egy kép!

Az orosz pusztaság szele lengeti a hetvenkét éves aggastyán torzonborz szakállát, aki lemondván a világ hiuságairól, megtalálta a maga Istenét. Élete, munkája, vagyona, érzelme, gondolata a szegényeké — és igy lett övé az Isten! Megtalálta a maga békességét, amelyet immár semmi se zavarhat. Nyugodtan néz a puszták messziségébe, a jövendőbe, amely számára már csak arasznyi létet jelenthet . . . És az ut felől közeleg a főpap és a fanatikus. Beszélgetésükbe látszólag mélyen merülnek el, de hangosan beszélnek, hogy az a nyugodt szivü öreg ottan, akit észre sem akarnak venni, hallja . . .

— Mit csinálunk az öreggel, ha meghal? Éretnek . . .

— Nem való a szent földbe, — kitagadjuk a közösségből, ha idejekorán meg nem tér . . .

És tovább mennek. Csak az *izző* fanatizmus, amely a legsötétebb torturákkal akarja megmenteni más ember lelki üdvösségét, képes az ilyen rémtettre: földidézni a halál és a temetés képét az egészséges aggastyán lelki szeme elé! Oh ez a néhány szó, amely Tolsztoj füle hallatára hangzott el, annyi minden emléket idéz föl: az első imádságot, amelyre a hivő dajka a gyermeket oktatta, az ősi templomok bizanci pompáját, a husvéti csókot a tömjénfüstös levegőben, a csudatevő Mária szigoru tekintetét az aranytónusos képen, a halált, a rothadást... És mindebbe belevegyül a régi egyházi ének és a harangok zugása.

Oh az a beszélgetés, amely a moszkvai metropolita palotájának merev aranypompájában a főpap és Pobjedonosszev között lefolyt, csak arra való, hogy a távoli Jasznaja-Poljánán az öreg Tolsztoj meghallja. Az eretnek . . .

Istenem, minő kegyetlenül irtózatos iróniája a sorsnak. Az a férfiu, aki a kereszténységet megélte, akinek élete a vallásos meggyőződés tevékenysége volt, aki egy uj keresztényi renesszánsznak első aszkétája a schizmatikus egyházban, aki vagyonról, gyönyörről mondott le javaerejében a férfikornak, hogy embertársainak éljen, — aki cselekszi azt, amit amazok csak beszélnek — ez a férfiu eretnek!

Saját ravatala elé idézik az élőt. Megfenyegetik, hogy kivetik még halottaiban is az emberi közösségből, ha vezekelve vissza nem tér a metropolita templomába . . .

Vajjon mit érzett Tolsztoj, amikor a szinódus tárgyalásáról hallott?

Kereste az Istent, hát meg is találta, — nyugodt az ő lelke.

Nem élt közöttük, — minek legyen velük halottaiban?!

Máshonnan jött. Másutt élt. Máshova megy.

G—ly.

Budapest, január 19.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámitás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési dijat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztassanak feltüntetni.

— A szent év és a magyarok. A kereszténység 1900 éves és a magyar katolicizmus 900 éves jubileuma alkalmából Rómában rendezett ünnepségeken Magyarország is részt kiván venni, még pedig egy nagyszabásu zarándoklattal, mely mindenképpen méltó lesz a Regnum Marianumhoz. A jubileumi hódolati ünnepségek ügyében kinevezett országos bizottság ma délután ülést tartott a központi papnevelő intézet disztermében dr. *Városy* Gyula szemináriumi igazgató elnöklete alatt. Városy elnök felolvasta a hercegprimás által jóváhagyott bizottsági névsort, mely szerint a bizottság elnöke dr. Városy Gyula, előadója Kőig Gusztáv. Ezután a zarándoklat módozatait beszélték meg nagyobb vonásokban, mire szükebb körü bizottságot alakitottak a további teendők végzésére.

— Katonai attasék †. El fogják temetni a katonai attasék intézményét, mert most, ennyi év után végre kitalálták, hogy haszontalan, sőt ártalmas. A Dreyfus-ügy, amely annyi sebet fakasztott föl, ezt is megbolygatta. *Panizzardit* visszahivta az olasz kormány, s amikor nem volt Párisban olasz attasé, nagy csodálkozással vették tudomásul, hogy — nem is kell. Visszahivták a sokat emlegetett *Schwartzkoppent.* Ez alkalomból Németország vette észre, hogy nincs szükség az attaséra. Szegény *Schneider* ezredes, a mi attasénk, meghalt. Nem töltöttük be az állását, és a föld szépen tovább forgott keserü levében. Erre aztán eszére tért a francia kormány s nemrég visszahivta Rómából *Pissonièret*, a francia attasét. Most az olasz kormány azzal az inditványnyal lép a hatalmak elé, hogy a katonai attaséi állást, mint fölöslegest, *szüntessék meg.* És csak most hull le a hályog a hatalmak szeméről: elmondják az attasét kémnek, megbizhatatlan, bizalmatlanságot keltő egyénnek és az attaséi állás ugy meg fog szünni, mintha nem is lett volna. Ime, ezt is a Dreyfus-ügy csinálta.

— Tandijmentes orvosnövendékek. Évről évre fogy az egyetemen a medikusok száma. Ez a körülmény arra birta a közoktatási minisztert, hogy több medikust mentsen föl a tandijfizetés alól és hogy egyáltalán a tandijmentességet tágabb határok közé helyezze a jövőben. Ennek megfelelőleg ebben a félévben az egyetemi tanács jelentékeny számu hallgatót részesit a tanpénz elengedésének kedvezményében. Mint halljuk, különösen féltandijas hely lesz ezután sok az orvosegyetemen. Az orvosegyetem dekanatusába ebben a szemeszterben sokkal több tandijmentességért folyamodó kérvényt nyujtottak be mint eddig.

— Milliós sikkasztás. *Belgrádból* táviratozzák, hogy *Simics* Milán, a belgrádi fogyasztási adók igazgatója ellen inditott vizsgálat 1,300.000 dinár sikkasztást deritett ki. Simics csak 70.000 elsikkasztását vallotta be.

— Botrány a bécsi tanácsban. A községtanács 78 szavazattal 14 ellenében elfogadta a városi tanácsnak a vasutügyi minisztériumhoz intézett kérvényét, amely az utóbbi időben előfordult számos szerencsétlenség miatt a déli vasut ellen irányul. Az ülés végén a jegyzőkönyv rektifikálása miatt heves jelenetek játszódtak le. Dr. *Mittler* liberális községtanácsos azt kiáltotta dr. Lueger felé:

— Ön közönséges, brutális, erőszakos ember!

Dr. Mittlert erre négy ülésre kizárták. A zaj akkora volt, hogy az ülést be kellett rekeszteni. A botrány azután még folytatódott a foyerban.

— Máglyára tett pap. A *Kölnische Zeitungnak* egy *macedóniai* távirata jelenti: *Mirafi* faluban a bolgár lakosság a papot, akivel békétlenségben élt, nyilt utcán máglyán elégette.

— **Egy ütés miatt.** Két esztendővel ezelőtt egy csehországi kisvárosban egy Bécsből odaszakadt vagyonos kereskedő leánya beleszeretett *Wimmer* Ottóba. A fiatalember nagyon szerény kis hivatalban van Bécsben a vasuti miniszteriumban. Anyagi viszonyaik sehogyse illettek össze, de azért a vagyonos emberek neki adták a lányukat, mert látták, hogy nem a vagyona miatt akarja elvenni a leányt, hanem igazán önzetlenül szerelmes. A lány feltünően szép volt s valósággal feltünést keltett Bécsben, amikor hazavitte az ura. Boldogan, nyugodtan éltek, mig meg nem zavarta csendjüket — a szomszéd. Egyik lakásból mellettük kiköltözött a régi lakó s valami tönkrement elegáns ur jött helyébe. Hirtelenében megismerkedett a szép asszonnyal s az elegáns ur lelkiismeretlenségével igyekezett tönkretenni a nyugalmas házaséletet. Sikerült is neki. A férj egyszerre csak azt vette észre, hogy a felesége idegen befolyás alatt áll s attól kezdve mindennapos lett a csalódban a sok veszekedés, szemrehányás. Az uj lakónak felesége is volt s ez is igyekezett megrontani a család békességét. A maguk idegen világába ragadták a tapasztalatlan szegény teremtést — akinek aztán ez az ismeretség volt a veszte. Egyszer a szép asszony valami házibálba akart menni s arra kérte az urát, hogy csináltasson neki uj toalettet. A férje azt mondta, hogy nem képes erre az áldozatra. Semmi nélkülözhető pénze nincs. Az asszony sirva panaszolta el ezt a szomszédban, ott aztán kitanitották, hogy mit szokott ilyenkor csinálni egy praktikus észjárásu asszony. Valami nagy zokogó jelenetet. A tanitvány ezt másnap meg is cselekedte. Mikor az ura hazajött, görcsös zokogásban találta. A kérdéseire nem felelt s csak ugy később, sürün omló könynyek között mondta el, hogy az a baja, hogy az ura szerelmében már nem bizik. Azt hiszi, hogy elhidegült tőle. A férj meghatottan vette tudomásul a féltékenykedést. Örült annak, hogy törődik vele az asszony s esküdözve bizonygatta, hogy dehogy nem szereti. Mikor idáig eljutottak, felsugárzott az asszony arca s a szerelem bizonyságául ujra a toilettet követelte. A szegény ember egyszerre átlátta, hogy mirevaló volt a nagy jelenet s végtelen keserüséggel kérte számon az asszonytól a viselkedését. Szóból szó lett s egyszerre az asszony az öklével ugy homlokon vágta a férfit, hogy az ütés nyomán aláfutott a vér. A férfi erre nem szólott semmit, hanem elment hazulról. Attól kezdve két hétig nem szóllottak egymáshoz, kerülték egymásnak még a pillantását is. Egyszer azonban a férjnek otthon kellett maradni. Valami kis baleset érte az utcán s az orvosa ágyba fektette. Az asszony ugy tett, mintha teljességgel nem törődnék vele, estefelé azonban mégis leült az ágya mellé s merőn csak a homlokát nézte, amiről még mindig nem tünt el a vörös folyt. A férj azonban nem nézett vissza rá. Olvasott valami könyvből s ugy tett, mintha észre se venné, hogy mellette van a felesége. Végre az asszony szólalt meg. Szomoruan kérdezte:

— Hát nekünk nincs már egymásnak semmi mondani valónk?

A férj a homlokára mutatott s nem felelt neki. Ez volt az utolsó hangos szó köztük. Az asszony buskomorságba esett s tegnap az Allgemeine Krankenhausba került. A férj is olyan lelki állapotban van, hogy alighanem követi az asszonyt.

— **A hasznos és a kellemetlen.** A *Le Journal* közlése szerint furcsa módon kötötte össze egy texasi város hatósága a hasznosat a kellemetlennel. Egy embert gyilkosságért halálra ítéltek. A texasi nagyfejüek erre elhatározták, hogy a kivégzésből nagy látványosságot csinálnak — belépti dijjal, s az egybegyült pénzt az elitélt feleségének és gyerekeinek juttatják. A város legnagyobb terén trübönöket emeltek, s egy-két dollarjával árulták a helyeket. Igy körülbelül ötezer koronát gyüjtöttek egybe, s miután a gyilkost kivégezték, a polgármester rövid beszéd kiséretében átadta az asszonynak az összeget. Még egy rövid beszéd volt, de az a kivégzés előtt. A halálra ítélt köszönte meg ugyanis a publikumnak és a polgármesternek, hogy voltak szivesek családja sorsáról gondoskodni.

— **A budapest-fiumei telefon.** Budapest és Fiume között teljesen elkészült már a telefonvezeték, azonban a fiumei berendezések annyi munkát adnak, hogy a vezetéket valószinüleg csak február végén adhatják át a forgalomnak.

— **A Palizzolo-pör.** *Notarbartolo* tengerészhadnagy, aki legelőször mondta azt, hogy apja meggyilkolásának *Palizzolo* palermoi képviselő az értelmi szerzője, *Altobelli* és *Marchesano* ügyvédekkel Rómaba érkezett és kihallgatásra jelentkezett *Pelloux* miniszterelnöknél. Ugy mondják, hogy Notarbartolo a felől informálta Pellouxt, hogy a palermoi vizsgálat nem megbizható és más közegek delegálását kérte. Ezzel a hirrel szemben Palermoból azt jelentik, hogy *Palizzolo* védői más *esküdtszék* delegálását kérik.

— **Ez is takarékosság!** A nagyváradi irgalmas-rend foghuzó mütermébe a napokban beállitott egy öreg *darvasi* paraszt. Nyögött, mialatt letelepedett a hatalmas karosszékbe, a szerzetes pedig müszerével hozzáfogott a beteg fog kereséséhez. Megkopogtatja az egyik harapószerszámot:

— Ez fáj ugy-e?

A magyar busan ingatja a fejét.

— Nem a' főtisztelendő uram, de csak huzza ki!

A müszer pedig kopogott tovább a fogsoron:

— Tán ez fáj?

— Ez se fáj, de csak tessék kiszedni!

A szerzetes vonakodott, a beteg azonban követelődzött:

— Csak tessék, ha mondom!

És a két fog diadalmasan vonult ki, nyomában ömlött a jóféle magyar vér. Kevéske ecet hamarosan megszüntette a vérzést, mire ujra kezdődött a fájós fog kutatása:

— Ahá ez az odvas fog, ugye bátyó?

A beteg csak int, csak bólogat, s fájdalmában lehunyja a szemét. Az operáció végén aztán megkérdezték a darvasi polgártársat, hogy miért huzatta ki erővel a fogát.

— Hát instálom — mosolygott az öreg — ritkán járok be a városba, s ha már egyszó itt vagyok, jobb ha most huzatom ki a nyavajást, mint akkó, ha megfájul... Legalább megtakarétok egy utat!

— **Keztyütlenül!** Amit eddig illemnek tartottak apáink, az lassankint átváltozik régi divattá. Párisban, a divat fővárosában például beborult a keztyünek. Elegáns hölgy manapság már nem megy keztyüben a szinházba vagy a hangversenyre. Ennek két oka van: a gyürü és az angol ruha. A dusgazdag hölgyek ezreket költöttek szebbnél-szebb, drágábbnál-drágább gyürükre s éppen, amikor legjobban esett volna mutogatni: szinházban, koncerten — keztyüt kellett huzni rá. Az angol ruhának pedig olyan hosszu az ujja, hogy egészen a kéz ujjainak tövéig ér. Ebből a keztyütlenségből aztán óriási kézkultusz támadt. Először is hihetetlenül pazar módon rakják tele gyürüvel az ujjakat, hogy egy-egy nagyvilági hölgy kacsója olyan, mint valami ékszerekkel kirakott érckeztyü. A körmöket rózsaszinüre festik, külön e célra készült kenőcsökkel fényezik s mandulaalakura vágják. Az egyetlen keztyü, amelynek megkegyelmeztek, a könnyü, majdnem átlátszó selyemkeztyü. Ez leginkább bálok alkalmával szerepel, de csak táncközben. Némelyek még ennyire se kegyelmeztek meg a keztyünek és teljességgel számüzték a ruhadarabok közül. Még az utcán se hordják. Ime, bealkonyodott még ennek a népszerü ruhadarabnak is, amely nélkül pedig el se tudtunk volna képzelni elegáns embert. Még Yvette *Guilbert* is, akinek hosszu fekete keztyüje világhirü lett — még ő is keztyütlen kézzel énekel... Igy van ez ebben a korban, a mikor az emberre mindenütt ráparancsolnak, hogy ne legyen udvarias. Például — ahogy illik is — kopogtatni akarunk valami üzleti iroda ajtaján, mielőtt benyitnánk. És ott áll:

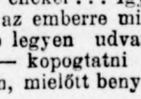

A keztyü számüzetése tehát legalább is természetes.

— **A budapest-bécsi forgalom.** A pozsonyi alagut beszakadása folytán a marchegg-pozsonyi vonalon szünetel az áruforgalom. A személy- és csomag-forgalmat átszállással, illetőleg átviteillel tartják fönn. A Bécsből este 7 óra 55 perckor elinduló 94. számu személyvonat csak Marcheggig közlekedik. Az utasok és csomagok szállitása Bécsből Budapestre Bruckon át történik s ugyanezen a vonalon szállitják a gyors- és teherárukat is.

— **A Dunáról.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna Schärdingtől egész Pozsonyig rohamosan árad. A Paks alatti jégtorlasz bomladozik, igen rossz állapotban van, s a pár nap alatt odaérő viztömeg biztosan magával sodorja. *Budapestnél* a viz 24 centiméternyi esés mellett ma 132 centiméter magas. A többi vizállások a következők: Schärding 182, Passau 293, Stein 28, Bécs 46, Pozsony 150, Komarom 164, Ercsi 140, D.-Földvár 346, Fajsz 362, Baja 292, Mohács 367, Gombos 298, Ujvidek 284, Zimony 372, Pancsova 327, Bazias 324, Drenkova 286, Orsova 352 centiméter.

— **Hordárszemle.** A mult hónapban tartott hordár ellenőrző szemlét tegnap folytatták. Azok a hordarok, akik a multkor elmaradtak, tegnap jelentek meg a főkapitanyságon dr. *Sandor* László rendőrfogalmazó előtt. Mintegy 200 hordár jelent meg a szemlén s valamennyit rendben találták.

— **Leszakadt villamos vezeték.** Az ujpesti váci-utca és Zrinyi-ut sarkán ma délelőtt leszakadt a villamos vezeték. Éppen e pillanatban haladt el alatta a Láng-fele gépgyár egyik kocsija, amelynek lovaira esett a villamos drót. Az egyik ló menten kiadta parájat, a masik is ugy megsérült, hogy le kellett bunkózni. Emberben szerencsére nem esett kár. A vizsgálatot a dologban megindították.

— **Non plus ultra ágyu.** Egy Merachi Rezső nevezetü fiumei gépész a helyett, hogy valami okos masinán törte volna az eszét például a mezőgazdaság számára, uj ágyut talált föl. A szakértők azt mondják, hogy ez a non plus ultra ágyu. Ilyen nincs egy nagyhatalomnak se. A szerkezet beállitása és irányitása meglepően könnyü és biztos. Föl lehet állitani bárhol, a legmeredekebb lejtőn is, mert a lövés után nem mozdul ki a helyéből, mint a mostani ágyuk. Az alsó részét nem kell megmozgatni s azért mégis bármely irányba be lehet állitani. És elég hozzá egy tüzér ... Szóval annyi jó tulajdonsága van, hogy bizonyára beszerzik a hadsereg számára s lesz ágyunk — de nem lesz pénzünk puskaporra.

— **Szinházi vonatok.** Ily cimü birünkre vonatkozólag ma a következő levelet kaptuk:

> Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Én nem vagyok a Vigszinház ellensége, és nincs is kifogásom az ellen, hogy a nagy-körut lakói kényelmesen utazgassanak a szinházba, de szerény véleményem szerint a szinházba nem menő közönségnek is szüksége van a vasutra. Budai lakos vagyok és évek óta nehezen várom azt a napot, amelyen a közuti vaspálya régen vállalt kötelezettségét beváltva az összeköttetést megnyitja, melyen a budaiak Pestre és a pestiek hozzánk fognak jutni. Az a vonal a budai hálózatot a a népes VI. és VII. kerülettel, a nagy körúttal, az Andrássy-ut közép és külső részével hozza folytonos kapcsolatba. Hogy mily kellemetlen a mostani átszaladgalás, azt jól tudják, kiknek sürün kell a jelzett uton közlekedniök. Azért kérem, tisztelt szerkesztő ur, hasson már most is oda, hogy az összekötő vonalon *egész napon járjanak mind a két társulat* kocsijai.

— **A copf.** *Berlin*ből irják a következő tanulságos történetkét, amely *Rixdorf*ban, Berlin közvetlen közelében történt. Rixdorfnak — ámbár 93.000 lakosa van — nincs városi tüzoltósága. Egy önkéntes tüzoltócsapat vonul ki tüz esetén, de hogy kivonulhasson, legalább is félórai időre van szüksége. Január 12-ikén tüz ütött ki egy óriási bazárban. Sok emberélet forgott veszélyben. Egy ur a telefonhoz rohant s figyelmeztette a berlini tüzoltóság parancsnokát a veszélyre. A berlini parancsnok igy felelt:

— Addig nem megyünk Rixdorfba, mig az ottani hatóság és az önkéntes tüzoltóság nem biztositt arról, hogy költségeink megtérülnek!

Szólt és maradt nyugodtan. Az eredmény: mivel segitség nem jött, tiz ember leugrott az emeletről, kettő meg is halt.

— **Házasság.** *Brüll* Oszkár pestmegyei nagybérlő, tartalékos hadnagy, eljegyezte *Rott* Rózsi kisasszonyt Debrecenből.

Löffler Adolf uj-kigyósi kereskedő eljegyezte özvegy *Engel* Zsigmondnét Zentáról.

Fehér József szolnoki kereskedő eljegyezte *Fischer* Etelka kisasszonyt, Fischer Adolf leányát Gyöngyösön.

Dr. *Kovács* Mór tisza-luci körorvos e hó 16-án tartotta esküvőjét Budapesten *Sterk* Sárikával, Sterk Józsefnek, a budapesti városi villamos vasut szertárfőnökének leányával.

Dr. *Grosz* Henrik puchói ügyvéd eljegyezte *Eichenwald* Paulát, Eichenwald Henrik csacai kereskedő leányát.

Polatsek Sándor balassa-gyarmati kereskedő e hó 14-ikén tartotta eljegyzését *Marmorstein* Etel kisasszonynyal, Marmorstein Márk kereskedő leányával.

— **Őrült az utcán.** Nagy csődület támadt ma délután négy óra tájban a Teréz-körut elején, az Andrássy-ut közelében. Egy intelligens kinézésü uriember sorra inzultálta a járó-kelőket s egyáltalán olyan feltünően viselkedett, hogy a közelben álló rendőr figyelmét is magára vonta. A rendőr megszólitotta az illetőt, aki nagyon zavaros feleletet adott. A közönség közül már többen rá akarták magukat vetni a veszekedő urra, amikor kiderült, hogy őrülttel van dolguk. A rendőr bevitte a szerencsétlent a hatodik kerületi kapitánysághoz, ahol megállapitották, hogy *Tábor* Márk privigyei születésü, 39 éves magánmérnök az illető. A rendőrorvos megvizsgálta s miután konstatálta, hogy közveszélyes őrült, a lipótmezei tébolydába szállitották.

— **Bezárt iskola.** A kanyaró járványszerüen pusztit az utóbbi időkben a főváros egyes részeiben. Legujabban a Ferencvárosban terjedt el ijesztő mértékben a gyermekek között, miért is a IX. kerületi Lónyay-utcai községi elemi iskolának két első osztályát ma bezárták. Az iskola három hétig marad zárva.

— **Elveszett ezrek.** *Rosenberg* Samu kereskedelmi utazó a pozsonyi alagut beomlásakor a legközelebbi állomásig két órai kocsiutat volt kénytelen megtenni. Az uton vagy a vasuti zürzavarban elvesztette fekete utitáskáját, amelyben 1500 forint készpénz és a közeli napokban lejáró 5000 forint értékü váltó volt.

— **Kiöntött a vizvezeték.** A Kalvária-téren most épitik a vizvezetek főgyüjtő-csatornáját. Föllásták az utcákat s a csatornaárokból kihányt föld nagy bajt okozott ma a Karpfenstein-utcában. A földrakás bedült az árokba és kettétörte az szabadon hagyott vizvezetéki csövet. *Az egész környéket elöntötte.*

a viz s alámosta a Baross-utcai villamos egyik sinpárját, ugy hogy a villamos csak az egyik sinpáron közlekedhetik.

— **Pestis Krakkóban.** *Bécsben* — mint nekünk táviratozzák — ma délben az a hir terjedt el, hogy dr. *Kostanecki* krakkói tanársegéd pestisben meghalt. A *Wiener Abendpost* azonban megcáfolta a hirt, kijelentvén, hogy dr. Kostanecki sputumában nem találtak pestis bacillusokat. Dr. Kostanecki azonban minden esetre, mint a tudomány áldozata esett el, mert egy tudományos vizsgálatnál inficiálta magát. *Krakkóból* táviratozzák, hogy tegnap az orvost a legmesszebbmenő higiénikus óvatossági rendszabályok szemmeltartása mellett temették el. Családját nem engedték részt venni a temetésen. Dr. Kostanecki holttestét bakteorológiai vizsgálatnak fogják alávetni. A bakteorológiai intézet ma valamennyi baktériumot megsemmisitette és a beoltott állatokat megölte. Az előadásokat felfüggesztették. Dr. Kostanecki nejét pestis-szérummal oltották be.

— **Morfiummérgezés.** *Palics* Julia varróleánynak az álmatlanság ellen morfiumot rendelt az orvos. Tegnap este az előirt mennyiségnél jóval többet vett be a leány s a méreg az éjjel hatni kezdett. Palics Julia rosszul lett s ugy nyögött, hogy nyöszörgésére figyelmesek lettek a szomszédok, akik a mentőket hivták segitségül. A mentők morfiummérgezest állapitottak meg s a leányt a Rókus-kórházba vitték.

— **Halálos vadászat.** *Nyiregyházáról* megrendítő szerencsétlenség hirét közli tudósitónk. *Gyurcsány* Pál tekintélyes földbirtokos ma nyulakra vadászott a nyiregyházi határban s mialatt egy meglőtt nyul után futott, fegyverének ravasza valamiben megakadt. A fegyver eldördült és a golyó a szerencsétlen embernek egész agyát szétroncsolta. A földbirtokos váratlan halála az egész városban mély részvétet keltett.

— **Öngyilkosság a vendéglőben.** Egy üllői-uti vendéglőben tegnap este egy ismeretlen fiatalember öngyilkossági kisérletet követett el. Félnyolc óra tájban ment be a vendéglőbe s egy üres asztalhoz ülve sört rendelt. Mig a pincér a söntésbe ment, az ismeretlen vendég revolvert vett elő és homlokon őtte magát. A mentőket hivták hozzá, akik eszméletlen állapotban a Rókusba vitték. Kilétét eddig nem tudták megállapitani.

— **Összeégett cselédleány.** A Hársfa-utca 21-ik számu házban nagy szerencsétlenség történt aa estefelé. *Molitorisz* Etel 13 esztendős cselédleány a konyhában foglalatoskodott a takaréktüzhely körül s a ruhája egyszerre csak egy kipattant szikrától lángra lobbant. A boldogtalan leány kétségbeesett sikoltozással szaladt ki a folyosóra, de mire a lakók eloltották a ruháját, ugy összeégett, hogy eszméletlenül esett össze. A mentőket hivták hozzá segitségül, akik a Rókus-kórházba vitték. Aligha marad életben.

(x) **Akácia-szappan** 50 krajcár. Akácia-poudre, fehér, rózsa, vagy kréme szinben 50 krajcár. Akáciaarckréme 1 forint. E kiváló arcszépitő és tisztitó készitmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszertárakban. **Főraktár**: Kriegner Gy. gyógyszertára Budapest, Kálvintér.

A délvidék adói.

Budapest, január 19.

Végtelenül szomoru kép az, ami ma egy száraz, hivatalos stilusban megirott jelentésből a képviselőház elé került. Torontálban, Krassó-Szörényben és Horvátországban szédületes summákra rug az olyan adóhátralék, amit vagy csekély hanyadában vagy teljességgel nem lehet behajtani. Iszonyu gazdasági züllés idézte elő ezt az állapotot. A pénzügyminiszter jelentése szerint tavaly Horvát és Szlavonország területén, ahol tudniillik magyar igában nyögnek a népek, 8,297.839 forint adot irtak le. Olyan adót, ami vagy behajthatatlan vagy pedig a tönkremenést jelenti egész vidékek számára, ha valahogyan mégis behajtható. És a mult esztendő végével ennek dacára is több mint öt millió forint tőke és majdnem hét és fél milló forintot késedelmi kamattal maradt hátralékban ugyanaz a nép. Ilyenforma állapotok vannak Torontálmegyében is. Ennek a megyének az adóhátraléka tőkében két és fél millió forint, késedelmi kamatokban egy milliónál több. Forint és nem korona. Krassó-Szörény-megye is nagy adóhátralékkal küzködik. A roppant nagy adóhátralékért még csak felelősségre se lehet vonni senkit. Lehetetlenség volt a behajtása. A birtokviszonyok teljességgel rendezetlenek. A hátralékosok ingósága a legtöbb esetben olyan csekély, hogy ha az egész földet ellicitálják a tulajdonos talpa alól, még akkor is csak kis része térül meg az adójának. Megsemmisülne, valósággal az éhenhalásnak lenne kitéve egy nagy vidék s megkezdődnék a kivándorlás. Magasabb állami érdekek és a humanizmus legelemibb követelményei tehát azt kivánják, hogy ezeken az adóhátralékkal küzködő vidékeken külön intézkedéseket léptessenek életbe. A pénzügyminiszter jelentésének az a passzusa, amelyben a külön intézkedésekről és a segitségről szól, szó szerint igy hangzik:

E végből és pedig Horvát-Szlavonországot illetőleg a bán hozzájárulásával abban állapodtam meg, hogy a nagy adóhátralékokkal küzködő helyeken a segitség kettős irányban nyujtassék.

Nevezetesen:

1. A fönnálló törvények és szabályok alapján a felekkel szemben megállapitandó, hogy a községi adófőkönyvek szerint vezetett hátralékok törvényesen terhelik-e őket. Ebből kifolyólag az 1883. évi XLIV. t.-c, 95. és 96. §§-ban foglaltak szem előtt tartásával, magánkézből való vételeknél a megvett ingatlanokat terhelő adóhátraléknak a vevővel szemben még el nem évült része, illetőleg rendezetlen telekkönyvi birtokviszonyokra való tekintettel az adóhátraléknak a vétel napjától visszafelé csakis öt évig számitható összege a felek jegyzőkönyvi kihallgatása és értesitése mellett a vevőre vitetnek át, miután az 1881. évi LX. törvénycikk 188. §-ában, illetőleg az 1883. évi XLIV. törvénycikk 88. §-ában formulázott eljárásnak csakis igy szerezhető érvény s csak igy mutatható ki a vevővel szemben netán keresztülvitt ingatlan végrehajtás esetén nemcsak a három évi előirás hanem a netán fennálló régebbi adóhátralék is. Az adóhátralékok ezen átvételénél tehát a telekkönyvi biztositás megtörténte — problematikus értékénél fogva — az elévülés kérdésének elbirálásánál ezuttal figyelmen kivül volna hagyandó.

2. A másik feladat az, hogy az egyénenkénti hátralékok helyességének befejezett megállapitása után a kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó községi adózóknál csakis oly összegü adóhátralék tartassék fenn, mely az illetők fizetőképességének megfelel s melynél nagyobb összeget előreláthatólag a kincstár akkor sem kapna, ha az 1883. évi XLIV. t.-c. 77. §-ához képest az ingatlan-árverést mindegyik hátralékos ellen keresztül is vezettetné.

E munkálatokat részben a királyi pénzügyigazgatóságok teljesitenék; oly községekben pedig, hol a rendezés nagy terjedelme több pénzügyigazgatósági tisztviselő munkaerejét igényli, az 1889. évi XXVIII. t.-cikk 11. §-a alapján s az ott kimondott jogbatályával a pénzügyigazgatóságok kebeléből kiküldött adórendező bizottságok hajtanák azt végre.

Ezt az intézkedésemet van szerencsém a t. képviselőháznak oly kérelemmel bejelenteni, hogy azt tudomásul venni, egyszersmind pedig a főrendiházzal is közölni méltóztassék.

Budapesten, 1900. évi január hó 19-én.

Lukács László, s. k.
magyar királyi pénzügyminiszter.

Ez az intézkedés nemcsak a magas politika, hanem az általános emberi szempontokból megitélve is nemes és igazán humánus. Magyar felelet a sok horvát piszkolódásra.

Az uj rend.

— Jelenet. —

Fogalmazó: Mit szól a koronaszámitáshoz, kapitány ur?

Rendőrkapitány: Zavaros dolog. De mit szól az uj bünvádi perrendtartáshoz. Nincs többé letartóztatás blindre!

Fogalmazó: Ez borzasztó.

Kapitány: Kezdem már magamat csak másodrendü félistennek képzelni. Eddig elsőrendü voltam.

Fogalmazó: És például ugy valami tüntetés után nem lehet egész éjszakára lecsukni az embereket?

Kapitány: Az uj szecessziós törvény szerint igazolás után haza kell eresztenünk őket.

Fogalmazó: Nos, és?

Kapitány: Legyen nyugodt, az illető addig fogja magát igazolni, mig a nap fölkel.

Fogalmazó: Pompás, pompás. És valami őrizetről is hallottam. Hogy a bünösöket csak őrizet alatt szabad ezentul tartani.

Kapitány: Ön sohse féltse a rendőrséget. Őrizet is kétféle van: rugással és rugás nélkül. Biztos lehet felőle, hogy az előbbivel fogjuk disziteni. Olyan biztosan csináljon maga poliklinikai fönyereményt.

Fogalmazó: Igazán, most értem csak, hogy mi az a rendőri zseni!

Kapitány: Van még egy sérelmes pont.

Fogalmazó: Hogy szól?

Kapitány: Ugy, hogy bizonyos esetekben csak a vizsgálóbiró rendelheti el a letartóztatást.

Fogalmazó: Hisz ez sulyos!

Kapitány: Bohókás ifju! Dehogy sulyos. A vizsgálóbiró elrendel és mi pofozunk. Jegyezze meg, hogy a pofozás mindig a mi kezünkben marad.

Fogalmazó: Szóval vagyunk, akik voltunk s leszünk, akik vagyunk.

Kapitány: Ugy van.

Fogalmazó: És mire való az uj törvény?

Kapitány: Az uj törvény a könyvespolcra való. Az élet másként diktál, barátom.

Fogalmazó. Hja, az élet! (*Egyet pofoz a levegőn és sneidigan rug egyet maga elé.*)

Kapitány (*felcsillanó szemmel*): Az élet szép!

— o. —

FŐVÁROS.

(*) **A pénzügyi bizottság** ma délután ülést tartott *Maluska* Alajos alpolgármester elnöklete alatt. A napirendre térés előtt *Schreyer* Jakab az iránt intézett kérdést az elnökhöz, hogy az Ujépület telkén levő utak közmunkáinak az elvégzése nem ütközik-e valamely akadályba. Az *elnök* kijelentette, hogy azon lesz, hogy a munkát haladéktalanul folyamatba vegyék; az ügyet különben a tanács elé fogja terjeszteni. *Heltai* Ferenc figyelmeztetése folytán arra is föl fogja hivni a tanácsot, hogy gondoskodjék arról, hogy a munkálatok keresztülvitelében az állam is vegyen részt, mint amely két és fél millió haszonra tett szert ezeknél a telkeknél.

A VIII. kerületi előljáróság javaslatára, hozzájárul a bizottság ahhoz, hogy az őszeres tőzsde látogatói, minden egyes látogatásért 10 krajcárt kötelesek fizetni. Az épitési engedély-dijak tekintetében azt javasolja a bizottság, hogy a befizetett engedélydijak első részlete minden körülmények között a főváros pénztárában marad, a már teljesitett munkálatok dijaként; ha azonban az épitkezés elmarad, akkor az illető telektulajdonos három éven belül visszakaphatja a második és további befizetett részletet.

A Rudas-fürdő tulkiadásaival kapcsolatosan, *Virava* József azt kivánta, hogy a 60 kros fürdődijakat ünnep és vasarnapokon is hagyják meg ennyiben és ne emeljék föl 80 krra, hogy adjanak ki tiz fürdőre szóló füzeteket is 5 frtjával. Igy remélhető, hogy a fürdő látogatottsága emelkedni fog. Az *elnök* s *Vaszilievits* János tanácsos kijelentette, hogy a kérdéssel foglalkozni fog.

(*) **A budai Vigadó megnyitása.** Minthogy többfelől kételyek merültek föl, az iránt, hogy a budai Vigadóban folyó munkálatok a megnyitásra kitüzött napon: január 30-ikán teljesen elkészülnek, az épitésre felügyelő bizottság ma délelőtt helyszini szemlét tartott, *Vaszilievits* János tanácsos elnöklése mellett. A bizottság meggyőződött arról, hogy 30-ára az összes munkák (kivéve a freskó-képeket) be lesznek fejezve, ugy, hogy *a megnyitó ünnepét 30-ikán meg lehet tartani.*

(*) **Uj seprőgép.** Egy budapesti testvérpár elmés szerkezetü uj seprőgépet talált föl, amely a munkaközben való porképződést teljesen megakadályozza. Az uj gép külsőleg nem sokban különbözik a most forgalomban levőtől, csakhogy a felső részén légfujtatóval és vizpermetezővel van ellátva, amely a port megköti. A föltalálók fölajánlották az uj gépet megvételre a fővárosnak, a tanács azonban kijelentette, hogy csak akkor határozhat, ha a gép a praktikus használatban is ki lesz próbálva.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Pályanyertes magyar suite.** Az országos magyar zeneakadémia 200 koronás pályadijat tüzött ki a mult őszön egy magyar irányu, vonós zenekarra irandó suite-re. A pályabirók *Mihalovich* Ödön elnöklete alatt a következők voltak: *Koessler* János, *Hubay* Jenő, *Erkel* Gyula és *Herzfeld* Viktor. A biráló bizottság ma döntött a pályázat ügyében és a pályadijat *egyhangulag* itélte oda a *Petőfi* cimü, négy részből álló magyar suitenek. A jeligés levél felbontása után kiderült, hogy a pályanyertes müszerzője: ifjabb *Ábrányi* Emil, a zeneakadémia tanitványa.

** **Sauer hangversenye.** Mondhatják, hogy Sauer indián eredetü, hogy a modorában, a külsejében van valami a komédiásból, hogy a kezeit kapkodja, sörényes fejét billegeti és egész testével táncol, amikor zongorázik. Mondhatnak akármit, az az egy bizonyos, hogy *Sauer* Emil az a müvész, aki fel tudja villanyozni a közönséget. Sokat jelent ez a mi világunkban, ahol az emberek idegzete fáradt, petyhüdt, nehezen lobbanó. A Vigadó nagy termében ma este éppen ugy tombolt a közönség, mint a *Kubelik* Ján hangversenyein. *Melba* koncertjére jobban megtelt a Vigadó nagy terme (ahol ma egyes széksorok üresen maradtak), de az akkori hangulat a maihoz képest fagyosnak mondható. Sauerben kétségtelenül kevesebb a filozófia, mint például *D'Albert*ben, de benne viszont több a temperamentum, több a tüz, több az isteni szikra. És a kiben tüz van, az gyujt; az olyan hőfokot tud produkálni a koncert-teremben, mint *Sauer*, akit a Liszt-iskola utolsó nagy mohikánjának nevezhetünk. Sauer, mint minden zseniális egyéniség, végleteket egyesit magában: a legviharosabb erőt és a leggyöngédebb lágyságot. A hideg, objektiv számitásnak nem embere. Játék közben maga is belehevül, oda dobja magát temperamentumának és forró, lázas közvetetlenségével elragad mindenkit. Nem óvatos, inkább vakmerő, de vakmerősége sohasem végződik kudarccal, mert hatalmas teknikájával, tökéletes eszközeivel meg tud felelni minden feladatnak. Könnyüség, ruganyosság dolgában ujjai hasonlitanak a *Kubelik* ujjaihoz. A természet ebben a részben jobban ellátta, mint D'Albertet, aki rövid és kissé vastag ujjaival nehezen mozog ott, ahol Sauer játszva, enyelegve, szárnyalva győzi le a szédítő virtuozitás legnagyobb nehézségeit. D'Albertben tulnyomó a mély, alapos professzor; Sauerben van valami fényes, könnyelmü és végtelenül érdekes bohém-vonás. Intimitás, mond-

hatnám *szeretet* fejlődik ki közte és a hallgatóság közt. A virtuóz lelkesiti a nézőt és a nézőt a maga elragadtatásával szinte csodatettekre heviti a virtuózt. Ma is megtörtént, hogy a közönség egyik ráadást a másik után követelte és végül embergomolyag vette körül a dobogót, kiabálva, éljenezve, kendőt lobogtatva. S ez a lelkesedés egészen természetes volt; mindig tüzesebbé vált a hangulat és végül tombolásba tört ki. — *Sauer*, aki minden izében modern és nem a plasztikát, hanem a szint, a szenvedélyt keresi: lénye és izlése szerint állitotta össze müsorát. *Schumann*, *Mendelssohn*, *Chopin*, *Liszt* müveit játszotta egyre fokozódó hatással. A legklasszikusabb zeneköltő *Brahms* volt ma este, akitől egy csodálatosan mély hangulatu intermezzót adott elő. *Mendelssohn* e-moll scherzójában megmutatta, hogy finomabb billentyü-ütése ma talán senkinek sincs és játszibb, gyöngyözőbb futamokat senki sem csinál a zongorán. *Chopin* h-moll szonátájának a Molto-vivacejában és *Liszt* Mefisztókeringőjében viszont azt bizonyitotta be, hogy ereje, bravurja, vakmerősége fenomenális. Egész csomó ráadást adott, többek közt *Chopin* oktáv-etüdjét, *Liszt* Cantique d' amourját és végül, mikor már oda volt a fáradtságtól (egymaga játszotta végig hosszu programmját) a muzsikáló órát utánzó kedves kis zenei aprósággal fejezte be a hangversenyt, amiből az ujongó, követelő sokaság végre megértette, hogy a kimerült titán több virtuóz-stiklire nem képes. A legtöbb virtuóznak az a hiusága, hogy mint zeneköltő is szerepeljen. Sauer sem mentes ettől a hiusságtól. Saját szerzeményeiből kettőt mutatott be: Serenata veneziana és Flammes de mer. Érdekes, bravuros uj-gyakorlatok, de Sauert sohasem fogják a halhatatlan zeneköltők sorába emelni.. *(á. e.)*

** **Ninon Debrecenben.** *Sztojanovits* Jenőnek a *Magyar Királyi Operában* sikert aratott operája legközelebb a *debreceni* szinházban kerül bemutatóra. A dalmüvet a bemutató előadáson a szerző maga fogja dirigálni.

** **P. Lukács Juliska Székesfehérvárott.** *P. Lukács* Juliska, a *Népszinház* drámai hősnője, mint nekünk *Székesfehérvárról* irják, két estén át zajos sikerrel vendégszerepelt az ottani szinházban. *Fedora* cimszerepét és a *Cigány* Rózsi szerepét játszotta igazi müvészettel. Mindkét estén zsufolásig telt meg a szinház; s a müvésznőt vagy huszonötször hivták és sok virágot is kapott.

** **Magyar müvész sikere külföldön.** *Róth-Rónai* Kálmán hazánkfia, ki hegedüjátékával külföldön, különösen Londonban a lapok és az előkelő körök osztatlan elismerését vivta ki, legutóbb a szerb udvar előtt mutatta be müvészetét. A konakban tartott hangversenyen a király kiséretében a külföldi diplomaták és az összes szerb előkelőségek vettek részt. A fiatal müvész kiváló teknikájával és előkelő müvészi felfogásával teljesen elragadta a hallgatóságot, ugy annyira, hogy *Sándor* király *Rónait* még a helyszinén kitüntette a Szent Száva-rend nagykeresztjével. A napokban *Rónai* a bécsi Concordiakör estélyén aratott óriás sikert.

** **A Szép Heléna reprize.** Offenbach *Szép Helénájából*, amelyet a jövő hónapban feleleventenek a *Népszinházban*, megkezdték a próbákat. A szinház a klasszikus operett uj zeneszámai szempontjából különben is érdekes reprizre egy kis meglepetést is tartogat. Ez a meglepetés egy uj tenorista — Páris szerepében.

** **Millöcker két operettje.** *Millöckernek* azt a két operettjét, amelyet a napokban egy *berlini* zeneműziádó az elhunyt zeneszerző hagyatékában talált, még ebben az évadban előadják *Berlinben*. Mind a két operett egyfelvonásos.

** **Pálmay Ilka Budapesten.** A *Magyar Szinházban Verő* György *Kleopatra* cimü uj operettjében a cimszerepet, mint már megirtuk, *Pálmay* Ilka fogja kreálni. Az operett bemutatója február vége felé lesz s a diva február közepén jön Budapestre, hogy az operett próbáin részt vegyen.

** **A Liszt-Egyesület ösztöndija.** *Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia* igazgatósága a néhai *Haynald* Lajos biboros által alapitott Liszt-Egyesületi alap kamataiból adandó hatvan forintos ösztöndijra pályázatot hirdet. Csak *budapesti* szegénysorsu zenetanárok pályázhatnak. A kérvényhez mellékelendők: 1. a hatóságilag kiállitott szegénységi bizonyitvány, melyet a folyamodó egyházi elöljáróságának is láttamozni kell. Hivatalnoknál szegénységi bizonyitvány helyett hatósági vagyonbizonylat csatolandó. 2. Adókönyv, melyet a hivatalnokok csak azon esetben nem kötelesek mellékelni, ha csak fizetésük után adóznak. A pályázati kérvények február hó 10-éig az *Országos Magyar Királyi Zeneakadémia* igazgatóságánál nyujtandók be.

** **Duse Eleonora Bécsben.** *Duse* Eleonora, akiről már megirtuk, hogy a tavaszon *Münchenben* ujra megkezdi müvészi körutját, májusban folytatni fogja *Bécsben* betegsége miatt félbeszakitott vendégjátékait. A müvésznő a *Raimund-Theaterben* fog játszani.

** **Yvette Guilbertet operálták.** Yvette *Guilbert*, a borsos francia kuplék hires, mondhatnók hirhedt müvésznőjének, a napokban nehéz operáción kellett átesnie. A müvésznő egyik veséjét kellett kivágni. Az orvosok konstatálták, hogy Yvette *Guilbert* baját az idézte elő, hogy tulságosan füzte magát.

** **Lili az Uránában.** Holnap, szombaton, délután a Lili kerül előadásra az Uránia szinházban. A tudós muzsacsarnokban ezuttal *Hervé* örökéletü operettjének pajkosan finom zenéje fog felhangzani. A három Lilit három ifju tehetség fogja énekelni, amely most boutogatja szárnyait. A *Solymosi* Elek szinésziskolája, amely már eddig is sok kitünő erőt nevelt a szinpad számára, érdemeket szerzett arra, hogy vizsgálati előadása a legkomolyabb figyelemben részesüljön. Az előadás félháromkor délután kezdődik.

** **Hangversenyek.** *Messchaert* János tanár, a hirneves amsterdami balladaénekes dalestéje jövő pénteken 26-án lesz a *Royal* teremben. *Messchaert* ez alkalommal *Schumann* teljes *Dichterliebe* cyclusát fogja elénekelni, amelyet Budapesten teljes egészében ez ideig még nem hallottak. *Röntgen* Gyula tanár *Messchaert* hires kisérője Beethoven *Les Adieux* szonátáját és végül saját szerzeményü *Variations et finale* cimü darabját játszsza. A hangversenyt *Méry* Béla zeneműkereskedése rendezi. — *Somogyi* Mór okleveles zenetanár és zongoramüvész igazgatósága alatt álló magánzene konzervatóriumai (IV., Károly-körut 2. és VII., Erzsébet-körut 44.) 1900. évi január hó 21-én (vasárnap) délután 3 órakor az Erzsébet-körüti intézet hangversenytermében II-ik *Növendék-hangversenyt* rendeznek. A hangverseny müsora a következő:

1. Chopin, Polonaise, Valse Haader Gabriella, 2. Dussek, La Chasse Koenig Jolán, 3. Mozart-Ridley. Don Juan, hegedüre Holzmann József, 4. Nicolai, Nagy Duett a „Windsori vig nők"-ből, énekelik Földy Ferike és Fantó Fanny, 5. Beethoven, Sonate Szilágyi Rózsa, 6. Heller, Deux Etudes Kohn Ilona, 7. a) Mascagni, Ária a „Parasztbecsület"-ből, b) Magyar népdal, énekli Földy Ferike 8. a) Döhler, Nocturne, b) Heller, Saltarello Graf Sándorné, 9. a) Mendelssohn, Vadászdal, b) Chopin, Nocturne Szabó Frigyes, 10. Hünten, Air varié Ormes Ilona, 11. Bach, Gavotte, hegedüre Propper Ernő, 12. Pacher, Tell Vilmos változatok Márkly Ilona, 13. Liszt, Rhapsodie hongroise Fantó Fanny, 14. a) Schubert-Liszt, Serenade, b) Chopin, Valse Haader Gizella, 15. a) Schubert, dalok b) Magyar népdal Venetianer Adolf. 16. Schubert, Impromptu Haas Mariska, 17. Weber, Oberon Haas Ilona, 18. Gounod, Meditation, hegedüre Fürst István.

A Budapesti Kamarazene Egyesület V-ik estéjét, melyen a *Hubay-Popper* társaság és Miss Joë *Field* amerikai dalénekesnő müködik közre, január 29-én tartja meg. Előadják *Végh* János uj vonós-négyesét és *Beethoven* 59. számu müvét, a nagy C-dur négyest.

** **Molière-banket.** A *Théâtre Français* tagjai *Molière* születésének tegnapi 300 éves fordulóján, bankettet rendeztek a halhatatlan vigjátékiró tiszteletére. Előadás után a színpadon teritettik a vacsorához, amelyen *Claretie*, a *Théâtre Français* igazgatója ült az asztalfőn. *Claretie* beszédet mondott és a *Théâtre Français* dicsőségére üritett poharat.

** **Mozgó fényképek az Uránában.** Az Urániában *A vas* cimü darab utolsó felvonásbeli vetitett képeit jórészt mozgó fényképekkel helyettesitették. Különösen tetszett a kovácsolásról való mozgó fénykép. Megtapsolták a vashengerelés mozgó fényképét is. Nagy sürgés-forgás van az óriási hengerelő gép körül. Az olló és lyukasztó gépek is munkában vannak és a vaslemezek szállitása zárja be a képet. A harmadik felvonásban az ágyukat tették mozgékonyná. A tüzérek felvonulnak, leoldják az ágyu talyigáját, beirányitják, a gyutacs zsinegét a kellő helyre teszik, mire megindul a tüzelés a szinpadon és a taps a nézőtéren. Szép volt a „Fürst Bismark"-hajó vizrebocsátása. Megváltozott a darab vége is, amennyiben a két legszebb mozgó fénykép került a mü végére. Az egyik a Brooklyn és New York közötti nagy vasuti hidat mutatja be, melyen egymás mellett utcai járómüvek, lóvonatu vasut, egy csomó egyéb vonat és gyalogközlekedés kerül bemutatásra. Az utolsó mozgó fénykép az automobilok korzóját mutatja.

** **Mozgalom a magyar dal érdekében.** Az *Országos Magyar Daláregyesület* lelkes felhivást bocsátott ki, amelyben a magyar dal hathatósabb támogatására szóliitja fel a nagy közönséget, a megyei és városi törvényhatóságokat és a kulturegyesületeket. Az egyesület országszerte magyar dalos egyesületeket akar szervezni és ehhez nincs meg az anyagi ereje. A Magyar Daláregyesületnek bárki lehet alapitó tagja, aki egyszer és mindenkorra 200 koronát fizet. Pártoló tag három éven át 10—10 koronát fizet az egyesület pénztárába. A tagsági belépő nyilatkozatok, valamint a tagsági dijak *Hochholzer* Károly főmérnök, egyleti pénztároshoz (Budapest, II. kerület Ganz-gyár) küldendők.

** **A nagyváradi szinház megnyitása.** Az uj nagyváradi szinházat, amely tudvalevőleg az őszön nyilik meg, egy alkalmi prológgal és a *Hunyadi László* operával nyitják meg. *Somogyi* igazgató már szervezi társulatát, amelynek eddig következők a tagjai:

Balla Kálmán, Pintér Imre, P. Szép Olga, Peterdi Sándor, Kalmár József, Perényi József, Szilágyi Dezső, Bérczi Imre, Könyves Jenő, Bognár János, Szavasi Sándor, B. Csik Irén, Ferrai Ferike, Lányi Edith, Erdei Berta, Benkő Jolán, Szohner Olga, Somogyi Károlyné.

** **Ibsen darabja a Burgban.** *Ibsen* Henrik *Mire holottainkból feltámadunk* cimü legujabb drámáját a bécsi *Burg*-szinház is megszerezte előadásra. A darabot még ebben az évadban bemutatják.

** **Századik előadás.** A külföldi szinpadokon is kevés darab éri meg századik előadását. Ezek közé a ritka darabok közé kerül most a *Nemzeti Szinház* szinpadáról is jól ismert *Rosenkranz és Güldenstern* cimü német vigjáték, amely holnap kerül századszor szinre a bécsi *Burg-Theaterben*. A vigjátékot 1878-ban adták először.

** **Melba asszony kitüntetése.** *Melba* asszonyt, mint *bécsi* ujságok irják, az a kitüntetés fogja érni, hogy a király kamaraénekesnőnek nevezi ki. A kitüntetés viszonzása akar lenni annak a figyelmességnek, hogy a müvésznő a *Traviatában*, a bécsi operában történt fellépése után kikötött hatezer korona fellépési dijját az opera nyugdijintézete javára adta.

** **Az Operaház előadása otthon.** A m. kir. Operaházban holnap (szombaton) este a *Bajazzók* és a *Babatündér* kerül szinre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetiteni fogja s ugy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazene* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókon.

MÜVÉSZET.

☐ **A téli tárlat.** Az *Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat* téli kiállitása már csak február hó elsejéig lesz nyitva s csütörtökön, e hó 25-ikén lesz az utolsó sétahangverseny. A kiállitást az idén szokatlanul sokan látogatják, igy a tegnapi sétahangversenyen is, a rossz idő dacára közel 2000 ember volt a mücsarnokban. — A koronás sorsjegyek huzása közvetlenül a kiállitás bezárása után, azaz február 3-ikán lesz. A társulat e célra már előre megvásárolta *Mannheimer* Gusztáv, *Szenes* Fülöp és *Ipoly* Sándor egy-egy érdekes festményét. A sorsjegyek a kiállitás bezárásáig a mücsarnok helyiségében koronájával kaphatók. A titkári hivatal kivánságra az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvéttel szivesen szolgál sorsjegyekkel az érdeklődőknek.

☐ **Uj szépmüvészeti társulat.** Nemes ambiciótól hajtva uj szépmüvészeti társulatot alapitott Kolozsvár és Erdély intelligenciája s ezzel a maga részéről erőteljesen hozzájárul ahhoz a nagyszabásu programmhoz, hogy Magyarország minden társadalmi rétegébe be kell vinni a müvészeteket. A cél szép s akik szolgálatába állottak, már sokszor adták jelét kitünő buzgalmuknak. Az uj társulat, amelynek hivatalos neve *Erdélyrészi Szépmüvészeti Társaság*, csak az imént alakult meg azzal a céllal, hogy a képzőmüvészetek és iparmüvészetek különböző ágainak kultuszával fejleszsze a müérzéket, a müvészetekkel foglalkozókat támogassa s anyagi és szellemi érdekeiket előmozditsa. Oly nemes cél, amelynek előmozditóit letkesen üdvözöljük. Az ideiglenesen megválasztott tisztikar csupa kipróbált erőből áll: elnök *Deáky* Albert, alelnökök dr. *Ferenczy* József és *Kőváry* Endre, titkár *Peielle* Róbert, pénztáros *Szekula* Ákos, ellenőr dr. *Széchy* Ákos, jegyzők *Debreceni* Béla, *Marselek* Endre, *Veress* Zoltán. Az igazgatóság tizenkét tagból áll. A társulat védnökségét, mint halljuk, *Wlassics* Gyula miniszter vállalta el.

Az uj társulat már meg is állapitotta ez évi munkaprogrammját. Mindenekelőtt arról van szó, hogy a társulat népszerüvé váljék és minél több tagot gyüjtsön. E célból a társulat február 3-án a kolozsvári New York-szálló termeiben nagy müvészbált rendez, amely uj tipusa lesz a báloknak, amennyiben a rendezők a müncheni előkelő müvészbálokat rendszeresiti, ahol a főcélog a kellemes, kedélyes hangulat lesz. A bálanyai tisztet elfogadták: Nagybölönyi Bölöny Józsefné, dr. Brandt Józsefné, dr. Hegedüs Sándorné, báró Wesselényi Béláné, özv. báró Wesselényi Istvánné, dr. Zgorszky Lászlóné; védnökök: gróf Béldy Ákos, báró Feilitzsch Artur, dr. Hegedüs Sándor, gróf Lázár István, báró Wesselényi Miklós, dr. Wlassich Gyula, Szvacsina Géza. A müvészbálon tárgysorsjátékot is rendeznek tagok által felajánlott olajfestmények, szobrok, rajzok, női kézimunkák, magyar készitményü müipari tárgyak stbből. Egy-egy sorsjegy ára ½ korona.

Tavaszszal mütárlatot rendez a társulat Kolozsvárott, amelyre külön meg fogja hivni a müvészeket.

☐ **Liezen-Mayer-Györök-Nemes kollekolók a Mücsarnokban.** A *Képzőmüvészeti Társulat* igazgatósága elhatározta, hogy *közvetlenül a téli kiállitás bezárása után Liezen-Mayer* Sándor 1898-ban elhalt festőmüvész hátrahagyott müveiből rendez kiállitást, mely ez évi február hó 10-étől 23-ig lesz nyitva. A kiállitáson *Liezen-Mayer* hagyatékában lévő nagyszámu festmény, vázlat, rajz stb., valamint a kormánynak és a magánosoknak eladott müveknek az a része, melyeket tulajdonosaik átengednek, végül pedig hiresebb a külföldre és tengeren tulra vándorolt alkotásainak fotografikus reprodukcióí lesznek láthatók. Ezzel az érdekes kiállitással egy időben kiállitva lesz a mücsarnok egy külön termében a most nemrég oly váratlanul elhunyt *Györök* Leo festőmüvésznek körülbelül 65 festményből álló, nagyrészt eladásra szánt kollekciója. Közvetlen a *Liezen-Mayer-Györök*-féle kiállitás bezárta után, március 5-től 20-ig a Társulat a mult év végén elhalálozott gróf *Nemes* Eliza festőmüvésznő több mint 200 érdekes festményből álló kollekcióját fogja a nagyközönségnek bemutatni.

□ **Művészet a vidéken.** Mint nekünk Szegedről táviratozzák, az ott működő képzőművészeti egyesület márciusban szándékozik megnyitni harmadik műtárlatát. Ezuttal a kiállítás rendezésére *Vastagh* György, a jól ismert festőművész vállalkozott s ajánlatát a szegedi egyesület annál inkább elfogadta, mivel programmja szerint szivesen nyit tért a magyar művészek bármely csoport kiállításának. E művészeti ügyek érdekében jött le Hock János, a szegedi művészegyesület tiszteletbeli tagja *Szikszay* Ferenccel a Nemzeti Szalon képviseletében Szegedre. A Szalon küldöttségének tiszteletére a szegedi egyesület elnöke, a Kass fogadóban fényes ebédet adott, este pedig a vendégek a város páholyából nézték végig *Faust* előadását.

EGYESÜLETEK.

(**Magyar Tanitók Kaszinója.**) *Bardócz* Pál, a kaszinó titkára, a kaszinó öt évi működéséről részletes jelentést állitott össze. A tagok száma 3000, ebből 500 fővárosi. A kaszinó tevékeny részt vett az egyetemes tanitó-gyülés rendezésében és intézte a bécsi és fiumei tanitóknak kalauzolását. Tanügyi működésében kiemelkedik az elemi és ismétlő iskolai tanterv ügyében kiadott szakvéleménye, valamint az aktuális tanügyi kérdések napirendre tüzése, behatóan foglalkozott a gyenge tehetségüek iskolázásával, a javitó iskolákkal, a Szabad Lyceummal közérdekü felolvasásokat rendeztetett, foglalkozott a játszó és szünidei iskolákkal, az iskolai udvarok célszerü berendezésével és felhasználásával, a szamaritanus jótékonyság gyakorlásával, végül ismertette Ausztria, Anglia és Németország közoktatásügyi állapotát. Az összetartozás érzetét erősen fejlesztette esteivel és hangversenyeivel. A jótékonyság gyakorlására szamaritanus alapot létesitett, amelyből beteg tagjait segitette.

Nyilttér.

Kleinoscheg-Elysée
a Legjobb Pezsgő

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

FARSANG.

)(**Orvosbál.** Az orvosi nyugdijegyesület javára rendezendő orvosbál rendezőbizottsága pályázatot hirdetett müvészies kivitelü táncrendekre. A bizottság tegnapi ülésén az első dijat a *Murányi* Gyula tervének itélte oda és egyuttal megbizta tervének kivitelével.

)(**Kulturbál** cimen február 21-ikén a budai vigadóban kulturális jótékony célokra nagyobbszabásu elit-bál lesz. A körülbelül száz tagból álló rendezőség élén a főuri osztály és közéletünk számos kitünősége áll.

)(**Álarcos bál.** A magyarországi központi Frőbel-egylet idei álarcos bálja, amely e hó 21-én, vasárnap lesz a Vigadó összes termeiben, fényesnek igérkezik. A fővárosi szinházaknak legnevesebb tagjai megigérték, hogy a bálon résztvesznek.

)(**Családi est.** Az erzsébetvárosi polgárok saját körhelyiségükben (Roval szálloda) a *Millenniumi Jótékonysági Egylet* javára, 20-án tombolával kapcsolatos, családias jellegü és társasvacsorával egybekötött táncestét rendeznek.

)(**A tisztviselőtelepi kaszinó** szombati hangversenye iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A hangversenyen *Vladár* Ida, *Boemer* Karola, dr. *Vértesy* Gyula és ifj. *Tomcsanyi* Mór működik közre. Meghivóért a kaszinó elnökségéhez kell fordulni.

SPORT.

*** **A budai korcsolyapálya** a rendkivül enyhe idő dacára is jókarban van s tekintve a jég kitünő állapotát, előreláthatólag még napokig ellent fog állani a kedvezőtlen időjárásnak. Vasárnap katonazene.

*** **Korcsolya-verseny.** A budapesti korcsolyázó-egylet az e hó 20 és 21-ikére kitüzött magyar bajnoki korcsolya-versenyét az enyhe idő dacára is meg fogja tartani, mert a jég jó állapotban van.

*** **Milne és Beeson.** A keszthelyi hires versenyistálló, mely gróf *Festetich* Tasszilo népszerü lovait foglalja magában, közeli atyafiságba jutott a még hiresebb tatai *Milne* istállóval, amennyiben John *Beeson*, *Milne* mester veje lett nemrég a Festetich istálló trainerje. Após és vő között azóta sem szakadt meg a közeli összeköttetés, sőt Mr. Milne igen gyakori vendége Keszthelyen vejének és egykori abrakmesterének s egyszersmind tanácsadója is uj trainer pályájának küszöbén. Legutóbb uj dolgozó pálya épitését határozták volt el a keszthelyi trainingtelepen s ez alkalomból is odaérkezett *Milne* mester, hogy gyakorlati utbaigazitással szolgáljon vejének. Nem lesz érdektelen, ha majd mint ellenfél kerül össze após és vő a versenypályán egy-egy klasszikus versenyben, amikor John *Beeson* crackjei a saját apósának a tudományával és utbaigazitásával verik a Péchy-Üchtritz lovakat.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szivességi ténykedés.** A budapesti gyüjtőfogházból a napokban egypár rabot küldöttek Debrecenbe. Mikor a rabküldemény megérkezett a debreceni ügyészség udvarára, egyenkint fölolvasták a rabok neveit.

— Leblovics Miksa — kiáltják. Néma csönd.

— Leblovics Miksa — hangzik ujból.

A budapesti vendégszereplők ekkor előre taszigálnak egy göndör fürtü ifjut, aki azonban nagyon tiltakozott.

— Kérem — mondta, én nem vagyok Leblovics Miksa, engem *Steiner* Miksának hivnak s tisztán szivességi ténykedésből vagyok itt.

— Szivességi ténykedésből? kérdezte az ügyész csodálkozva, mire Steiner Miksa igy mondta el az esetét.

— **Állást kerestem Pesten.** A nagynénám, a Leblovics Miksa anyja, azt igérte, hogy pártfogolni fog, ha egy kis szivességet teszek neki. A fiát csalásért és sikkasztásért tiz hónapi börtönre itélte a budapesti törvényszék, hát tegyem meg neki azt a szivességet, hogy helyettesitsem a fiát a börtönben. Megesett a szivem ezen a könyörgésen, én jelentkeztem a fogházfelügyelőségen s ott könnyen elhitettem az emberekkel, hogy én vagyok az a Leblovics Miksa. Álltam is valahogy a sorsomat a mai napig, de most már meguntam a dolgot. Hogy én itt üljek a börtönben, amig Leblovics a boldogságban uszik. De 'iszen olyan nincs.

Az érdekes leleplezés után az ügyész azonnal visszakisértette a hamis Leblovicsot a gyüjtőfogházba. Az igazi Leblovics körözését pedig elrendelték.

§§ **Megsemmisitett halálos itélet.** *Bécsből* táviratozzák, hogy a semmitőszék ma foglalkozott *Kucsera* Mária postahivatalnokné ügyével. Kucserát annak idején az esküdtek gyermekkinzás miatt halálra itélték. A semmitőszék ma titkos ülésben megsemmisitette a halálitéletet és Kucserát nyolc évi börtönre itélte.

TÁVIRATOK.

A kőszénkrizis.

Prága, január 19. A schlani sztrájk-területen 3907 bányamunkás közül 361 dolgozik. A munkások több gyülést tartottak, amelyeken a szónokok felszólitották a munkásokat a sztrájk folytatására. A helyzet változatlan. Kladnóban ma ülést tart a békéltető bizottság.

Bécs, január 19. *Kladnóból* táviratozzák, hogy a sztrájkolók azon fáradoznak, hogy egész Ausztria bányamunkásait belevonják a sztrajkba. Egy pilseni távirat jelenti, hogy ma *Pilsenben* valamennyi bányaigazgató gyülést tartott, hogy a bányamunkások követelései felett tanácskozzanak. Ha megegyezés nem jön létre, a sztrájk kikerülhetetlen és valószinüleg hétfőn fog kitörni. A hatóságok nagy előkészületeket tesznek. *Prágából* táviratozzák, hogy ott a fokozódó szénhiány drágaságot szült. A barnaszén métermázsája 74 krajcárról 76 krajcárra emelkedett. Fekete szén egyáltalán nem kapható. A fényes szalonszén 1 forint 20 krajcárba kerül.

Mies, január 19. Tegnap a nyugat-cseh bányarészvény-egyesület *Schulkow* és *Hilf* tárnájának munkássi is átnyujtották követeléseiket és vasárnapra választ követelnek.

Bányaszerencsétlenség.

Kattowitz, január 19. Az *Oberschlesisches Tagblatt* jelentése szerint a kattowitzi bánya-részvénytársaság Myslowitz tárnájában ma délután több bányamunkásra ráomlott a föld. Négy ember meghalt.

A perzsa határsértés.

Konstantinápoly, január 19. Az *Agence de Constantinople* hivatalos helyen szerzett értesülés alapján megcáfolja a török-perzsa határon állitólag történt összeütközés hirét azzal a kijelentéssel, hogy autentikus jelentések szerint ezen a határon rendzavarás nem fordult elő.

London, január 19. A *Times*nak jelentik Teheránból tegnapi kelettel: Egy Mesedből érkezett táviratszerint az orosz konzul a kemény hideg dacára Szelsztánba utazott. A mesedi örmények leveleket kaptak, amelyek szerint *harmincezer főnyi csapatok*, amelyek Tifliszből jönnek, Kuskba menet keresztülmentek Asabadon.

Közgazdasági táviratok.

London, január 19. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában nyugodt. Árak változatlanok. Városi liszt 23—28 sh., repceolaj 25 sh., 9 d, tengeri 20 sh., 6 d. Behozatal: buza 40,000, árpa 12.000, zab 60.000 qu. Az idő meglehetős szép, de felhős.

Liverpool, január 19. (*Gabonapiac.*) Amerikai ½ d-vel csökkent, kaliforniai szintén. Tengeri változatlan. Amerikai és magyar liszt 3 d-vel csökkent. Az idő változó.

New York, január 19. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 7.¹⁵/₁₆. (7.75). Februárra 7.42. (7.39). Aprilisra 7.43. (7.41). New-Orleansban helyben 7.50. (7.50). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphiában 9.85. (9.85). Rafined in Cases 11.—. (11.—). Credit Balances at Oil City 16.6. (16.6). — *Zsir*: Western steam 6.20. (6.20). Rohe & Brothers 6.40. (6.40.) — *Tengeri* irányzata szilárd. Januárra —.— (—.—.) Májusra 39.¼. (39.⅝). Juliusra —.—. (—.—). — *Buza* irányzata szilárd. Piros őszi helyben 73.⅝. (73.¼). Januárra —.—. (—.—). Márciusra 73.—. (72.75). Májusra 71.⅞. (71.⅝). Juliusra 72.¼. (71.⅞). Gabona szállitási dija Liverpoolba 3.— (3.—). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.⅝. (8.¼). Februárra 7.—. (7.05). Áprilisra 7.15. (7.20). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2 65. (2.65). — *Cukor*: 3.¹⁵/₁₆. (3.¹⁵/₁₆). — *Ón*: 27.75. (27.65). — *Réz*: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

New York, január 19. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.88. Váltó Berlinre 94.¼. Ezüst 59.⅜.

Chicago, január 19. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd. Januárra 62.75. (62.25.) Májusra 65.75. (65.50). — *Tengeri* irányzata tartott. Májusra 33.25. (33.50). — *Zsir*: Januárra 5.82. (5.80). Májusra 5.97. (5.97). — *Szalonna* short clear 5.85. (5.90). — *Sertéshus*: Januárra 10.52. (10.57.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szombat, január 20. — Római katolikus: Fáb. és Seb. — Protestáns: Fáb. és Seb. — Görög-orosz (január 8.) Dominika. — Zsidó: Sebath 20. Sabbath Jithro. — A nap kél 7 óra 25 perckor. — Nyugszik 4 óra 25 perckor. — A hold kél este 9 óra 37 perckor. — Nyugszik délelőtt 8 óra 56 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Protestáns bál a Vigadó termeiben.

A Sas-kör mulatsága saját disztermében.

Angol-amerikai táncestély a Royal-szálló termeiben.

Az iparos ifjak orsz. egyletének jelmezestélye a régi lövöldében.

Az Egyetemi Kör estélye Kaplony-utcai helyiségében.

Petőfi-estély a Nemzeti szálló termeiben.

A tisztviselőtelepi kaszinó mulatsága saját termeiben.

A budapesti reformátusok jótékony egyletének mulatsága a fővárosi iparoskörben.

A IX. kerületi könyvtár mulatsága a soroksári-utcai elemi iskola disztermében.

A Milleniumi jótékony-egylet mulatsága az Erzsébetvárosi Körben.

A Szabad Lyceum a IV. ker. közs. főreálban (IV. Reáltanoda-utca 7. sz.) este 5 órakor. *Telek* János: A szén; 6 órakor *Gutenberg* Pál: A nyugateurópai városok társadalmi tanulságai. A fatermelő hivatalnokok egyletében (VII. Erzsébet-körut, Royal-szálló) este fél 8 órakor *Radó* Antal: A XIX. század lirája.

Korcsolya verseny a tisztviselő telepi torna-egyesület jégpályáján d. u. 4 órakor.

A lipótvárosi kaszinóban este fél 9 órakor *Zilahi Kiss* Béla (Junius) felolvasása.

A képviselőház közigazgatási-bizottságának ülése d. u. 5 órakor.

A magyar jogászegylet felolvasó estélye este 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében. Felolvasó dr. Baumgarten Nándor.

Nemzeti Muzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Teknologiai iparmuzeum zárva.

A Mücsarnok téli tárlata nyitva d. e. 9. órától esta 8 óráig. Belépődij 1 korona.

Az uj országház kupolacsarnoka megtekinthető délelőtt 10—1-ig. Belépődij 40 fillér.

Országos képtár zárva.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállitása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi muzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbizott üzletvezetőség V. Váci-körut 32. szám.

Szórakozó helyek.

Állatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szalloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnan berendezett fényes étermek.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Naponta kitünő cigányzene.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólista hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Három madár.

— Finnből forditotta *Bán Aladár.* —

A mezőn dús kepék állanak,
A kepék fölött verébbad.
De a gyors pacsirta fenn dalol,
Ott, ahol közel a szép nap.

Szárnyai sugárba fürdenek,
Szivéből fakad az ének,
Hallva őt távoli sejtelem
Karjain ring el a lélek.

A fecske csipeg a kicsiknek:
„Sohase szálljatok fennen,
Pihenőt lel az a gond után,
Aki itt dalol a fészken."

Kenyerét keresve lenn maradt
A veréb és a kis fecske,
Csak a merész pacsirta szállt fel
Sugaras, fényes egekbe!

Erkko.

+ **A nők a feltalálás terén.** Dr. Neuville a Revue des Revuesben beszámolt alapos vizsgálódásairól, amelyeket abban kérdésben folytatott, vajjon a nőkben van-e olyan feltaláló képesség, mint a férfiakban. Eljárása egyszerüen az volt, hogy átnézte azoknak a találmányoknak a listáját, amelyekre szabadalmat kértek. Megjegyzendő, hogy csak Amerikával és Franciaországgal foglalkozik. 1860. év előtt alig egy tucat találmányra kértek szabadalmat a nők. De az amerikai nők nem foglalkoztatják ám feltaláló zsenijüket mindig holmi semmiségekkel, e különös kedvvel törik is a fejüket uj füző szöveteken, parfümökön, szagos vizeken, konyha recepteken, krémkészitő gépeken, néha az erősebb nemre nézve is haszonnal buzgólkodnak. Fassée Magdolna kisasszony például egy uj fajta férfi-inget talált fel, egy osklandi nőlgy egy bajuszkötőt, egy másik — nadrágvédőt sár ellen. De a mekanikának sincsenek titkai a nők előtt. Az atlantai kiálliláson most százhuszonöt modell szerepel, amelyet mind asszony készitett, köztük elektromos gépek, lokomotiv kerekek, transzmissziós szijak. A francia hölgyek nincsenek ugyan ilyen magas nivón, de azért a francia kereskedelemügyi miniszter felmutathat néhány érdekes találmányt, amit benyujtottak hozzá. Egy Auerbach nevü kisasszony olyan fésüt talált fel, amely mindjárt vizet is fröcscsent a fejbőrre, Dosue kisasszony egy zseb-irógépet, egy Gronwald nevü asszony egy aromás fogpiszkálót antiszeptikus hatással, végül Koller kisasszony préselt rózsaszirmokból cigarett-papirost.

•

+ **Napoleon katonája.** A napokban meghalt Grenobleban egy kilencvennyolc éves Pierre Fuzat nevü ember, aki I. Napoleon katonája volt. Mikor Napoleon Elba szigetéről Franciaországba jött, Pierre Fuzat seregéhez csatlakozott és együtt vonult be a császárral Párisba. Ekkor alig volt tizenhárom esztendős. Fuzat később részt vett Görögország függetlenségi harcában és tagja volt több katonai expedicionak.

•

+ **Az ifju milliomos.** I. M. Cardeza, a huszonnégy esztendős ifju milliomos filadelfiai kastélyán ez a jelmondat ékeskedik:

ISTEN SEGITSÉGÉVEL
SZERENY KEZDETBŐL
NAGY DOLGOK LETTEK.

Tudniillik szerény kezdetből sok milliók. Az ifju Cardeza aztán ért is hozzá, hogyan kell elegánsan elprédálni a vagyont, ha ugyan el lehet annyi milliót pusztitani, mint amennyi neki van. Egyszer megvendégel kétszáz embert s a lakomát megelőzi bikaviadal. Máskor megfájul a foga egy olyan bölénynek a fejére, amilyen pompásat még sohasem puffantott le ő milliomossága. Megbizta titkárját s az felhajszolta ezt a bölényt a filadelfiai állatkertben. Vagy kétezer forintot fizetett ki érte, majd négy lótól vont szekéren kivitette a jerseyi vadonba, megölette és fejét vétette ott, majd a vérző fejet haza szállittatta s most ott lóg az előcsarnokban. Bele került neki háromezer forintjába összesen. A legutolsó passziója egy általsereglet. Csak százhuszezer forintjába került eddig, s van benne három elefánt, egy bölény, tizenegy szarvas, köztük két ritka fehér szarvas, egy csomó ragyogó, vörös és aranyos facán Khinaból, egy fekete medve, ezerkétszáz kakas, viadalokhoz való és egy falka dán kutya. Ezeknek pazar helyiségeket épittetett, amilyenek sok embernek nincsenek ezen a nagy világon. Az egész tanya egy regényes tanya, fantasztikus épitményekkel sziklák között.

•

+ **Játék a halállal.** Egy angol egészségügyi szaklap érdekes dolgot mond el egy őrnagyról, aki most a délafrikai harctéren működik. Az őrnagynak megvolt az a képessége, hogy szinte tetszés szerint bármikor meg tudott halni, illetőleg teljesen öntudatlan álomba merülni, amelyből aztán a maga akarata szerint ismét fel tudott ébredni. Állapotának megvizsgálásával két ezredorvost biztak meg, akik előtt az őrnagy lefeküdt, egy ideig mozdulatlanul maradt az ágyban. Az egyik orvos a szivére tette a kezét, a másik pedig tiszta tükrőt tartott a szája elé. Az egyik ugy talalta, hogy a szivdobogása mind gyöngyébb lesz, az erek lüktetése mind kevésbé érezhető, s végre a leggondosabb vizsgálattal sem tudta többé az erek összehuzódását észlelni. A széles tükrön, amelyet a másik orvos az őrnagy szája elé tartott, a legcsekélyebb elhomályosodás sem volt látható, ugy, hogy egészen bizonyossá vált, hogy az alvó vérkeringése és lélekzése megszünt, éppen ugy, mint a halottaké. Azután mind a két orvos megvizsgálta az alvó egész szervezetét, de az életnek legcsekélyebb jelére sem akadtak. Hosszan megvitatták ezt a csudálatos jelenséget, de bizony nem tudtak semmi magyarázatot találni, s mikor az őrnagy egy félóra mulva sem adott semmi életjelet magáról, ijedten gondoltak arra, hogy talán tulságig vitte a veszedelmes kisérletet s belehalt. Nemsokára azonban mozgást vettek észre a holtnak látszó testben, majd pontos megfigyelés mellett ugy találták, hogy a szív ismét megkezdi müködését. Az őrnagy nemsokára lélekzeni is kezdett s lassankint egészen magához tért. Kikérdezték ujra az őrnagyot s számot vetettek minden egyes kis jelenséggel, de a látottaknak semmiféle elfogadható magyarázatot nem adhattak volna. A két ezredorvos jelentést tett a dologról s később az őrnagy mások előtt is ismételte ezt a kisérletet, de még mindig nem tudják megmagyarázni.

•

+ **Bombastatisztika.** A ladysmithi angol statisztikusoknak keserü mulatságuk van: összeszámlálják, hogy a szorgalmas boerok hány bombát lőnek a városba. November 25-ikéig összesen 2680 bomba hullott. Ezek közül 1070 a város házaira, az utcákra, terekre zuhant, 860 az erődítményekre, a többi pedig a városon kivül eső mezőkre. A szomoru statisztikusok azonban némileg vigasztalták is magukat. Kiszámitották, hogy a boeroknak átlag ötszáz frankjukba kerül egy bomba, s igy november 25-ikéig *egy millió* franknál többet költöttek az ostromlók csupán a lövegekre. Végül az utolsó számmüvelet, amit az angol statisztikusok csinálták, azt bizonyitja, hogy miután az egész idő alatt csak nyolc angol katona esett el Ladysmithben, a boeroknak 140.000 frankjukba került egy-egy angol emberélet. Ami statisztikának elég szép, de valóságnak elég szomoru.

•

+ **A szórakozottság kora.** Görögország hadügyminisztere kifejelette a budgetből a tisztek fizetését és ezzel egy millió fölösleget konstatált. Persze kisült a tévedése. Ilyen faja szórakozottság másutt is megesik mostanában. A párisi városi tanács, mint a Journal des Débats elmondja, pályázatot hirdetett tavaly épületek homlokzataira, hogy fölkeltse a magánépitészek ambicióját. Külön erre a célra összeállitott bizottságnak kellett volna a dijakat odaitélni. A minap került volna erre a sor. S akkor a városi tanács észrevette, hogy elfelejtette kinevezni a zsürit.

•

Mire feltámadunk!

— Drámai epilogus három felvonásban. —

Irta: **IBSEN HENRIK.**

(13) Forditotta: **GODA GÉZA.**

(Szinpadokkal szemben készrat.)

Irén (szünet után): Miért ülsz itt s miért forditod el rólam a szemedet?

Rubek (halkan, a fejét rázza): Nem szabad rád néznem — nem szabad.

Irén: Ki tiltotta meg most, hirtelen?

Rubek: *Téged* egy árnyék gyötör. *Engem* a bünbánat emészt.

Irén: Csak csendesen, csendesen, csendesen! (Mélyen lélekszik s mintha sulyos tehertől szabadult volna.) Ugy. Most békében hagynak. Egy percig. Most leülhetünk s beszélgethetünk, mint hajdan — az életben.

Rubek: Oh, ha még egyszer lehetne.

Irén: Ülj le a régi helyedre. Én meg mellédülök.

(Rubek a kőre ül, Irén melléje.)

Irén (rövid szünet után): Messze országokból tértem meg hozzád, Rubek.

Rubek: Hosszu, végtelen hosszu utról jöttél vissza.

Irén: — uramhoz, parancsolómhoz.

Rubek: Haza — *oda*, ahol a mi otthonunk van.

Irén: Vártál-e rám sokszor?

Rubek: Hát várhattalak-e?

Irén: Nem — hogy ezt birtad?

Rubek: Csakugyan nem másnak a kedvéért szöktél meg akkor?

Irén: Talán *te* érted is megtörténhetett volna, Rubek?

Rubek (bizonytalanul néz): Nem értelek?

Irén: Mikor testtel, lélekkel szolgáltalak — és elkészült a szobor — a gyermekünk — a legdrágább kincsemet raktam a lábaidhoz — s önmagamat oltottam ki örökre.

Rubek (lehajtja a fejét): És megtörted vele az életemet.

Irén (hirtelen kitöréssel): Akartam is! Ezt akartam! Hogy ne sikerüljön többé egyetlen munkád sem, egyetlen egy sem — a gyermekünk után.

Rubek: Féltékeny voltál?

Irén (hidegen): Inkább gyülöltelek.

Rubek: Gyülöltél? Engem?

Irén (hevesen): Igen, téged — a müvészt, aki olyan gondatlanul, olyan könnyelmüen vettél el egy melegvérü testet, egy fiatal emberéletet és ellopfad a lelkét — mert remeket akartál alkotni belőle.

Rubek: És mindezt *te* tőled kell hallanom —? Nem osztoztál-e izzó buzgalommal és megszentelt törekvéssel a munkámban? Ebben a munkában, amelyhez reggelenkint ugy gyülekeztünk, mint az istentiszteletehez szokás?

Irén (hidegen, mint fent): Mondok valamit, Arnold.

Rubek: Nos?

Irén: Sohasem szerettem a müvészetedet, mielőtt téged megismertelek. És még azután sem.

Rubek: De a müvészt, Irén.

Irén: Azt gyülölöm.

Rubek: És a müvészt is gyülölöd bennem?

Irén: Éppen azt. Amikor tiszta meztelenül álltam előtted, akkor gyülöltelek — Arnold.

Rubek: (hevesen.) Nem Irén! Ez nem igaz!

Irén: Gyülöltelek, mert érintetlenül tudtál maradni.

Rubek (nevet): Érintetlenül? Azt hiszed?

Irén: Vagy legalább is uralkodni tudtál magadon. És mert müvész voltál, csak müvész — nem férfi. (Meleg, szivélyes hangon). De azt a nedves, eleven agyagszobrot, azt szerettem — amint abból a nyers, formátlan anyagból megszületett az az átszellemült gyermek — a *mi* teremtményünk, a *mi* gyerekünk. Az enyém és a tied.

Rubek (szorongva): Az volt, képzeletünkben is, valóságban is.

Irén: Látod, Arnold, e miatt a gyermek miatt mentem világgá, hosszu zarándok utra.

Rubek (figyelmesen): E miatt a márványkép miatt —?

Irén: Nevezd, aminek akarod. Én a gyermekünknek nevezem.

Rubek (nyugtalanul): És most látni akarod? Készen? „Hideg" márványban — ahogy mondogattad. (Hévvel.) Hát nem tudod, hogy egy nagy muzeumban őrzik?

Irén: Mondták.

Rubek: És te mindig gyülölted a muzeumot. Temetőnek nevezted — —

Irén: Elzarándokolok ahhoz a helyhez, ahova lelkemet és a gyermekem lelkét temették.

Rubek: (Nyugtalanul, aggodalmasan.) Nem szabad viszontlátnod többé! Hallod Irén. Könyörgök —! Soha többé, soha többé!

Irén: Azt hiszed talán, hogy még egyszer meghalnék tőle?

Rubek: (A kezeit tördeli.) Magam sem tudom, hogy mit hiszek. — De hát hogy is gondolhattam volna, hogy ilyen nagyon odatüzted magad ahhoz a képhez? Mikor elhagytál — még mielőtt egészen elkészült.

Iréne: De *készen* volt. Másképp nem tudtam volna olyan csendben elválni tőled — nem tudtalak volna elhagyni.

(Folytatása következik.)

+ **Egy szempillantás.** Egy Garten nevü tudós kiszámitotta, hogy mennyi ideig tart egy szempillantás. Hosszu, türelmes megfigyeléseinek és kutatásainak eredménye a következő: A szempillantások száma nincsen szabályhoz kötve, a foglalatosság és lelkiállapot szerint váltakozik az. Ha figyelmünket valami leköti, például egy érdekes olvasmány, több percig is mozdulatlanul marad szempillánk. Egy szempillantás átlagos időtartama negyven századmásodperc. A szempilla körülbelül négyszer olyan gyorsan emelkedik, mint ahogy leszállott és a szem tökéletesen bezárva marad 0·17 másodpercig.

•

+ **A leghatalmasabb villamlámpa.** Amerikában elérték a villamos világitás terén is a rekordot. Egy kiállitásra hatvan centiméter hosszu villamos ivlámpát készitettek, mely ötezer gyertyafény erejével világit. A lámpáknak ez a lámpája háromezerhatszáz forintba került, de három napi használat után a saját hevében megolvadtak a részei. És az óriási lámpa elromlott.

•

+ **Tojás és szárnyas.** A német forgalmi statisztika szerint Németországba 1898-ban százhat millió kilogramm tojast vittek be, ami nyolcvanöt millió márka értéket képvisel, harmincegy millió kilogramm szárnyast harminc millió márka értékben. A német nemzetgazdászok szerint ez tiszta veszteség a német mezőgazdaságnak, mert ezeket a termékeket nagyon könnyen minden nagyobb tőkebefektetés nélkül maga produkálhatná Németország. Azért mozgalmat is inditottak a mezőgazdaság ez ágainak erősebb miveléso érdekében.

•

+ **A kis önző.** *Vendég*: De pincér, hogy is ajánlhatta nekem ezt a vesepecsenyét, amikor nem friss.

Pincér: Hja kérem ássan, ha megmarad, minekünk adják!

KÖZGAZDASÁG.

A családi üzlet-átruházások.

Budapest, január 19.

Évek óta panaszkodnak a kereskedői egyesületek hazai bíróságainkra, mert nem adják meg a kellő jogsegélyt a Magyarországban mindjobban elharapódzó családi üzletátruházások ellen. Tegnap tisztelgett egy budapesti nagykereskedőkből álló küldöttség dr. *Plósz* Sándor igazságügyminiszternél, sürgős és hathatós orvoslást kérve a fővarosban és a vidéken mindinkább szaporodó családi üzlet-átruházások és eladások ellen.

Az igazságügyi miniszter válaszából kitünik, hogy a panaszolt visszaélések orvoslására nem a bünvádi utat tekinti első sorban célra vezetőnek, hanem a kereskedelmi törvény egyes szakaszainak megváltoztatását. Ez a jogszolgáltatás szempontjából helyeselhető. Mert a gyakorlatban sajnosan tapasztaljuk, hogy a büntető hatóságok legjobb igyekezetük dacára sem képesek kielégitő eredményeket elérni. A családi üzletátruházások oka kereskedelmi törvényünk 20-ik §-a, amely lehetővé teszi a kereskedelmi üzletek eladósodott tulajdonosainak, hogy üzletüket az egész áruraktárral és az összes aktiv követelésekkel egy harmadik személyre átruházhatják, a nélkül, hogy ez a harmadik személy kénytelen volna az üzlet tartozásait is átvenni. Az átruházó hitelezői tehát jogos követeléseiket nem hajthatják be.

Kereskedelmi törvényünk tervezője az ily átruházásokat törvényes intézkedésekkel kivánta lehetetlenné tenni. Ámde az a szabad kereskedelmi áramlat nálunk is tért hóditván, a kereskedelmi törvény javaslatának megvitatására egybehivott szaktanácskozmány nem tette magáévá a tervezet rendelkezését. Hogy sajátos kereskedelmi viszonyunknál fogva helyén lett volna a szigorubb rendelkezés, azt igazolja az, hogy kereskedelmi válságok idejében számtalan cégtulajdonos ugyszólván a törvény égisze alatt ruházza át üzletét harmadik személyekre csak azért, hogy üzleti terheitől meneküljön.

Ezeket az állapotokat haladék nélkül orvosolni kell! És pedig nem félrendszabályokkal, hanem szigoru intézkedésekkel. Indokolja ezeket az is, hogy az ujabb külföldi törvények általánosan szigoritják az effajta üzelmek megakadályozását célzó intézkedéseket. Igy az 1897. évi uj német birodalmi keresk. törvény 25. és 28. §§-ainak intézkedései a családi üzletátruházások megakadályozására már megközelitik a mi kereskedelmi törvényünk eddigi rendelkezéseit. A mi törvényhozásunknak a német birodalmi törvényhozásnál is tovább kell mennie és olyan szigoru rendelkezést kell a családi üzletátruházási üzelmek meggátlása végett életbe léptetnie, amely a visszaéléseket teljességgel kizárja. Ezt a célt a kereskedelmi törvény rokontermészetü intézkedéseinek megbolygatása nélkül a legrövidebb uton keresztül vihetőnek tartom, ha a törvény elégtelennek bizonyult 20. §-a a következő uj szakaszszal helyettesittetik:

> Aki valamely fennálló kereskedelmi üzletnek a cégtulajdonos részéről történt átruházás utján tulajdonosává válik, vagy egy ilyen üzletbe mint közkereseti társtag belép, a volt üzlettulajdonossal *egyetemlegesen felelős mindazon üzleti tartozásokért, amelyek az átruházás, illetőleg közkereseti társasággá alakulás előtt keletkeztek.* Az e rendelkezéssel ellenkező szerződéses kikötések harmadik személyek irányában joghatályylyal nem birnak.

Nézetem szerint csakis ezzel a határozott és félre nem magyarázható rendelkezéssel lehet elejét venni a családi üzletátruházások és cégcserélgetések károsító üzelmeinek. Az igazságügyi miniszter nagy hálára kötelezné ennek a szakasznak haladéktalan való életbeléptetésével a magyarországi kereskedőket.

Dr. Fodor Antal.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai tegnap délután lovag *Falk* Zsigmond elnöklete alatt együttes ülést tartottak, amelyen *Studinka* Ferenc olvasta fel *Oroszországba irányuló kivitelünk emeléséről* cimü értekezését. Ismertette Oroszország vámpolitikáját, amelynek az 1893-ban a francia vámtarifa életbe léptetésével bekövetkezett fordulópontja kivitelünk emelése és ezzel karöltve hazai termelésünk előmozditása érdekében előnyösen volna kihasználható. Ezt az előnyös helyzetet előadó statisztikai adatokkal világitja meg. Felsorolja azokat a cikkeket, amelyekre Oroszországgal való áruforgalmunk kiterjedhetne és részletesen foglalkozik azokkal az árucsoportokkal, amelyekkel Oroszországba való kivitelre számithatnánk; nevezetesen vas- és fémipari áruk, gépek, eszközök, elektroteknikai cikkek, gőzösök, uszályhajók, hidak, vasszerkezetek, gőzkazánok, turbinák, hütőtelep berendezések, vasuti kocsik; papirosáruk, fa és faáruk, keramit, agyag- és üvegáruk, bőr-, diszmüáruk, vegyészeti cikkek, gyümölcs, italok stb. Ismerteti ezután azokat a módozatokat, amelyeknek alkalmazásával kivitelünk emelését elérhetnők: a kereskedelmi utazóknak nagyobb számban való kiküldését, a Kereskedelmi Muzeum kirendeltségeinek szervezését, a vasuti és hajószállitás diitételeinek mérséklését, a konzulátusoknál magyarul tudó és a magyar ipar és kereskedelem érdekeit szivén viselő közeg alkalmazását. Mindezek a tényezők hathatósan előmozditanák azt, hogy Oroszország több mint 500 millió rubelt tevő beviteléből jelentékenyebb rész jutna reánk. A figyelemmel hallgatott, érdekes előadásért az elnök mondott köszönetet az előadónak. Ezzel az ülés véget ért.

Az Anker, élet- és járadékbiztositó-társaságnál (Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar") 1899. december havában benyujtatott 917 ajánlat 4,218.014 korona biztositott összegre és kiállittatott 873 kötvény 3,857.166 korona összegre. — A befolyt dijak összege 1,372.854 korona, a kifizetett károké 153.428 korona. — A 12 havi időszak alatt benyujtatott 10.273 ajánlat 55,468.660 korona — és kiállittatott 9484 kötvény 49,992.784 koronáról. Dijakért bevételett 14,650.176 korona. Károkért kifizettetett 2,491.234 korona. — A haláleseti biztositásoknál *A* osztalékterv szerint a nyereményosztalék az elmult évben az évi dij 25 %-át tette ki. A vegyes- és takarékpénztári biztositásnál *B* osztalékterv szerint az összes befizetett dijak 3%-a fizettetett ki nyeremény-osztalék gyanánt. A társaság vagyona 1899. december 31-én 130 millió korona. Biztositási állomány 487 millió korona. Eddigi kifizetések összege 210 millió korona.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 36.— korona pénzben, 36.50 korona áruban. *Bécsben* a nyersszesz ára 38.80 korona pénzben, 39.20 korona aruban.

Borjuvásár. 1900. évi január hó 19-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 396 drb, leölt

Öreg asszony nem vén asszony.

(42) — REGÉNY. —

Irta: GEROLAMO ROVETTA.

Meg kell halnia, nem maradhat ennyiben a dolog. Nem, semmi áron! Hogy mindennek véget vessen — — elmegy messze-messze, ki a tengerpartra, — — magával viszi Eliza leveleit és hajfürtjét — — egy ugrás — — és aztán jóéjszakát!

Végtelen nyugalom fogta el, amint képzeletében maga előtt látta, mint fog ő szép csöndesen elhalni a tenger hullámai közt.

De egyszerre csak ujra kezdett sóhajtozni, jajgatni és szenvedései a türhetetlenségig fokozódtak. Hideg verejték ütött ki egész testén. A pici, alacsony szobában fullasztó hőség volt. A moszkitók csapatostul vetették rá magukat és össze-vissza marták.

Nem tudta tovább türni a lelki és testi fájdalmakat. Kiugrott az ágyból, meggyujtotta a gyertyát, sebtében magára kapta a ruháit és sietett ki az uteára. A Márk-téren egy szélroham elsodorta a kalapját. Nehéz szivvel, szomoru ábrázattal szaladt Prandino utána, felfogta, meg sem tisztitotta, csak ugy csapta a fejére. Hiszen, ha Eliza már nem szereti — — bánta is ő!

Az ég felhős volt, a tér egészen sötét. A kietlen, elhagyatott Prokuráciák alá ment és leült a Florian előtt az egyik székre. Hiába reménykedett itt, a szabadban, sem könnyebbült a szive! Az a csuf boszorkány, az a d'Abala!

Csak ő volt mindennek az oka! Ő volt az, aki titkon mindig élesztgette a tüzet. Eliza, ő csak gyönge, akarat nélküli asszony, talán — —

— Nini, kit látok! A kis prefektus!

Prandino fölemelte fáradt, bánatos arcát és Badoerot látta meg, ki három-négy fiatal emberrel most jött ki a Florianból.

— Jó estét, Badoero!

— Hát te mit csinálsz itt egyesegyedül?

— Élvezem a jó hüvös levegőt!

— Jöjj velünk a Bauerbe.

— Bauernél már ilyenkor nincs nyitva, vetette közbe az egyik fiatal ember.

— Hát az se baj. Legfeljebb másik kávéházba megyek. Fel, fel! Jere velünk te is, szentimentális ifju, aki vagy!

Badoero karon fogta Prandinót és magával vonszolta.

— Proponálok valamit! Kopogtassunk be Emmácskánál, — szólt az egyik gavallér, — hogy Badoerot bosszantsa.

— Nem, nem, uraim, — felelt Badoero kissé erőltetett hangon, — ottan nincs számunkra hely! — Aztán megállott és bemutatta Prandinót: — Unokaöcsém, Ariberti Eriprando gróf.

A szokásos kölcsönös üdvözlések után a Bauer-féle sörcsarnok felé vették utjokat, Badoero karon vette Prandinót, kissé hátra maradt és halkan kérdezte: — Mondd csak, kedves prefektus, a grófnő szabadságolt ma estére?

— Nem értelek?!

Eriprando, aki nagyon is jól értette a kérdést, érezte, hogy a vér a fejébe száll.

— Megjött az őrnagy — — téged hát sétálni küldenek! De az ördögbe is, mi tévő légy? Ilyenek az asszonyok! Ha fiatal, ha öreg, mind elveszti a fejét, ha uniformist látnak!

— De kérlek — —

— Ez mindnyájunknak a sorsa. Neked is bele kell hát törödnöd, édes kis Prandinocskám!

Ariberti nem haragudott e szavak miatt a bácsira, de szivében Eliza ellen harag gyült, mely csaknem gyülöletté növekedett. Most először kezdte érezni, hogy közte és az asszony között mindennek vége.

De nem akarta Badoeronak elárulni, menynyire bántja a megaláztatás. Közönyt, csaknem jó kedvet tettetett. Sőt olyan ravasz volt, hogy Badoeronak kinyilatkoztatta, milyen à propos jött neki az őrnagy, hogy őt nagy zavarából kimentse. Azt nem tagadja, hogy valamikor szerette Elizát, de a szerelem bilincsei már terhére vannak. Egy szóval, megunta, hogy a kedvese nagymama, sőt meglehetősen fonnyadt szépségü nagymama legyen. — Mert ugy-e, hogy nagyon hervadóban van már szegény? kérdezte Badoerotól a kis kétszinü.

— Azt nem lehet éppen mondani, — felelte Badoero. — Igaz, hogy már nagyon erősödik, de jól konzerválja magát, és igazi müvészettel ezt hozzá, hogy magát fiatalitsa. Igy mondja legalább Emmácska.

Bauernál már természetesen zárva volt. Rosszkedvüen fordultak vissza és nem tudtak megegyezni, hogy mihez fogjanak. Az egyik ide akart menni, a másik meg oda és egyik sem határozott általános megelégedésre. Közben a Café Svizzeroba tértek be, ahol állitólag kitünő angol palacksört lehetett kapni.

Prandino, aki nagyon szomjas volt és aki a nedves, hideg téren átfázott, gyors egymásutánban két pohárról hajtott le, pedig érezte, hogy az italtól égni kezd a torka és a gyomra.

— Tudjátok, mit csináljunk? — ugrott fel hirtelen Badoero. — Üssünk agyon egy órácskát, játszszunk néhány játszma lansquenet-t.

— Jól van, de hol?

— Menjünk el Angelohoz.

— Hát fizessünk mindjárt és menjünk rögtön? — —

— Garçon! kiáltott a pincérnek Badoero, ki elsőnek állott fel.

— Tudod-e Badoero, kezdte Prandino, a te hires söröd meglehetősen komisz ital. Ugy ég tőle a gyomrom és az egész testem, mintha tüzet nyeltem volna.

— Nem tesz semmit. Egy párszor igy lesz, amig megszokod. Később majd annál jobban izlik. Az angol sörrel ugy van az ember, mint a szivarral; előbb meg kell szokni, csak azután esik jól.

(Folytatása következik.)

borju 128 db, bécsi élő borju 83 db, 31 db. horvát, növendék marha 11 darab, bárány élő 72 darab, leölt bárány —— darab. Árjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 72—80 f.-ig, I. r. 90—96 f.-ig, kivételes 100 f. kilónkint, leölt borju ——— f.-ig, I. r. 96—104 f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül bécsi leölt borju ——— f.-ig. Növendék marha 40—46 f.-ig kilonkint. Bárány élő ———, leölt bárány 10—14 koronáig páronkint. A vásár élénk volt, a felhajtott élő borjuk mind elkeltek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1900. évi jan. 18-án. Készlet 1053 darab. Érkezett 890 darab. Összesen 1943 darab. Eladatott 1303 darab. Maradt 640 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 76——81 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 76—82— koronáig. 320—380 klgr. sulyban 78——82 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 74——80 koronáig. Malacok 74—78 korona kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

Közlekedés.

Telefon Gyömrőn. A posta- és távirdaigazgatóság Budapest és Gyömrő között távbeszélő összeköttetést létesitett, amelyet már legközelebb átadnak a forgalomnak. A gyömrői posta- és távirdahivatalnál berendezett központ, mint nyilvános távbeszélő állomás is fog müködni és a Budapesttel összeköttetésben lévő helyközi távbeszélőbe kapcsolt összes környékbeli és belföldi helyközi távbeszélő központokban berendezett nyilvános állomásokkal és az előfizetőkkel is lesznek beszélgetések lebonyolithatók. A beszélgetési dij a környékbeli forgalomban öt percig tartó beszélgetés után egy koronát, a helyközi forgalomban pedig három percig tartó közönséges beszélgetés után két koronát, elsőbbségben részesülő sürgős beszélgetés után hat koronát tesz ki.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 19.

Mérsékelt kinálat és kedvező hangulat mellett 15.000 métermázsa buza került a forgalomba szilárdan tartott árakon. Néhány tétel finomabb minőségü áru magasabb árakat ért el. Tengeriben az irányzat szilárd, rozs változatlan maradt.

Eladatott:

Buza Tiszavidéki: 1600 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 300 mm. 80 k. 8 K. — f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 79·4 k. 7 K. 90 f., 1000 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 1000 mm. 79·2 k. 8 K. 12½ f., 1000 mm. 78·2 k. 8 K. 12½ f., 200 mm. 79 k. 8 K. 07½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07½ f., 100 mm. 78·8 k. 7 K. 90 f., 3000 mm. 79·5 k. 8 K. 15 f, 100 mm. 78·5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 76·8 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 50 f.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79·5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 50 mm. 79 k. 8 K. — f., 400 mm. 78·5 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 77·6 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77·6 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 60 f. 200 mm. 77 k. 7 K. 76½ f., 300 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 76 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 40 f., 150 mm. 75 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 71 k. 6 K. 80 f.

Bánáti: 500 mm. 75 k. 7 K. 42½ f.

Raktáráru: 1600 mm. 75 k. 7 K. 50 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 32½ f., 500 mm. 6 K. 30 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 05 f.

Tengeri: 100 mm. 4 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	kilós	50 kilogramm ár		kilós	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
tiszavidéki ó	75	7.45	7.50	79	7.80	7.95
» »	76	7.50	7.60	80	8.—	8.10
» »	77	7.65	7.65	81	8.10	8.20
» »	78	7.75	7.85	—	—.—	—.—
fehérmegyei ó	75	7.45	7.50	79	7.80	7.95
» »	76	7.60	7.69	80	8.—	8.10
» »	77	7.56	7.36	81	8.10	8.20
» »	78	7.75	7.85	—	—.—	—.—
pestvidéki ó	75	7.40	7.45	79	7.76	7.93
» »	76	7.45	7.55	80	7.[illegible]	8.[illegible]
» »	77	7.50	7.60	81	8.05	8.15
» »	78	7.70	7.8[illegible]	—	—.—	—.—
bánsági ó	75	7.45	7.56	79	7.15	7.90
» »	76	7.60	7.5[illegible]	80	7.95	8.05
» »	77	7.60	7.60	81	8.05	8.15
» »	78	7.70	7.85	—	—.—	—.—
bácskai ó	73	7.30	7.40	77	7.75	7.85
» »	74	7.45	7.60	—	—.—	—.—
» »	75	7.65	7.15	—	—.—	—.—
» »	76	7.65	7.87	—	—.—	—.—

Egyéb gabonaneműek			kilós	50 kilogramm ár	
				K-tól	K-ig
Rozs	uj	elsőrendü	—	6.20	6.36
»	»	másodrendü	—	6.05	6.15
Árpa	»	takarmány	—	5.65	5.70
»	»	égetni való	—	5.45	5.50
»	»	sörfőzésre való	—	—.—	—.—
Zab	»	—	—	5.3[illegible]	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	4.60	4.85
»	»	másnemü	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	11.50	12.25
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.80	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra 7.74—7.73—7.72—7.71
Buza (1900.) okt.-re 7.82—7.81—7.80
Rozs áprilisra . . . 6.43—6.41
Zab áprilisra (1900) . 5.06
Tengeri 1900. májusra 4.96—4.97
Repce augusztusra . 11.70—11.80

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra	7.72	pénz	7.73	áru
Buza októberre (1900)	7.80	»	7.81	»
Rozs áprilisra (1900)	6.41	»	6.42	»
Rozs októberre	0.—	»	0.—	»
Zab (1900) áprilisra	5.05	»	5.07	»
Tengeri (1900.) máj.-ra	4.95	»	4.96	»
Repce augusztusra	—.—	»	—.—	»

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.71— 7.72
Buza októberre (1900.)	7.81— 7.82
Rozs áprilisra (1900)	6.40— 6.41
Rozs októberre (1900.)	0.—— 0.—
Zab áprilisra	5.06— 5.07
Tengeri májusra 1900.	4.96— 4.97
Repce augusztusra	—.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A pénzviszonyok teljesen normális mederbe terelődnek s alapos kilátás van arra, hogy normális kamatláb fog világszerte érvényben maradni. Hogy ennek ellenére az értékpapirok árfolyamai még mindig szerény határok között mozognak, arra okot csupán a spekuláció bizalmatlansága szolgáltat, mely a délafrikai háboruban ezentul beállható komplikációktól félve, nem mer kellő engagementokba bocsátkozni.

A mai előtőzsde nyugodt lefolyásu volt, a helyi piacon sem mutatkozott különösebb érdeklődés.

A déli tőzsde változatlan külföldre kedvező lefolyásu volt. A helyi piacon eszközölt ügyletek csekély eltérést tártak elénk.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 747.—. Osztrák hitelrészvény 750.40—750.90. Osztrák-magyar államvasuti részvény 643.60—644.20. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 635.——645.—. Kereskedelmi bank 2875.——2880.—.

A déli tőzsde.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 746 ——747.—. Osztrák hitelrészvény 749.60—750.80. Osztrák-magyar államvasut 666.——666.50. Leszámitolóbank 502.50—504.50. Rimamurányi részvény 668.50—669.50.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 91.15—91.95. Budapesti Bankegyesület részvény 186.—. Lujza-gőzmalom részvény 273.——272.—. Salgótarjáni részvény 640.——636.—. Királyserfőzőtörzsrészvény 19. Városi villamos vasut részvény 340.— korona árfolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 749.60. Magyar hitelrészvény 746.—. Leszámitoló bank részvény 503.—. Rimamurányi vasmü részvény 669.—. Osztrák-magyar államvasut 643.—. Közuti vasut 666.50. Villamos vasut 340.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az arak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprószemü 52.——60.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 66.——70.— korona, nagyszemü 70.—76.— korona. Disznózsir: budapesti 48.50—49.— korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 40.——40.50 korona, 3 darabos 41.——41.50 korona, füstölt 46.——46.50 korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.75—15.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 20.——20.25 korona, 85 darabos 28.——28.50 korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25—13.50 korona, 100 darabos 19.25—19.50 korona, 85 darabos 27.——27.25 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.——17.— korona azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 19. (*A Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Buza tavaszra 7.89—7.88—7.89. Rozs tavaszra 6.79—6.76. Zab tavaszra 5.35—5.36. Tengeri május—juniusra 5.26—5.24.

A bécsi értéktőzsde.

A sztrájkmozgalom elterjedése és a miniszterváltozás mérséklő magatartást idézett elő az *előtőzsdén.*

A *déli tőzsde* változatlan maradt.

Zárlat teljesen üzlettelen, berlini magándisconto 4 százalék.

Bécs, január 19. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 98.65. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.20. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.20. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 125.50. Rimamurányi vasmürészvény 333.75. Magyar koronajáradék 95.—. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 99.—. Magyar hitelbank részvény 185.75. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 162.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 91.75. Magyar kereskedelmi bank 287.50.

Bécs, január 19. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%papirjáradék 99.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.—. 1860-iki sorsjegy 137.25. Osztrák hitelsorsjegy 394.—. Angol-osztrák bank 124.—. Bécsi bankegyesület 135.—. Osztrák-magyar bank 130.50. Déli vasut 25.—. Dunagőzhajózási részvény 72.25. Dohányrészvény 136.50. Császári és királyi arany 11.44. Német bankváltók 118.12. 4·2% ezüst járadék 99.55 Osztrák koronajáradék 98.95. 1864-iki sorsjegy 200.25. Osztrák hitelintézeti részvény 234.25. Unionbank 154.—. Osztrák Länderbank 115.85. Osztrák-magyar államvasut 134.—. Elbavölgyi vasut 124.25. Alpesi bányarészvény 276.—. 20 frankos arany 19.20. Londoni váltóár 242.25. Bécsi Tramway —.—. Az irányzat csendes.

Bécs, január 19. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 234.30 Magyar hitelrészvény 186.—. Angol-Osztrák bank 124.10 Union bank 136.25, Länderbank 145.25, bankegyesület 116.—, osztrák-magyar államvasut részvény 134.—, északnyugati vasut részv. 25.—, elbavölgyi vasut 124.25, dunagőzhajós részv. 119.—, alpesi bányarészvény 276.30, májusi járadék 99.80. osztrák koronajáradék 95.—, magyar aranyj. —.—, magyar koronajáradék —.—, német birodalmi márka készpénz 127.75, ultimóra .—, török sorsjegyek 118.05, rimamurányi vasmü —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—. Napoleon d'or 19.20. Lombard ——.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, január 19. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tőzsde eleinte a londoni tőzsde szilárdsága dacára kedvetlen volt, mert a Timesnak az a teheráni jelentése, hogy 30.000 orosz katona utban van Kusk felé, elkedvetlenitette a spekulációt. A bankértékek erre kissé hanyatlottak, ellenben a bányaértékek jobban tartották magukat. A második tőzsdeórában a kőszénértékek iránt nagyobb vételkedv mutatkozott, ami a többi értékpapir irányzatára is kedvezően hatott. Járadékok közül olasz Párisra szilárd, spanyol járadék eleinte gyöngült arra a jelentésre, hogy a szelvényből 12% levonását tervezik, de később az is javult. Vasutak szabálytalanok. Magánleszámitolási kamatláb 4%.

Berlin, január 19. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 99.25. 4% osztrák aranyjáradék 100.40. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 95.25. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.60. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 193.90. Általános villamossági Edison 257.40. Gelsenkircheni 194.50. Laura-kohó 260.20. 4·2% ezüstjáradék 99.—. 4% magyar aranyjáradék 99.40. Osztrák hitelrészvény 234 60. Déli vasut 27.60. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.45. 4% uj orosz kölcsön 99.30. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 94.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 158.25. Harpeni 205.35. Az irányzat egyenlőtlen.

Berlin, január 19. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 234.50. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Déli vasut 27.60. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschtiehradi.—.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, január 19. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 98.80. 1860. sorsjegy 142.25. Déli vasut 27.75. 4% osztrák aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 234.30. Osztrák-magyar államvasut 136 50. Olasz járadék 94.05. 4% magyar aranyjáradék 99.10. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, január 19. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 99.30. 4% osztrák aranyjáradék 100.30. Magyar koronajáradék 95.15. Osztrák-magyar bank 131.—. Déli vasut 27.80. Elbavölgyi vasut 124.30. Londoni váltóár 204.87 Bécsi bankegyesület 137.05. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 82.—. 4·2%-os ezüstjáradék 99.05. 4% magyar aranyjáradék 98.95. Osztrák hitelrészvény 234.50. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Északny. vasut 118.—. Bécsi váltóár 845.75. Párisi váltóár 813.16. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 277.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 19. (A *Budapesti Napló* tudóstójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 234.20. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 27.70. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék 94.15. Laura-kohó 259.30. Harpeni 205.25. Discont 194.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Szilárd.

Páris, január 19. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 100.10. Olasz járadék 93.15. Osztrák-magyar államvasut —.—. Francia törlesztb. járadék 99.35. 4% magyar aranyjáradék 99.25. Török dohányrészvény 285.—. Osztrák Länderbank —.—. 3½% francia járadék 103.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1240. Déli vasut —.—. 4% osztrák aranyjáradék 100.50. Ottomanbank 566.—. Párisi bankrészvény 1099. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 19. A sertésüzlet irányzata kissé kellemesebb. A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 82——83 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 87—88—— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 84—85 fillérig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 84——85 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 84——86 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 83——84 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 82—83— fillérig.

Sertéslétszám: 1900. jan. hó 17. napján volt készlet 20565 darab, 1900. január hó 18. napján felhajtatott —— darab, 1900. évi január 18. napján elszállittatott 879 darab, 1900. január hó 19. napjára maradt készletben 19684 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 19. —

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter Biszterszky Kázmér és Zimmerman Márton miniszteri számtiszteket miniszteri számellenőrökké, Bajtay Mihály és Fülöp János ideiglenes minőségü miniszteri számgyakornokat ideiglenes minőségü valóságos, továbbá Kubaskó József vallás- és közoktatásügyi miniszteri számgyakornokot, valamint Risz András és Wimmer József dijnokokat ideiglenes minőségü fizetéstelen miniszteri számtisztekké, végül Schneider Géza és Arpásy Kálmán dijnokokat ideiglenes minőségü dijtalan miniszteri számgyakornokokká, Micheller Istvánt a gyapjuminősitő intézetnél rendszeresitett hivatalszolgai állásra, az aradi jószágigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél Lukachich Gyula számellenőrt számvizsgálóvá nevezte ki, Valent Emil ideiglenes minőségü számtisztet pedig ezen állásában végleg megerősitette. — A szegedi itélőtábla elnöke Steuer György végzett joghallgató budapesti lakost a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki.

Névmagyarositások. Kiskoru Mandl Tibor felsőkereskedelmi iskolai tanuló és kiskoru Mandl Béla budapesti lakosok vezetéknevének Miklósra, kiskoru Richter Ödön felsőkereskedelmi iskolai tanuló budapesti lakos vezetéknevének Radványra, kiskoru Rosenberg Mayer felső kereskedelmi iskolai tanuló budapesti lakos vezetéknevének Szilágyira, kiskoru Schlesinger Árpád felső kereskedelmi iskolai tanuló budapesti lakos vezetéknevének Szirmaira, Carnatin Oktáv m. á. v. pályamunkás tövisi lakos vezetéknevének Kádárra, Vries Sebestyén Szilárd m. á. v. pályamunkás tövisi lakos vezetéknevének Orjasra, kiskoru Wágner Gyula tanitó ladományi lakos vezetéknevének Vadasra, Kubis Pál m. á. v. vonatmálházó aradi lakos, valamint kiskoru gyermekei Erzsébet, Jozefin, Pál és Julia vezetéknevések Kinizsire, Kamler József m. á. v. váltóőr marosillyei lakos, valamint kiskoru fia, József vezetéknevének Kovácsra, Szedlácsek Kálmán m. á. v. mozdonyvezető nagyszebeni lakos, valamint kiskoru gyermeke, Szidónia vezetéknevének Szászra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, január 19.

A nyugati maximum erősödve — a tegnapi depresszió helyén — egészen Oroszországig nyomult be a kontinensre és az északi maximum Finnország feletti centruma is erősödött. Az atlanti depresszió még mindig egy helyben vesztegel. Ezenkivül egy kis depresszió záródik a tyrrheni tenger felett.

Az idő csaknem mindenütt — de főleg közép Európában csapadékos. A hőmérséklet eloszlása csak jelentéktelenül változott. Nálunk az esőzés és havazás az éjjel csaknem általános volt, s legnagyobb mérvet a Dunántul és északnyugaton öltött.

A hőmérséklet általánosan emelkedett és csak a keleti Kárpátokban van fagypont alatt.

Kilátás: A lecsapódások szünése és valamivel hüvösebb idő várható.

Vizállás.

		jan. 19. méter	jan. 18. méter			jan. 19. méter	jan. 18. méter
Inn	Schärding	1.82	0.95	**Tisza**	M.-Sziget	0.60	0.55
Duna	Passau	2.93	1.76	»	Tekeháza	0.10	0.10
»	Linz	0.12	0.96	»	V.-Namény	0.35	0.81
»	Bécs	0.45	1.20	»	Tokai	3.32	5.27
»	Pozsony	1.50	1.31	»	Tisza-Füred	3.08	3.50
»	Komárom	1.64	1.69	»	Szolnok	3.64	4.—
»	Budapest	1.32	1.56	»	Csongrád	2.93	3.28
»	Paks	0.—	5.40	»	Szeged	3.78	4.31
»	Mohács	3.67	3.92	»	Török-Becse	2.97	3.16
»	Gombos	2.98	3.19	»	Titel	0.—	3.50
»	Ujvidék	2.81	3.—	**Ondova**	Bártfa	0.62	0.68
»	Pancsova	3.27	3.28	**Topolya**	Hoór	0.40	0.40
»	Orsova	3.52	2.55	**Bodrog**	Zemplén	2.85	2.82
Morva	Magyarfalva	1.42	1.41	**Sajó**	Zsolca	1.82	1.92
Vág	Zsolna	0.40	0.40	**Hernád**	H.-Németi	0.19	0.32
»	Trencsén	0.13	0.44	**Berettyó**	Margita	0.56	0.55
»	Szered	0.64	0.72	»	B.-Ujfalu	0.28	0.24
Rába	Sz.-Gotthárd	0.04	0.10	**Körös**	Csucsa	0.—	0.12
»	Sárvár	0.40	0.41	»	N.-Várad	0.—	0.03
»	Győr	2.02	2.10	»	Belényes	0.80	0.—
Dráva	Pettau	0.—	0.50	»	Tenke	0.72	0.22
»	Zákány	0.18	0.33	»	Gurahonc	0.34	0.30
»	Barcs	0.05	0.04	»	Borosjenő	0.24	0.10
»	Eszék	1.28	1.39	»	Békés	1.64	1.48
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.30	»	Gyoma	1.92	1.88
Száva	Zágráb	0.—	0.8-	**Maros**	Gy.-Fehérvár	0.06	0.—
»	Sziszek	3.93	3.61	»	Branyicska	0.48	0.56
»	Mitrovica	5.24	5.28	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.15	0.18	»	Arad	1.02	0.92
»	Szatmár	0.86	0.82	»	Makó	0.—	0.70
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.24	**Temes**	K.-Kostély	0.76	0.50
Latorca	Munkács	0.10	0.10	**Béga**	Kiszető	0.78	0.71
Laborca	Homonna	0.—	0.—	»	Temesvár	0.12	0.18
Ung	Ungvár	0.—	0.—	»	Becskerek	0.60	0.—

Kiváló alkalom kelengyèk

olcsó beszerzésére.

A n. é. vevőközönség b. tudomására hozom, hogy mindazon árukat, melyek az **üzletemben kiütött tüz** alkalmával, főleg oltás közben, a

viztől megsérültek,

mai naptól kezdve minden elfogadható áron kiárusitom.

Felkérem **a tömeges és kelengye bevásárlókat,** hogy vásárlásukat a **hét három utolsó napjára** halasszák, midőn a kisebb vásárlók szükségleteiket már beszerezték. — Rendeléseket, ugy mint eddig is, **a legrövidebb idő alatt** a legpontosabban **elkészitek.**

Kiváló tisztelettel

Preisach Vilmos

Neurath Adolf veje

V., Bécsi-utca 9. V., Erzsébet-tér 7.

VÉR-PIROS faj-narancs

helyben száza 2.50, 3, 4 és 5 forint. Vidékre vasuton szállitva egy eredeti láda 150—160 darab 4 forint 75 krajcár.

5 k. postacsomag:
- Vérpiros fajnarancs ... 1.75
- Vérpiros muscatnarancs 2.—
- Messinai faj-narancs — 1.40
- Jaffa, óriás narancs — 1.40
- Mandarin narancs 50 drb 2.—
- Citrom szép tartós ... — 1.20
- Maróni görzi 1.35
- Carfiol, olasz 5—6 rózsa 1.40
- Orosshal, 1 hordó 60 drb 1.40
- Alma erdélyi faj 1.60
- Jamaika-rum 5 kl. üveg 5.—
- Idei burgonya máltai — 1.10
- 1 k. datolya tuni i... — ... 0.80
- 1 k. muskát datolya francia 1.30
- 1 k. cukros gyümölcs „ 1.80
- 1 k. Malaga-szőllő legszebb 1.40
- 1 k. Salon-bonbon 1.20 és 1.60
- 1 k. Csokolád-bonbon creme 1.80
- 1 k. Francia mandula — ... 1.60
- Füge igen finom ... — — —.40
- Giardinetto finom vegyes déli-gyümölcs kilós doboz... 1.40
- Csokoládé fin. vanil. félkiló —.70
- Szalon-bonbon, kilója 1.20 és 1.60
- Szultán-kenyér darabja ... ... —25.

Tea

¼ kilós doboz:
- Orosz családi tea — ... 1.50
- Császár kev. tea legfin. 2.—
- Udvari keverék tea ... 3.—
- Törmelék tea igen fin. 1.—
- Teasütemény 1 doboz ... 1.—

Rum
- Rum, finom családi 1 üveg 1.—
- Jamaika-rum 3 csillagos ... 1.50
- Ananász-rum legfin. angol — 2.—
- Fejedelmi rum, angol ... — 2.40
- Cognac, magyar finom 1.50
- Cognac, Martell Medicinal — 4.—

Kávé
- Jamaika, legfinom., kilója 1.25
- Cuba-portorico — — 1.40
- Cuba igen finom — — — 1.80
- Cuba-Potosi legfinomabb 2.10

- Sardinia, 15, 25, 35, 65 és — —.90
- Tengeri rák (olló és fark) 1 doboz 65 kr., nagy dob. 1.20
- 100 darab bajor csiga ... ... 1.—
- Caviar ¼ üveg doboz 1.50
- Debr. kolbász, valódi klja — 1.20
- Bécsi virstli, val. párja 8 és —.12
- Imperialsajt legfin. 6 drb — 1.20
- Gorgonzola, valódi, kilója — 1.50
- Camenbertsajt valódi, 1 drb —.60
- Trappista sajt 1. kilója — ... 1.60
- Liptói turó 1. bödön 50 és... —.96

Az áruk vegyesen is rendelhetők. Vidékre mindent fagymentesen ingyen csomagolva küldök utánvéttel.

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari füszerkereskedő

Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Mercur

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

290,000 korona nyerhető:

1 drb 3%-os Osztr. földhitel-sorsj.-igérv. Huzás 1900. február hó 15-én. **Főnyeremény 90,000 korona.** — kor. 3.50

1 drb 3%-os Magy. Jelzálog-sorsj.-igérv. Huzás 1900. január hó 25-én. **Főnyeremény 200.000 korona.** — kor. 4.—

kor. 7.50

A kettő együtt csak **6 korona 50 fillér.**

Most jelent meg!

Szellem, Erő, Anyag

Szellemválasz Büchnernek Kraft und Stoff

cimü könyvére.

Irta **Adelma,**

forditotta **Tóvölgyi Titusz.**

Ára 3 korona.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában BUDAPEST, József-körut 18. sz.

Emmerichi Kávé-pörkölők

Több mint **41,000** darabot szállitottunk.

a **legismertebbek** és **leghasználtabbak**, mivel **müködő képességük és hasznosságuk** ki van próbálva. Szállithatók: 3, 5,8, egész 100 kg. tartalomra, kézi- és gép-üzemre. Legujabb szerkezetek **Szabad. GYORSPORKÖLÖK** exhausztorral, gőzmentesen pörkölt és gőzmentesen hüt. Előnyös **szabad. GYORSPÖRKÖLŐK** kézi üzemre.

Szabad. gáz-kávépörkölők ⅛, ¼, ½, 1 egész 40 kg.-ig. **Müködőképes őrlők kávénak, füszernek, drógáknak stb.**

Emmerichi gèpgyár és vasöntő

van Gülpen, Lensing & von Gimborn EMMERICH, Rhein.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAPlan PAPlan PAPlan

- 1 összehajható vaságy 3 matráccal 10.—
- 1 drb rouge paplan 1.70
- 1 „ cachmir paplan 2.50
- 1 „ satin cachmir paplan 3.50
- 1 „ atlasz cachmir paplan 4.80
- 1 „ atlasz selyem paplan 7.50
- 1 „ fodros atl. sely. paplan 12.—
- 1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül 1.20
- 1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő 1.80
- 1 drb flanel takaró pokróc 1.80
- 1 drb jó lópokróc 1.50
- 1 acél sodrony ágybetét 5.—
- 1 tengerifü fejvánkos 1.—
- 1 levarott szalmazsák 2.20
- 1 „ matrác 3.80
- 1 Crin de Afrique matrác 4.50
- 1 lószőr „ 12.—
- 1 párnázott ruganyos matrác 16.—
- 1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
- 1 ablak tunis függöny 1.50
- 1 bouret ágyteritő 2.20
- Futószőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-, ágy- és asztalteritő stb. nagy választékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem tetsző árukat kicseréljük, vagy a pénzt visszaadjuk

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mü- és kötszerész

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos- sebészi és betegápolási tárgyakban.

Saját találmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

hasköto, görcsér elleni gummiharisnya, orthopaediai készülékek, müllábak e kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Berguerand fils páriei gyárából.

Utánzás ellen védve 14302. sz. a.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Durbints sógor

Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lórul is, gyesznórul is, miért ne löhetne könyv a sógorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatoskodik, benne van a sógor tzethalála is mög más efféle kesörves történetök.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körut 18.

!! Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól !!

Antiszeptikus hygienikus

HOLGY-ÓVSZER.

Teljesen biztos hatással.

Használatban kiméletes és nem kellenek többé semmiféle gyöngédtelen és ártalmas gummi- és spongyacikkek.

Ara 1 doboznak, használati utasitással **1 frt 50 kr.** Postautalványon előleges **1 frt 75 kr.** beküldése után **bérmentve kapható a föltalálónál:**

László József gyógyszerész

Maros-Ujvár (Erdély).

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógytára Király-utca és KERPEL LIPÓT gyógytára Lipót-körut 28.

!! Orvosilag igen ajánlva !!

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel **férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit,** makacs **bőrbajokat és az önfertőzésből** támadt **idegbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., **(Dohány-utca sarok, I. emelet).**

Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek.

Rendelés délelőtt 9—2-ig, este 6—8-ig.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. böröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérnemüek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor.

Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. évi jan. havában.

Az igazgatóság.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

abunszkája Mária kisasszony a szentpétervári csá-
ári szinház jellemtáncosnőjének és Marzagora
rmand ur, a milanoi Scala szinház tagjának
vendégfellépte.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta Leoncavallo. Forditotta Radó Antal.

Személyek:

edda	Pewny I.	Silvio	Takáts
onio	Larizza	1. pór	Ney B.
onio	Várady	2. pór	Juhász
eppe	Kiss		

Utána:

Babatündér.

átványos ballet 1 felvonásban. Szerzették Hassreiter és Gaul. Zenéjét irta Bayer.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

Félemberek.

Szinmü 3 felvonásban. Irta Malonyay Dezső.

Személyek:

n Béla	Ivánfi	Radó	Császár
anka	Alszegi	Ormándy	Náday
ona	Ligeti	Braun	Mihályfi
svayné	Márkus	Kende	Zilahi
edeon	Bercséuyi	Szobaleány	Batizfalvy

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

Az ég madarai.

gjáték 3 felvonásban. Irták Eugéne Labiche és Delacour. Forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

andinet E.	Vizvári	Blandinet F.	Ujházi
enriette	Paulayné	Tiburce	Náday B.
eonce	Dezső	Aubertin	Egressy

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

Szecesszió.

atirikus korkép 5 felvonásban. Irta Lavedan. Forditotta Ambrus Zoltán.

Személyek:

ostardné	Hunyady	Alice	Varsányi
aul Gostard	Fenyvessi	Buranty	Tapolczai
abosse	Szerémy	Gambe	Győző
abossené	Mátrainé	Rendőrbiztos	Gyöngyi
obette	Lánczy	Jacob	Bárdi
iquiqui	Boros F.	Róza	Munkácsi

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irták Hicks és Nicholls. Forditották aczíány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzették Monkton és Caryll.

Személyek:

ord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Küry Kl.
ady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács M.
tanley Ed.	Szirmai	Carmenita	Hegyi A.
orottya	Radványi	Alice	Kápolnai

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

Az asszonyregement.

Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzette: Rosenzweig Vilmos. (Rendezte: a szerző, karnagy: Hamvas Béla.)

Személyek:

zerencsy	Rózsahegyi	Boriska	Fenyvessi
zaky	Margó Z.	Annuska	Hében
ariska	Gombaszögi	Mandl Manó	Sziklai
uliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kerepesi-ut 21.

Szombat, 1900. január hó 20-án.

olymosi nyilv. joggal felruházott szinésziskolájá-
ak gyakorló előadása. Tanár Németh József és Sztojanovits Jenő.

Lili.

Zenekes szinmü 3 felvonásban. Irták: Hennequin és Millaud. Forditották Fái J. Béla és Evva Lajos Zenéjét szerzette Hervé.

Kezdete délután 2½ órakor.

Este fél 8-kor:

A vas.

Kulturtörténelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid müve nyomán.

Szabadalmak kieszközlésénél és értékesitésénél olcsón közbenjár **Lázár Albert** okl. gépészmérnök Budapest, VI., Kazinczy-utca 46. szám.

Házasulandók figyelmébe

a m. kir. fémjelző hivatal által próbával ellátott ékszerek, nevezetesen brilliánt fülbevalók a legfinomabb kivitelben, gyönyörü gyürük és brocheok, valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakövekkel ellátva, finom és nagyon jó uri és női órák nagyon szép müvü aranyláncokkal, megrendelhető

Schönwald Imre arany és ezüst áruk gyárában Pécsett, — Rendelkezésre választék küldemények 30000 frtig.

1900. évi Farsangi Idényre

Báli kelmék

nálunk a legujabb és legszebb kivitelben kaphatók u. m.:

Fehér ajour batiszt ... Mtr. ára **20** kr.
Francia himzett batiszt petyes és virágos ... Mtre **35** kr.-tól feljebb.
Himzett ruhák fehér és ecrü szinben egy teljes ruha ... **4.90**
Himzett ruhák rózsaszin, kék és más szinben ... **6.—**
Szines francia batiszt a legdivatosabb mintákban ... Mtr. ára **35** kr.-tól feljebb.
Tarlatán dupla széles, ezüst szálakkal beszőve ... Mtr. ára **30** kr.
Selyem gazierok minden szinben ezüst csikkal ... Mtr. ára **65** kr.
Selyem gazierok himezve, plissé, gouvre, ezüst vagy arany csillagokkal **90** kr.
Atlaszok minden szinben Mtr. ára **58** kr.
Moire Antique legszebb báli szinekben ... Mtr. ára **85** kr.

Fischer D. és társai

Budapest, IV., váci-utca 3.

(a volt Hirsch testvérek-féle helyiség)

Mintákat kivánatra bérmentve küldünk.

Kérjük a pontos cimre ügyelni.

KÉPES levelező lapok

Magyar müvészek ujabb alkotásai után.

Finom fénynyomat. Hazai készitmény.

Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátyoltánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefere és Szerelmi dal.
Neogrády Antal: Vesztett boldogság.
Senyei Károly: Szökőkut, Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem étel.
Telcs Ede: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birák.

20 darab ára **1 frt** bérmentes küldéssel.

Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában VIII. József-körut 18. szám

Ifjusági iratok

soha nem hallott árban!

(Uj könyvek).

!Uj kiadás!

Jules Verne:

Nemzeti lobogó ... —.50
Uszó sziget 2 kötet 1.—
Jégsphynx 2 kötet 1.—
Győzedelmes Robur —.50
Robinsonok iskolája —.50
Kárpáti kastély ... —.50
Egy sorsjegy ... —.50
A lángban álló szigettenger ... —.50

Összesen: 5 frt.

Diszes kemény kötésben.

Megrendelhető:

„Budapesti Napló“ kiadóhivatala József-körut 18. szám.

Fiumei Kávébehozatali Társaság

Fiume.

Kávé.	Tea.
4½ kg. Manilla 6.07 frt.	¼ kg. Császr. kev. 1.40 frt.
4½ kg. N. Cuba 6.39 frt.	¼ kg. Imperial 1.60 frt.
4½ kg. Modjokerto 7.87 frt.	¼ kg. Öt fajta legf. tea, vegyitve 2 frt.
4½ kg. Soerabaja 8.55 frt.	A tea a kávéhoz csomagolható.
4½ Pompás keverék Cuba, Ceylon, Menado 7.42 frt.	Minden elvámolva és bérmentve minden más költség nélkül, utánvéttel.

Az ország legnagyobb ilynemü vállalata.

Árjegyzék ingyen.

Mégis csak legjobb a **KÁVÉ és TEA** közvetlen a tengeri hajóról, **FIUMÉBÓL.**

FRATELLI DEISINGER cégtől.

A szétküldés 5 kg-os zsákokban is.

Árjegyzék bérmentve.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! **Ma** **Ujdonság!!**

Der Aushilfsgarçon

énekes bohózat Leitner H.-tól. Zenéje Knoch A.-tól.

10 órakor **Előzőleg** **10 órakor**

zenzációs ujdonság!

Egy karambol okai.

Eredeti magyar bohózat, a vasuti életből. Irta egy forgalmista.

„Der Namenstag der Frau.“

Továbbá:

Nandar

francia excentrique-duo.

Erkély incognito páholyok.

Kitünő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Budapest kávéház Andrássy-ut 27. sz.

a legmodernebb stylusban ujonnan átalakitva. Ma és mindennap **Banda Marci és fiai** hangversenyez.

Tisztelettel **Rosenberg Lajos,** kávéház tulajdonos.

PETANOVITS **Metropole-szállója.**

Ma este **Ifj. Oláh Józsi** kedvelt zenekara játszik. Szinház után teljesen friss vacsora. A gyönyörü téli kerten kivül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas diszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma szombaton, január hó 20-án

első nagy

álarcos bál.

Nagy meglepetések.

Nemzetközi hirességek találkája.

Álarcos diszmenet.

Három zenekar, a 32. gyalogezred teljes zenekara, karmesterük személyes vezetése mellett, Munczy Lajos és a nagy házi zenekar.

Kezdete este 9-kor. Bálijegy 1 frt.

Bálijegyek kaphatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartőzsde, IV. Károly-körut 26.

Holnap vasárnap, két előadás

szenzációs uj müsorral.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.

Végeladás!

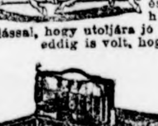

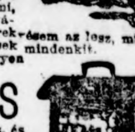

22 év óta fennálló, jó hirnévnek örvendő szijgyártó-, nyerges és böröndös üzletemet felhagyom. Óriási áruraktáramat, mely csak a legszolidabb, tartós és izléses árukból áll, leszállitott árakon elárusitom, melyre van szerencsém a nagyérdemü közönséget és tisztelt vevőimet alázatosan felkérni, hogy szerencséltessenek még egy bevásárlással, hogy utoljára jó árummal olcsón kiszolgálhassam. Törekvésem az lesz, mint eddig is volt, hogy a legjobb kiszolgáltatásban részesitsek mindenkit. Képes árjegyzék, civil és katonai, ingyen és bérmentve.

SZIGETI LAJOS

szijgyártó, nyerges és böröndös. Cs. és kir. udv. szállitó. — Ő fensége József főherceg és Coburg herceg udv. szállitója.

BUDAPEST, VIII. ker., Muzeum-körut 10.

Sneidig egyenruhákat

készit

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

KÖHÖGÉS REKEDSÉG és HURUT ELLEN

A LEGJOBB A RÉTHY FÉLE

PEMETEFÜ CUKORKA

Egy doboz ára 30 kr.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláirásom látható.

Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán.

MINDENÜTT KAPHATÓ

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvétetnek a
BUDAPESTI NAPLO
részére
a kiadóhivatalban
József-körut 18.,
valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében. Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Nyolc év.
Édes boldogságom! Otthon vagy már? Kimondhatatlanul vágyódom utánad! Karácsony estéjén majd meghasadt a szivem, ugy fájt. Talán nem gondoltál rám? Mást szerettél meg? Örök szerelemmel csókol — ád. 5602

Drága szerelmem.
Irántad érzett hüséges szerelmem olthatatlan és őszinte. Sokat foglalkoztam veled és ha ugy elgondolkodom néha, amidőn látom szépséges arcodat, öröm és bánat fog el egyszerre. De hiszem, hogy mire visszajő a kikelet, az majd csak boldogságot lelhet. Csókol a te kis Mindened. 5606

Fiatal, szép
előkelő hölgy, ismeretség hiányában, ez uton keresi egy vagyonos ur barátságát. Levelet „Egyetlen" jeligével továbbit a kiadóhivatal. 5607

„S"
kedves jó kicsikém! Nagyon örültem a viszontlátásnak és nagyon tudom magát megbecsülni, bár másoknak erről értekezést nem tartok. Levelei mindig kedvesek, irjon és adjon nekem hozzá alkalmat! Hü **Azra.** 5605

Hüség.
Levelemet válaszra sem méltatja. 5603

Kitünő zongora
és énekmesterné még rendelkezik néhány órával, esetleg francia és angol órákat is ad. Cim „M. S." jelige alatt a kiadóhivatalba. 5604

Több évi
gyakorlattal biró önálló mérlegképes könyvelő, ki tökéletes magyar-német levelező, azonkivül sokoldalu szakismerettel bir és kitünő referenciákkal rendelkezik, keres helyben vagy vidéken megfelelő alkalmazást. Szives ajánlatokat „Bilanz-Routine" alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2736

Kerestetik
idősebb pedagogiai nevelőnő, ki zongorázni tud és 2 nyolc éves gyermeket vizsgára előkészit. Cim a kiadóban. 2726

Jelesen
érettségizett müegyetemi hallgató, ki gyorsirásban és nyelvekben jártas, házitanitói állást, esetleg más neki megfelelő állást keres. Szives ajánlatok a kiadóba kéretnek „Teknikus" cimen.

Gyermekleány.
Uri házhoz két egész kis leánygyermekhez jó házból való leány, gyermekkertésznőnek kerestetik, ki a gyermekápolást, varrást és egyéb apróbb házi teendőket jól érti. Cim a kiadóhivatalban. 2732

Irodaszolgai
vagy portási állást keres egy 29 éves erőteljes fiatal ember, ki ily minőségben már több évig alkalmazva volt, a fővárosba 15 éve van és nagy ismeretséggel s legkitünőbb bizonyitványokkal bir. Cime a kiadóhivatalban. 2699

Egy óvadékképes
ember, ki egy nagyobb biztositó intézetnél mint pénzbeszedő alkalmazva volt, pénzbeszedő, raktárnok vagy hasonló bizalmi állást keres. Óvadék 1000—1500 forintig. Cim a kiadóban. 2703

Boltiszolga
vagy más hasonló állást keres szorgalmas, 28 éves fiatal ember. Cime a kiadóhivatalban. 2728

Gépirónő
ki a magyar és német gyorsirászatot tökéletesen érti, ajánlkozik irodába kezdő fizetéssel. Cim a kiadóhivatalban. 2722

Óvadékképes
29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnoka, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona." 2723

Kisasszony,
ki az elemi osztály tantárgyainak tanitásában valamint a nevelésben jártas és jó évi bizonyitványnyal rendelkezik azonnali délután alkalmaztatást keres. Cim a kiadóban. 2704

Gyorsirászat,
Magyar, ugyszintén **német gyorsirászatban kiképez okl. gyorsirástanár.** Cime a kiadóhivatalban megtudható. 2714

Kereskedelmi
iskolát végzett könyvelőnő, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végezte, kitünő irással bir állást keres. Cime a kiadóhivatalban. 2705

Okl. izr. tanitó,
ki a héberben is jártas, gyenge tehetségü gyermekeket sikerrel oktat, még néhány szabad órával rendelkezik. Szives megkereséseket „Tanitó 30." jeligére kiadóhivatalba kérek. 2718

Ügyvéd urak!
Irnoki minőségben ajánlkozom havi 30 frt fizetés mellett. Esetleg félnapra is elvállalok alkalmazást. Ajánlatok „Irnok" cimen a kiadóba kéretnek. 2716

Könyvelőnő,
ki hosszabb ideig nagy cégeknél volt alkalmazva s kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 7242

Kiadó
4—5 szobából álló lakás, egy üzlethelyiség, a belvárosban. A lakás azonnal az üzlethelyiség május hó elsejére. Cim a kiadóhivatalban. 2720

Elegáns
ruhákat készit kitünő szabónő mérsékelt dijazásért. Cim a kiadóhivatalban. 2711

Megveszem
az „Universum" és „Gartenlaube" mult évi folyamait. Cim a kiadóhivatalban. 2730

Jókai
összes müveit óhajtom megvenni olcsó áron. Cim a kiadóban. 2729

50000 korona
2—3 elsőrendü házra, II-ik tételre kölcsön adatik. Ajánlatokat „B. S." jelige alatt a kiadóhivatal elfogad.

Üzlethelyiség
a főváros legélénkebb helyén azonnal átadó. Ugyanott egy kis ház eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2600

Házmesternek
ajánlkozik egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 2712

Félnapi
foglalkozást keres VIII. gymnásiumot végzett fiatal ember. Ajánlatok a kiadóba kéretnek „Félnapi foglalkozás" cimen. 2717

Boltihelyiséget keresek az Erzsébet-köruton
a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J." jeligével e laphoz küldendők. 2713

Elegánsan
butorozott utcai szoba külön bejárattal, a Kerepesi-uton, a Nemzeti szinház közelében 1—2 urnak azonnal vagy január elsejére kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2642

Kossuth Lajos
életnagyságu kitünő mellképe (kézfestés) diszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685

25 forintért
teljes ellátást külön bejáratu szobával, kap egy ur az Erzsébet-köruton. Cim a kiadóhivatalban. 2733

Szegedtől 10 percnyire
az országut és vasutállomás közvetlen közelében 300 hold kitünő termőföld, gazdasági épületekkel, esetleg instrukcióval, kedvező feltételek mellett bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. Közvetitők dijaztatnak. 273c

Mentő-szikla növénytea
törvényesen védve, mint vértisztitó páratlan gyökeresen gyógyit bármily régi köszvényt, csuzt, rheumát. Egy doboz ára 2 korona. **Lux Mihály droguistánál,** Budapest, Muzeum-körut 7/k. szám. 5574

Első budapesti
Kávémagazin
szétküldési osztálya
kávé
olvámolva és bérmentve.
Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

$4^1/_2$ kg.	Kuba	6.50
$4^1/_2$ kg.	Mocca	6.50
$4^1/_2$ kg.	Jáva	6.50
$4^1/_2$ kg.	Gyöngy	6.50
$^1/_4$ kg.	Csász. kev. tea	1.50
$^1/_4$ kg.	Karaván tea	1.40
$^1/_4$ kg.	Törmelék tea	—.90

A legjobb szivarka hüvelyeket
árusitja az **Uránia** szivarkahüvely bizományi raktár **Budapesten, Kertész-utca 35.; Árjegyzékek ingyen és bérmentve.**

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Zólyom állomáson az uj mühelyi telepen munkás étterem, tüzoltó szertár, portáslak és árnyékszékből álló épület létesitése végett szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Miskolcon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőség épitési és pályafentartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. em.) és a Zólyomban székelő zólyomi osztálymérnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi január hó 31-én, déli 12 óráig kell benyujtani alulirott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-utca 29. I. em.)

Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal kell benyujtani:

„Ajánlat Zólyom állomás uj mühelytelepén munkás étterem, tüzoltó szertár stbből álló épület létesitésére vonatkozó munkálatokról."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1900. évi január hó 30-án, déli 12 óráig, 600, azaz hatszáz korona bánatpénzt kell a m. k. áll. vasutak miskolci üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Miskolc, 1900. január hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

Utánnyomás nem dijaz'.

Éppen most jelent meg:

A magyar színmüvészet

Szerkesztette:
B. Virágh Géza.
Előszóval ellátta:
Rákosi Jenő.
Gyönyörü diszmü 250 képpel.

A legjelesebb irók cikkeivel és az összes szinészek és szinésznők önéletrajzával.

Ára diszes vászonkötésben 5 frt.
Megrendelhető a
‚Budapesti Napló'
kiadóhivatalában
József-körut 18.

Baranyamegye nagybirtokosai
által alapitott **Pécsi tejcsarnok** országos hirü **tejtermékeiből 3 forint utánvét mellett bérmentesen szállit finoman és gondosan csomagolt: 6 drb csemege, 6 drb imperial, 6 drb pikáns sajtot és 1 kiló legfinomabb teavajat** $^1/_4$ **kilós darabokban, csakis édes tejszinből naponta kétszer köpülve.**
Megrendelések cimzendők:
Pécsi tejcsarnok, Pécsett.

CSAK

ez a legjobb a gyomornak

Egészségesek és gyomorbetegek, fölnőttek meg gyermekek csak ezt a készitményt használják jó gyomruk rendben tartására, rossz emésztésük javitására.

1 eredeti doboz zsebdobozzal és kanállal . . . . **1 frt — kr.**
1 egyszerü tartalékdoboz . — **frt 85 kr.**

Főraktár:
LUX MIHÁLY
drogua, vegyi- és illatszerüzletében
Budapest, Muzeum-körut 7. szám.

Kapható még: Bayer Antal gyógyszerésznél, Kerpel Vilmos Lipótköruti gyógytárában, Neruda Nándor, Molnár és Moser, Petrovits Miklós droguistáknál.

Ördöngösen pikáns tréfás-holmi ujdonságok.

Anarkista bomba	15	kr.
*Hát nincs itt szék?	80	kr.
A leányfogó	20	kr.
Amerikai [illegible]erősitő	60	kr.
*Árnyék medaillon (Ádám és Éva)	25	„
Ijesztőgép	40	„
Az óriás-szörnyeteg (ámulatos)	40	„
X-sugár kő zülék	25	„
Repülő szalámi-kolbász (Karton)	50	„
Fecskendő tréfás fotografus	30	„
Szoba léggömb 10 drb	25	„
*Titkos fényképmappa	30	„
*Kiáltó Mimi (fonográf)	50	„
*Khinai gummifej (pneumatikus)	35	„
*Asszonygyülölőknek való szer	80	„

Nagy választék parókákban, álorrokban és álszakálakban.
Tombolának és tréfás bazároknak mesésen olcsó összeállitások.

10 db	20 db	30 db	50 db
1.80 frt	3.20 frt	4.50 frt	7 frt

A (*) csillaggal jelölt tréfás holmik csak uraknak valók.

Tréfás cikkek tárháza
„Zum Defregger"
Rix Antal
Bécs, I., Kärntnerstr. 56.

Legujabb képes tréfás-cikk-árjegyzék (15. szám) ingyen és bérmentve.

Remington-
irógép- és gyorsiró-iskola

„Az Országos Magyar Gyorsiró-Egyesület" gyorsiró tanfolyamain folyó hóban **özv. Mezeyné Bányai Amanda okl. tanitónő** személyes vezetésével **uj magyar levelező-, vita- és német kurzusok** kezdődnek. **A Remington-gépirási** és ezen **gyorsirási** tanfolyamokra jelentkezőket korlátolt számban felvesz:

Glogowski és Társa,
Erzsébet-tér 16.

Zálogházi
cédulákat veszek.
Eladok
13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kölóggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.
Grünberger Armin Béla
örökösei Budapesten,
IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszu óriási Loreley-hajammal, a magam találmányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghiresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegitésére, uraknál gyarapitja a teljes erős szakáll növését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömöttséget ad és megóvja a korai megőszüléstől a legkésőbb vénkorig.

I tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postai utánvét mellett az egész világba a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők.

Csillag Anna,
BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Köznép-osztály,
Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-kabát 4 [illegible]
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKA[illegible]
Kristóf-tér 2. I-ső emel[illegible]

ERENYI-féle
Ichtiol-Salicyiből egy [illegible]gely megszüntet: **börvis**keteget, mindennemü s[illegible]mörbetegséget, börkü[illegible]get, izzadást. Szangal[illegible]
Artalmatlan. 18[illegible]

Köhögésnél,
rekedtségnél vegyen [illegible] **krért Réthy-féle** pemet[illegible] fücukorkát.

Uri Havelock
7 frttól,
Női Havelock
9 frttól,
Fiu Havelock
4 frttól,
Leàny Havelock
5 frttól **feljebb.**

A legjobb csak
a tirolinál
Justitz Leopold,
lodenruha-specialista
BECS,
IX., Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.

A tanitók egylete házának az osztr. tourista, a touring club és számos kerékpár egylet stb. szállitója.

		frt
LODEN	városi öltöny	12.—
LODEN	menesikoff	12.—
LODEN	hajtóköpeny	12.—
LODEN	tourista-öltöny	12.—
LODEN	molnár-öltöny	10.—
LODEN	sütő-öltöny	12.—
LODEN	öltöny malomtulajdonosoknak	12.—
LODEN	erdész-öltöny	16.—
LODEN	erdőkerülőnek	10.—
LODEN	vihargallér	5.—
LODEN	gamasni	2.50
LODEN	viharköpeny	5.—
LODEN	kerékpáros gallér	5.—
LODEN	dress sapkával minden szinben	10.—
LODEN	iskola-öltöny	8.50
LODEN	iskola-köpeny	4.—
LODEN	fiu-öltöny	5.—
LODEN	fiu felsőkabát	5.—
LODEN	uri öltöny	12.—
LODEN	sacco és mellény	8.—
LODEN	vadászölt.	16.—
LODEN	hegyi kabát	7.50
LODEN	vadászkabát	9.—
LODEN	köpeny	12.—
LODEN	irodakabát	5.—
LODEN	nadrág hosszu	5.—
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	felöltő	10.—
LODEN	zekekabát	7.—

valamint minden elgondolható ruhadarab mindenféle fajta lodenből a lehető legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentnevezett cikk jobb minőségben is és minden árváltozatban készletben tartatik. — Minták képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban elintéztetnek. Nemtetsző akadálytalanul kicseréltetik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold,
lodenruha-specialista,
Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürke, tricot	5.50
Hivatalnok zubbony álamzöld	7.—
Tornanadrág, drap, tricot	5.50
Doublé-hálókabát	7.—